Dienvidkurzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.-2027. gadam

DIENVIDKURZEMES NOVADS, 2023

Saturs

1 Ievads 5
2 Dienvidkurzemes AAR raksturojums 7
2.1 Reģiona teritorija un iedzīvotāji 7
2.2 Atkritumu apsaimniekošanas sistēmas raksturojums 9
2.2.1 Esošais pienākumu un atbildības sadalījums atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu nodrošināšanā 9
2.2.2 Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas komersanti un pakalpojumu sniegšanas zonas 12
2.3 Apsaimniekotie sadzīves atkritumu apjomi 12
2.4 Poligonā "Ķīvītes" apsaimniekotie ražošanas atkritumi 15
2.5 Speciālo grupu atkritumu apsaimniekošana 15
2.5.1 Savākto atkritumu apjomu un komersantu raksturojums 15
2.5.2 Speciālo atkritumu grupu un sadzīves atkritumu pārstrāde un reģenerācija 18
2.6 Atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras raksturojums 20
2.6.1 Sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punkti 20
2.6.2 Šķiroto atkritumu savākšanas laukumi 21
2.6.3 Sadzīves atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai infrastruktūra 22
2.6.4 Poligona Ķīvītes infrastruktūras raksturojums 23
2.6.5 Sadzīves atkritumu pārstrāde un reģenerācija 24
3 Stratēģiskie mērķi un uzdevumi 25
3.1 Atkritumu apsaimniekošanas sektora stratēģiskie mērķi 25
3.2 Sasniedzamie kvalitatīvie rādītāji 26
3.3 Reģionālā līmenī sasniedzamie mērķi 27
4 Atkritumu ražošanas prognoze un sasniedzamie kvantitatīvie rādītāji 28
4.1 Lietotie pieņēmumi 28
4.2 Atkritumu ražošanas prognoze 29
4.3 Pārstrādes mērķu sasniegšana 30
5 Priekšlikumi par plānā ietveramajiem pasākumiem 32
5.1 Rekomendācijas atkritumu apsaimniekošanas sistēmas pilnveidošanai 32
5.2 Pašvaldību plānotās aktivitātes 34
5.3 Prioritāri īstenojamie pasākumi - kopsavilkums 36
5.3.1 Atkritumu dalītās vākšanas sistēmas attīstība 37
5.3.2 AARC "Liepājas RAS" infrastruktūras attīstība 38
5.3.3 Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi 39
5.3.4 Atkritumu sagatavošanas atkārtotai izmantošanai infrastruktūra 39

5.3.5 Atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai infrastruktūras attīstība, citu atkritumu plūsmu apsaimniekošana 40
5.3.6 Atkritumu pārstrādes infrastruktūras attīstība 40
5.3.7 Pētījumu un plānu izstrāde 40
6 Plānā paredzēto pasākumu īstenošanas finansēšana 41
6.1 Finansējuma avotu vispārējs raksturojums 41
6.2 Plānotās infrastruktūras uzturēšanas un citu pasākumu īstenošanas izmaksas 41
6.3 Eiropas Savienības fondu finansējums 42
6.4 Plānā paredzēto pasākumu investīciju izmaksu novērtējums 43
7 Reģiona zonējums un AARC izveide 48
7.1 Reģiona dalījums atkritumu apsaimniekošanas zonās 48
7.2 AARC izveides Iespējamie modeļi 49
7.3 AARC funkcijas 50
8 Plānotie pasākumi – prioritārais saraksts, īstenošanas laika grafiks 53
9 Atbilstība normatīvajiem aktiem atkritumu apsaimniekošanas jomā 57

Lietotie saīsinājumi

AAL	atkritumu apsaimniekošanas likums
AAK	atkritumu apsaimniekošanas komersants
AAP	atkritumu apsaimniekošanas plāns
AARC	atkritumu apsaimniekošanas reģionālais centrs
AAR	atkritumu apsaimniekošanas reģions
AAVP	atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns
BA	bīstamie atkritumi
BBNA	būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi
Bio A	bioloģiskie atkritumi
BNA	bioloģiski noārdāmie atkritumi
DKAAR	Dienvidkurzemes atkritumu apsaimniekošanas reģions
DRN	dabas resursu nodoklis
DV	dalītā vākšana
EEIA	elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumi
ES	Eiropas Savienība
EUR	eiro
g	gads
milj.	miljoni
MK	Ministru Kabinets
MKN	Ministru Kabineta noteikumi
NAIK	no atkritumiem iegūts kurināmais
NSA	nešķirotie sadzīves atkritumi
NTL	nolietoti transportlīdzekļi
PA	pārtikas atkritumi
PET	polietilēna tereftalāts
PL	pamatlīdzekļi
PV	pašvaldība
RAS	ražotāja paplašinātās atbildības sistēmas
SA	sadzīves atkritumi
SADSP	sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punkts
SAP	sadzīves atkritumu poligons
SEG	siltumnīcu efekta gāzes
ŠASL	šķiroto atkritumu savākšanas laukums
SPRK	Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija
tūkst.	tūkstoši
t	tonna

1 Ievads

Dienvidkurzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns (turpmāk DKRAAP) tiek izstrādāts ievērojot "Atkritumu apsaimniekošanas likuma"[1] III nodaļu un Ministru kabineta 2021.gada 22.jūnija noteikumus Nr.397 „Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas valsts un reģionālajiem plāniem un atkritumu rašanās novēršanas programmu"[2] (turpmāk MKN 397), kur noteikts plāna saturs, tā apspriešanas un apstiprināšanas kārtības prasības. Plāna izstrādes mērķis ir "Valsts atkritumu apsaimniekošanas plāna 2021.- 2028. gadam"[3] (turpmāk AAVP) noteikto mērķu un uzdevumu īstenošana Dienvidkurzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā (turpmāk DKAAR), t.sk.:

- atkritumu dalītās vākšanas sistēmas attīstība;
- atkritumu sagatavošanas atkārtotai izmantošanai infrastruktūras attīstība;
- atkritumu sagatavošanas reģenerācijai un pārstrādei iekārtu modernizācija;
- atkritumu pārstrādes un reģenerācijas infrastruktūras attīstība;
- poligona infrastruktūras attīstība;
- sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumu īstenošana.

DKRAAP ietver pasākumu plānu esošo tehnisko un organizatorisko risinājumu pilnveidošanai, kuru mērķis ir veicināt aprites ekonomikas principu īstenošanu reģionā, kā arī uzlabot atkritumu apsaimniekošanas pakalpojuma kvalitāti un pieejamību.

Vispārējie principi DKRAAP izstrādē:

- Plāns tiek izstrādāts, ievērojot Latvijas Republikas un Eiropas savienības spēkā esošo normatīvo aktu prasības atkritumu apsaimniekošanas jomā un AAVP paredzētos atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstības virzienus, mērķus, un mērķu sasniegšanai veicamos uzdevumus;
- Plāns tiek izstrādāts, ievērojot MK 2023. gada 13. jūnija noteikumos Nr. 301 "Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem"[4] noteiktās Dienvidkurzemes AAR robežas, kas ietver Liepājas valstspilsētu, Dienvidkurzemes, Saldus un Kuldīgas novada Skrundas pilsētas, Skrundas pagasta, Rudbāržu pagasta, Raņķu pagasta un Nīkrāces pagasta teritorijas;
- Plāns tiek izstrādāts, balstoties uz pašvaldību un atkritumu apsaimniekošanas komersantu aptaujas rezultātā iegūtajiem un jaunākajiem publiskajos reģistros un datubāzēs pieejamiem datiem, kas raksturo reģiona sociāli ekonomiskos apstākļus, apsaimniekotos atkritumu apjomus, pieejamo infrastruktūru u.c. indikatorus;
- Ievērojot normatīvo aktu prasības, izstrādājot DKRAAP ir nodrošināta sabiedrības, organizāciju un institūciju informēšana un viedokļu uzklausīšana, ir veiktas konsultācijas ar reģiona pašvaldībām, kompetentajām iestādēm un reģionā strādājošajiem atkritumu apsaimniekošanas komersantiem.

---

[1] Atkritumu apsaimniekošanas likums, Publicēts: Latvijas Vēstnesis, 183, 17.11.2010. https://likumi.lv/ta/id/221378-atkritumu-apsaimniekosanas-likums

[2] Ministru kabineta noteikumi Nr. 397 (Rīgā 2021. gada 22. jūnijā (prot. Nr. 49 21. §)) Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas valsts un reģionālajiem plāniem un atkritumu rašanās novēršanas valsts programmu https://likumi.lv/ta/id/324230-noteikumi-par-atkritumu-apsaimniekosanas-valsts-un-regionalajiem-planiem-un-atkritumu-rasanas-noversanas-valsts-programmu

[3] Ministru kabineta rīkojums Nr. 45 (Rīgā 2021. gada 22. janvārī (prot. Nr. 8 20. §)) Par Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2021.-2028. gadam https://likumi.lv/ta/id/320476-par-atkritumu-apsaimniekosanas-valsts-planu-20212028-gadam

[4] Ministru kabineta 2023. gada 13. jūnija noteikumi Nr. 301 "Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem" https://likumi.lv/ta/id/342688

Plāna saturs saskaņā ar MKN 397 nosacījumiem un pasūtītāja prasībām ir sekojošs:

- Atkritumu apsaimniekošanas reģionālā plāna mērķi un pasākumi šo mērķu sasniegšanai.
- Esošās atkritumu apsaimniekošanas sistēmas raksturojums atkritumu apsaimniekošanas reģionā:
    - analīze par apsaimniekotajiem atkritumu apjomiem, iekļaujot informāciju par radītajiem, savāktajiem, reģenerētajiem un apglabātajiem atkritumiem, to daudzumu un avotiem;
    - izvērtējums par pastāvošajām atkritumu savākšanas sistēmām, t.sk. par atkritumu dalītās savākšanas sistēmām;
    - esošās atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras, t.sk. reģenerācijas vietas un iekārtas un atkritumu apglabāšanas vietas un iekārtas, raksturojums un paredzamais darbības ilgums gados, atspoguļojot kartē pastāvošās atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras izvietojumu un teritoriālo segumu.
- Prognoze par atkritumu apsaimniekošanas reģionālajā plānā ietverto atkritumu plūsmu attīstību plāna darbības laikā.
- Kvalitatīvie vai kvantitatīvie rādītāji un mērķrādītāji attiecībā uz radīto atkritumu daudzumu, to reģenerāciju, izmantošanu enerģijas reģenerācijai un apglabāto atkritumu daudzuma samazināšanu.
- Izvērtējums par atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstību, izdalot pasākumus pa atkritumu veidiem un jaudas apmēriem un nosakot kritērijus infrastruktūras atrašanās vietām, tostarp par:
    - papildus nepieciešamo infrastruktūru dalītai atkritumu savākšanai un par pasākumiem tās darbības uzlabošanai,
    - papildus nepieciešamām jaunām atkritumu dalītās savākšanas sistēmām,
    - papildus nepieciešamām jaunām atkritumu reģenerācijas vai apglabāšanas vietām,
    - poligona tālāko darbību, sadarbību reģiona līmenī, un jaunu atkritumu savākšanas shēmu nepieciešamību,
    - esošo atkritumu reģenerācijas vai apglabāšanas vietu un iekārtu slēgšanu.
- Priekšlikumi Dienvidkurzemes atkritumu apsaimniekošanas reģiona sadalīšanai atkritumu apsaimniekošanas zonās.
- Pasākumi, kas jāveic, lai uzlabotu atkritumu sagatavošanu atkārtotai izmantošanai, pārstrādi, reģenerāciju un apglabāšanu, neradot draudus videi.
- Pienākumu un atbildības sadalījuma novērtējums starp iesaistītajām pusēm, kas atbildīgas par atkritumu apsaimniekošanas reģionālā plāna izpildi.
- Izvērtējums par atkritumu apsaimniekošanas reģionālajā plānā paredzēto pasākumu īstenošanai pieejamo un papildus nepieciešamo finansējumu un tā avotiem (arī pašvaldību līmenī), tai skaitā izveidotās atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras uzturēšanas izmaksas.
- Izvērtējums par atkritumu apsaimniekošanas reģionālā plāna atbilstību normatīvajiem aktiem atkritumu apsaimniekošanas jomā un to, kādā veidā plānā iekļautie pasākumi veicinās normatīvajos aktos noteikto mērķu sasniegšanu.

2 Dienvidkurzemes AAR raksturojums

2.1 Reģiona teritorija un iedzīvotāji

Atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem "Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem" DK AAR ietver 4 pašvaldības: Liepājas valstspilsētu, Dienvidkurzemes un Saldus novadus un daļu Kuldīgas novada, skat tabulu (Tabula 2-1). Saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes datiem kopējais iedzīvotāju skaits vidēji 2021. gadā bija 132,635 tūkstoši. Aptuveni puse no reģiona iedzīvotājiem dzīvo Liepājas valstspilsētā, pārējās reģiona pilsētās dzīvo 25,2 tūkst. jeb aptuveni 20% no reģiona iedzīvotājiem, reģiona lauku teritorijās dzīvo 39,8 tūkst., jeb aptuveni 30% no reģiona iedzīvotājiem.

Tabula 2-1 Dienvidkurzemes AAR ietilpstošās pašvaldības

Nr. p. k.	Pašvaldības administratīvā teritorija un tās administratīvais centrs	Pašvaldības administratīvajā teritorijā ietilpstošās teritoriālā iedalījuma vienības	Iedzīvotāju skaits
1.	Liepājas valstspilsētas pašvaldība		67360
2.	Dienvidkurzemes novads (Grobiņa)		33364
2.1.		Aizputes pagasts	780
2.2.		Aizputes pilsēta	4036
2.3.		Cīravas pagasts	960
2.4.		Kalvenes pagasts	604
2.5.		Kazdangas pagasts	1223
2.6.		Lažas pagasts	480
2.7.		Dunalkas pagasts	586
2.8.		Durbes pagasts	374
2.9.		Durbes pilsēta	505
2.10.		Tadaiķu pagasts	759
2.11.		Vecpils pagasts	396
2.12.		Bārtas pagasts	529
2.13.		Gaviezes pagasts	697
2.14.		Grobiņas pagasts	2289
2.15.		Grobiņas pilsēta	3522
2.16.		Medzes pagasts	1292
2.17.		Nīcas pagasts	2387
2.18.		Otaņķu pagasts	726
2.19.		Pāvilostas pilsēta	860
2.20.		Sakas pagasts	436
2.21.		Vērgales pagasts	1247
2.22.		Bunkas pagasts	797
2.23.		Gramzdas pagasts	579
2.24.		Kalētu pagasts	519
2.25.		Priekules pagasts	485
2.26.		Priekules pilsēta	1851
2.27.		Virgas pagasts	724
2.28.		Dunikas pagasts	571
2.29.		Rucavas pagasts	934
2.30.		Embūtes pagasts	313
2.31.		Vaiņodes pagasts	1903
3.	Kuldīgas novads (Kuldīga)		5463
3.1.		Nīkrāces pagasts	531
3.2.		Raņķu pagasts	363
3.3.		Rudbāržu pagasts	802
3.4.		Skrundas pilsēta	1906
3.5.		Skrundas pagasts	924

Nr. p. k.	Pašvaldības administratīvā teritorija un tās administratīvais centrs	Pašvaldības administratīvajā teritorijā ietilpstošās teritoriālā iedalījuma vienības	Iedzīvotāju skaits
4.	Saldus novads (Saldus)		27110
4.1.		Blīdenes pagasts	651
4.2.		Brocēnu pilsēta	2830
4.3.		Cieceres pagasts	898
4.4.		Gaiķu pagasts	675
4.5.		Remtes pagasts	618
4.6.		Ezeres pagasts	972
4.7.		Jaunauces pagasts	277
4.8.		Jaunlutriņu pagasts	656
4.9.		Kursīšu pagasts	697
4.10.		Lutriņu pagasts	1072
4.11.		Nīgrandes pagasts	1099
4.12.		Novadnieku pagasts	1504
4.13.		Pampāļu pagasts	521
4.14.		Rubas pagasts	609
4.15.		Saldus pagasts	1359
4.16.		Saldus pilsēta	9679
4.17.		Šķēdes pagasts	453
4.18.		Vadakstes pagasts	300
4.19.		Zaņas pagasts	539
4.20.		Zirņu pagasts	1372
4.21.		Zvārdes pagasts	329
	KOPĀ		132001

Reģiona karti skatīt attēlā (Attēls 2-1).

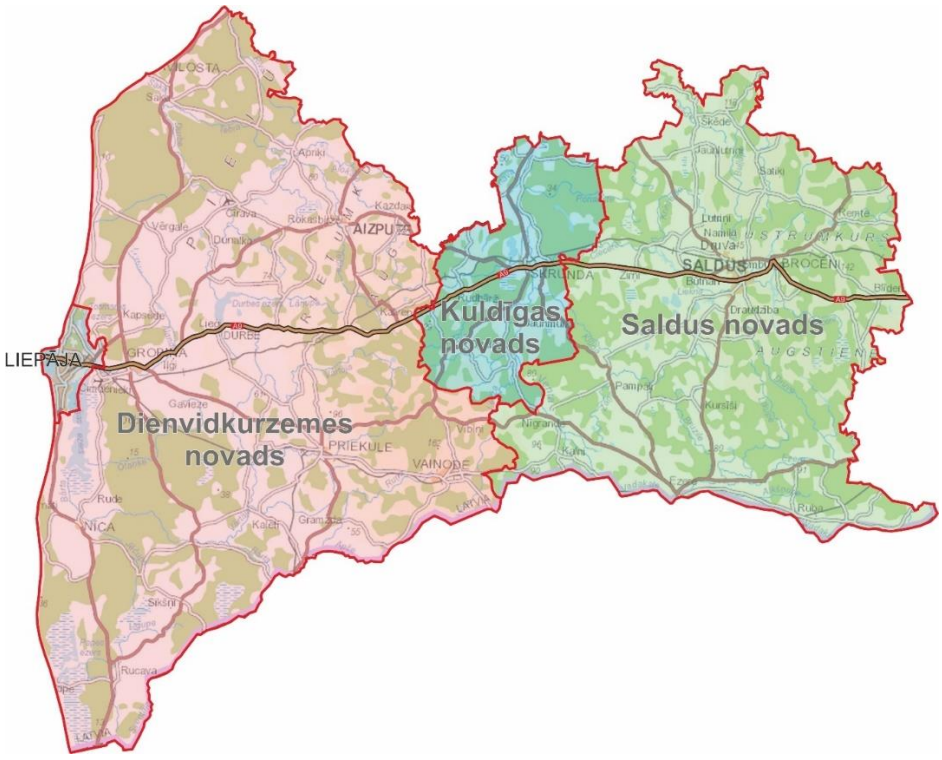

Attēls 2-1 Dienvidkurzemes AAR – administratīvi teritoriālais iedalījums

2.2 Atkritumu apsaimniekošanas sistēmas raksturojums

2.2.1 Esošais pienākumu un atbildības sadalījums atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu nodrošināšanā

Saskaņā ar Atkritumu apsaimniekošanas likuma prasībām, sadzīves atkritumu apsaimniekošanu un mājsaimniecībās radīto būvniecības atkritumu apsaimniekošanu tās administratīvajā teritorijā organizē pašvaldība. Ja reģiona daļā ietvertās pašvaldības nav izveidojušas kopīgu atkritumu apsaimniekošanas zonu, attiecīgi, cik tas attiecās uz sadzīves atkritumu savākšanu, dalīto savākšanu, sadzīvē radīto bīstamo atkritumu apsaimniekošanu organizē katra pašvaldība atsevišķi. Atkritumu apsaimniekošanas sistēmas dalībnieku tiesības un pienākumi Latvijā precīzi ir definēti "Atkritumu apsaimniekošanas likumā", kopsavilkums par sistēmas dalībnieku, kas tiešā veidā saistīti ar atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu, pienākumiem un tiesībām ir sekojošs:

- sadzīves atkritumu radītāji – piedalās pašvaldības organizētajā sadzīves atkritumu apsaimniekošanā, ievērojot normatīvos aktus par atkritumu apsaimniekošanu (arī pašvaldības izdotos saistošos noteikumus) un noslēdzot līgumu par sadzīves atkritumu savākšanu un pārvadāšanu ar atkritumu apsaimniekotāju, kurš ir noslēdzis attiecīgu līgumu ar pašvaldību, sedz visas izmaksas, kas saistītas ar viņa radīto sadzīves atkritumu, tai skaitā sadzīvē radušos bīstamo atkritumu, apsaimniekošanu. Atkritumu radītājs vai valdītājs var pats veikt radīto vai valdījumā esošo atkritumu reģenerāciju vai apglabāšanu, ja ir saņēmis attiecīgu atļauju A vai B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai atbilstoši normatīvajiem aktiem par piesārņojumu. Īpašniekam vai nomniekam, kura īpašuma teritorijā tiek radīti sadzīves atkritumi, ir pienākums nodrošināt vietu atkritumu konteineram un tā atkritumu apsaimniekotāja transportlīdzekļa piekļuvi sadzīves atkritumu savākšanas punktam, kurš ir noslēdzis līgumu ar pašvaldību par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu.
- bīstamo atkritumu vai ražošanas atkritumu sākotnējais radītājs nogādā bīstamos atkritumus vai ražošanas atkritumus speciāli aprīkotās bīstamo atkritumu vai ražošanas atkritumu savākšanas vietās vai slēdz līgumu ar attiecīgo atkritumu apsaimniekotāju par bīstamo atkritumu vai ražošanas atkritumu apsaimniekošanu un sedz bīstamo atkritumu vai ražošanas atkritumu apsaimniekošanas izmaksas. Ražošanas atkritumu radītājs par radīto ražošanas atkritumu apsaimniekošanu var slēgt līgumu ar atkritumu apsaimniekotāju, kuru tas ir izvēlējies un kurš saņēmis atbilstošu atļauju.
- atkritumu apsaimniekošanas komersants – uzņēmumi, kas sniedz atkritumu savākšanas un izvešanas pakalpojumu, nodrošina atkritumu dalītās vākšanas pakalpojumu, kā arī reģenerācijas darbības. Atkritumu apsaimniekotāju pienākumos ietilpst līgumu slēgšana ar pašvaldību par tiesībām sniegt atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu tās administratīvajā teritorijā. Visos gadījumos atkritumu apsaimniekotāja pienākumos ietilpst normatīvajos aktos noteikto, pakalpojuma sniegšanai nepieciešamo atļauju un licenču saņemšana. Atkritumu apsaimniekotāji veic apsaimniekoto vai radīto atkritumu daudzuma (apjoma), veida, izcelsmes, savākšanas biežuma un pārvadāšanas uzskaiti, reģenerācijas vai apglabāšanas veidu un vietu uzskaiti hronoloģiskā secībā un uzglabā šo informāciju ne mazāk kā trīs gadus. Pēc pašvaldības pieprasījuma vai atbilstoši līgumam, ko noslēgusi pašvaldība un sadzīves atkritumu apsaimniekotājs, sniedz pašvaldībai informāciju par atkritumu apsaimniekošanu, tās administratīvajā teritorijā. Atkritumu apsaimniekotāji, kuri veic atkritumu savākšanu un pārvadāšanu, nodrošina savākto un pārvadāto atkritumu nogādāšanu iekārtās, kurās atkritumus reģenerē vai apglabā, kā arī atkritumu sagatavošanu reģenerācijai vai apglabāšanai un kuru operators ir saņēmis attiecīgu atļauju A vai B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai atbilstoši normatīvajiem aktiem par

piesārņojumu. Atkritumu apsaimniekotāji, kuri veic atkritumu sagatavošanu atkārtotai izmantošanai, pārstrādi vai reģenerāciju, atgūstot materiālus, nodrošina sadzīves atkritumu, tai skaitā papīra, metāla, plastmasas un stikla atkritumu sagatavošanu atkārtotai izmantošanai, pārstrādi un materiālu reģenerāciju atbilstoši Ministru kabineta noteiktajiem atkritumu sagatavošanas atkārtotai izmantošanai, pārstrādes un materiālu reģenerācijas mērķiem.

- Atkritumu apsaimniekošanas reģionālā centra / atkritumu apglabāšanas poligonu apsaimniekotāji – atkritumu poligona īpašnieks vai apsaimniekotājs pirms atkritumu poligona darbības uzsākšanas saņem vides aizsardzības jomu regulējošos normatīvajos aktos par piesārņojošām darbībām noteiktās atļaujas, apsaimnieko atkritumu poligonu, izgāztuvi, citu atkritumu apglabāšanas vai reģenerācijas iekārtu saskaņā ar atļauju A vai B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai, Atkritumu apsaimniekošanas likumu un citiem vides aizsardzības jomu regulējošiem normatīvajiem aktiem, veic pasākumus un sedz izdevumus, kas saistīti ar atkritumu poligona vai izgāztuves slēgšanu, kā arī atkritumu apglabāšanas vai reģenerācijas iekārtas darbības izbeigšanu. Sadzīves atkritumu poligona īpašnieks vai apsaimniekotājs nodrošina, ka attiecīgajā poligonā sadzīves vai ražošanas atkritumi tiek sagatavoti apglabāšanai, vai arī to, ka poligonā pieņem apglabāšanai sagatavotus atkritumus, ja attiecīgajā poligonā netiek veikta sadzīves atkritumu sagatavošana apglabāšanai.
- Ražotāja paplašinātās atbildības sistēmas komersants (arī dabas resursu nodokļa maksātājs, kurš pats izveidojis un piemēro atkritumu apsaimniekošanas sistēmu), atkritumu apsaimniekošanas sistēmas ietvaros nodrošina attiecīgās plūsmas (izlietotais iepakojums, videi kaitīgās preces, nolietoti transportlīdzekļi, u.c.) atkritumu pārstrādi un reģenerāciju atbilstoši normatīvajiem aktiem par atkritumu reģenerācijas un apglabāšanas veidiem apjomā, kas nav mazāks par normatīvajos aktos noteikto apjomu, un atkritumu pārvadājumu uzskaiti atbilstoši normatīvo aktu prasībām, t.sk. par bīstamo atkritumu uzskaites, identifikācijas, uzglabāšanas, iepakošanas, marķēšanas un pārvadājumu uzskaites kārtību. Apsaimniekotājs nodrošina mājsaimniecībā radīto videi kaitīgo preču, izlietotā iepakojuma savākšanu, izmantojot atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūru un citus pasākumus atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām. Tāpat apsaimniekotājs nodrošina normatīvajos aktos noteikto komunikācijas pasākumu un informācijas pieejamības pasākumu īstenošanu.

Bez sistēmas dalībniekiem, kas ir tieši iesaistīti atkritumu apsaimniekošanas sektora funkciju izpildē, ir virkne institūciju, kas veic organizatorisko, regulējuma izstrādes un kontroles funkciju. Šajā grupā ietilpstošās institūcijas un to galvenie pienākumi atbilstoši saistošajiem normatīvajiem aktiem ir:

- Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija - organizē atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna izstrādi, tai skaitā atkritumu rašanās novēršanas valsts programmu, kā arī koordinē to īstenošanu. Sagatavo normatīvo aktu projektus atkritumu apsaimniekošanas jomā, koordinē un organizē bīstamo atkritumu apsaimniekošanu saskaņā ar šo likumu un citiem normatīvajiem aktiem, koordinē sadzīves atkritumu poligonu ierīkošanu. Sniedz atzinumus par pašvaldību izstrādātajiem saistošajiem noteikumiem par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu pašvaldību administratīvajā teritorijā.
- Valsts kapitālsabiedrība “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” - organizē bezsaimnieka bīstamo atkritumu apsaimniekošanu saskaņā ar Atkritumu apsaimniekošanas likumu un citiem normatīvajiem aktiem, apkopo informāciju par atkritumu apsaimniekošanu, organizē valsts nozīmes bīstamo atkritumu reģenerācijas vai apglabāšanas iekārtu un atkritumu poligonu ierīkošanu un apsaimniekošanu, nodrošina ar atkritumu

apsaimniekošanu saistītās informācijas apkopošanu un sniegšanu sabiedrībai, kā arī Eiropas Savienības un starptautiskajām institūcijām.

- Valsts vides dienests – vides aizsardzību regulējošajos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā veic vides aizsardzības un dabas resursu izmantošanas valsts kontroli Latvijas teritorijā, kontinentālajā šelfā un Baltijas jūras Latvijas Republikas ekonomiskajā zonā. Kontrolē normatīvajos aktos par dabas resursu ieguvi un izmantošanu, dabas aizsardzību, piesārņojošo vielu emisiju vidē, bīstamo un sadzīves atkritumu apsaimniekošanu, izlietotā iepakojuma apsaimniekošanu, darbībām ar ķīmiskajām vielām un ķīmiskajiem produktiem noteikto prasību ievērošanu. Vides aizsardzību regulējošajos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā izdod un saskaņo atļaujas (licences), tehniskos noteikumus un citus administratīvos aktus dabas resursu izmantošanai un piesārņojošo darbību veikšanai.
- Vides pārraudzības valsts birojs - veic paredzēto darbību un plānošanas dokumentu ietekmes uz vidi novērtējumu, realizē likumā "Par piesārņojumu" Vides pārraudzības valsts birojam noteiktos uzdevumus saistībā ar A un B kategorijas integrētajām atļaujām piesārņojošai darbībai, izskata iesniegumus un sūdzības un pieņem lēmumus gadījumos, kad Vides pārraudzības valsts birojam to deleģē ar vides aizsardzību saistītie normatīvie akti.
- Pašvaldības – Pašvaldību likuma 5. pantā ir norādīts - pašvaldība savas administratīvās teritorijas iedzīvotāju interesēs var brīvprātīgi īstenot iniciatīvas ikvienā jautājumā, ja tās nav citu institūciju kompetencē un šādu darbību neierobežo citi likumi. Likuma 4. pantā kā pašvaldību autonomā funkcija ir norādīta sadzīves atkritumu apsaimniekošanas organizēšana. Ņemot vērā minēto, pašvaldība organizē visu sadzīves atkritumu, tai skaitā sadzīvē radušos bīstamo atkritumu, apsaimniekošanu savā administratīvajā teritorijā atbilstoši pašvaldības saistošajiem noteikumiem par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu, ievērojot atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu un reģionālos plānus. Pieņem lēmumus par jaunu sadzīves atkritumu savākšanas, dalītas vākšanas, šķirošanas, sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijas vai apglabāšanas iekārtu un infrastruktūras objektu, kā arī atkritumu poligonu izvietošanu savā administratīvajā teritorijā atbilstoši atkritumu apsaimniekošanas valsts plānam un reģionālajiem plāniem. Izdod saistošos noteikumus par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu savā administratīvajā teritorijā, nosakot šīs teritorijas dalījumu sadzīves atkritumu apsaimniekošanas zonās, prasības atkritumu savākšanai, arī minimālajam sadzīves atkritumu savākšanas biežumam, pārvadāšanai, pārkraušanai un uzglabāšanai, kārtību, kādā veicami maksājumi par šo atkritumu apsaimniekošanu, kā arī nosaka pašvaldības pilnvarotas institūcijas un amatpersonas, kuras kontrolē saistošo noteikumu ievērošanu un ir tiesīgas sastādīt administratīvā pārkāpuma protokolu. Pieņem lēmumus par jaunu bīstamo atkritumu reģenerācijas vai apglabāšanas iekārtu un atkritumu poligonu izvietošanu savā administratīvajā teritorijā atbilstoši atkritumu apsaimniekošanas valsts plānam un reģionālajiem plāniem. Pašvaldības var ieguldīt līdzekļus atkritumu apsaimniekošanas sistēmas izveidē un uzturēšanā atbilstoši atkritumu apsaimniekošanas valsts plānam un reģionālajiem plāniem. Organizē atkritumu dalītu vākšanu savā administratīvajā teritorijā atbilstoši atkritumu apsaimniekošanas valsts plānam un reģionālajiem plāniem. Pašvaldība publisko iepirkumu vai publisko un privāto partnerību regulējošos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā izvēlas atkritumu apsaimniekotāju, kurš veiks sadzīves atkritumu savākšanu, pārvadāšanu, pārkraušanu un uzglabāšanu attiecīgajā sadzīves atkritumu apsaimniekošanas zonā, par piedāvājuma izvēles kritēriju nosakot saimnieciski visizdevīgāko piedāvājumu.
- Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija – apstiprina tarifu sabiedriskajam pakalpojumam – sadzīves atkritumu apglabāšanai poligonā, izsniedz licences sabiedriskā pakalpojuma sniegšanai.

2.2.2 Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas komersanti un pakalpojumu sniegšanas zonas

Sadzīves atkritumu savākšanas pakalpojumu reģiona pašvaldībās nodrošina trīs atkritumu apsaimniekošanas komersanti, komersantu pakalpojuma sniegšanas zonas ir raksturotas sekojošajā tabulā (Tabula 2-2).

Tabula 2-2 Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas komersanti reģiona pašvaldībās

Pašvaldība	Atkritumu apsaimniekošanas zona/s	Pakalpojumu sniedzējs
Liepājas valstspilsēta	Liepājas pilsētas Dienvidu daļa	SIA "Vides pakalpojumi Liepājai",
	Liepājas pilsētas Ziemeļu daļa	SIA "Eco Baltia vide"
Dienvidkurzemes novads	Priekules pilsēta, Bunkas, Gramzdas, Kalētu, Priekules, Virgas, Dunikas, Rucavas, Embūtes, Vaiņodes, Nīcas, Otaņķu pagasti	SIA "Vides pakalpojumi Liepājai", SIA "Clean R"
	Grobiņas pilsēta, Aizputes pilsēta, Pāvilostas pilsēta, Durbes pilsēta, Bārtas, Gaviezes, Grobiņas, Medzes, Aizputes, Cīravas, Kalvenes, Kazdangas, Lažas, Sakas, Vērgales, Dunalkas, Durbes, Tadaiķu, Vecpils pagasti	SIA "Eco Baltia vide"
Kuldīgas novada Nīkrāces, Raņķu, Rudbāržu, Skrundas pagasti, Skrundas pilsēta	Kuldīgas novada Nīkrāces, Raņķu, Rudbāržu, Skrundas pagasti, Skrundas pilsēta	SIA "Eco Baltia vide"
Saldus novads	Saldus novada administratīvā teritorija	SIA "Eco Baltia vide"

Uzskaitītie komersanti norādītajās darbības zonās sniedz nešķirotu sadzīves atkritumu savākšanu un izvešanu, sadzīves atkritumu dalīto vākšanu. SIA "Eco Baltia vide" apsaimnieko arī dalīti savākto sadzīves atkritumu šķirošanas līniju , kas atrodas „Ķīvītes" ("Skudras"), Grobiņas pagastā Dienvidkurzemes novadā, kā arī nodrošina atkritumu sagatavošanas apglabāšanai iekārtu darbību.

Reģionālo sadzīves atkritumu apglabāšanas poligonu "Ķīvītes" apsaimnieko SIA "Liepājas RAS". Bez poligona apsaimniekošanas SIA "Liepājas RAS" īsteno sabiedrības informēšanas un izglītošanas aktivitātes reģionā, kā arī sniedz atbalstu reģiona pašvaldībām ar atkritumu apsaimniekošanu saistītu jautājumu risināšanā.

2.3 Apsaimniekotie sadzīves atkritumu apjomi

Apkopojot informāciju par apsaimniekotajiem sadzīves atkritumu apjomiem, t.sk. valsts statistikas pārskatā "3A- Atkritumi" pieejamo informāciju un atkritumu apsaimniekošanas komersantu aptaujas datus, novērtētais kopējais DKAAR 2021. gadā apsaimniekotais sadzīves atkritumu (ietverts arī izlietotais iepakojums) daudzums ir 43,5 tūkst. tonnu jeb vidēji 0,33 tonnas uz vienu iedzīvotāju gadā. Lielāko īpatsvaru savāktajā apjomā veido nešķiroti sadzīves atkritumi ~71%, skat. attēlu (Attēls 2-2).

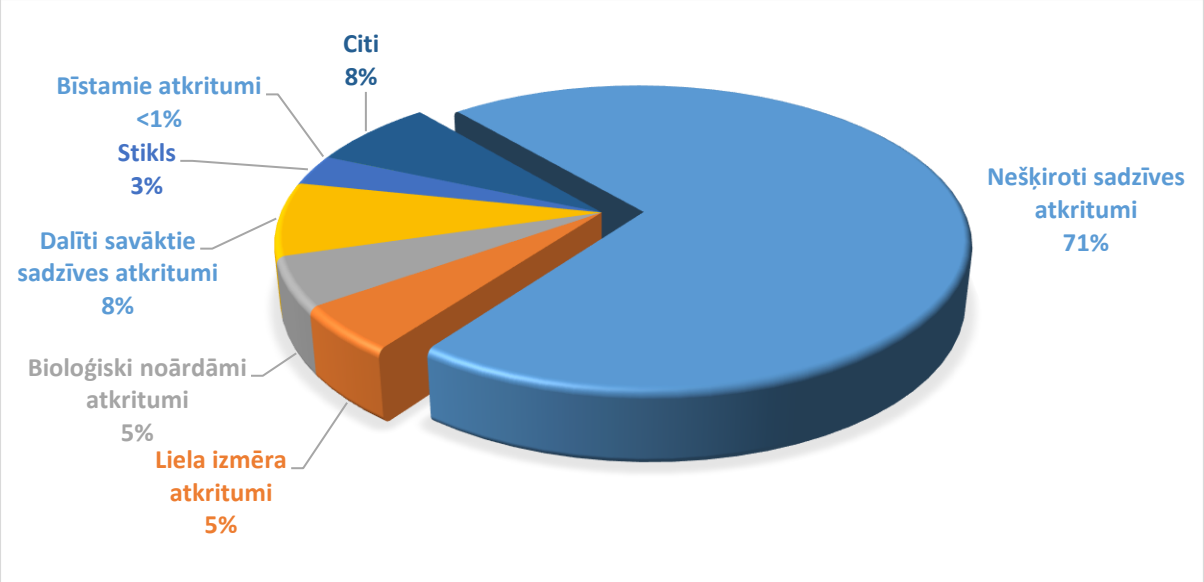

Attēls 2-2 DKAAR savākto sadzīves atkritumu raksturojums 2021. gads

Dalīti savāktie sadzīves atkritumi – vieglā frakcija, t.sk. papīrs, kartons, plastmasas, metāls veido 8% no kopējā apjoma, kas kopā ar stiklu veido ~11%. Dalīti savākto bioloģiski noārdāmo atkritumu un liela izmēra atkritumu plūsmas, katra veido ~5% īpatsvaru kopējā sadzīves atkritumu plūsmā.

Atbilstoši Ministru kabineta noteikumu Nr. 1032[5] prasībām poligonā ievestajai nešķiroto sadzīves atkritumu plūsmai tiek veikts regulārs morfoloģiskā sastāva monitorings. Monitoringa rezultātus par 2020. un 2021. gadu skatīt tabulā (Tabula 2-3) un grafiski attēlā (Attēls 2-3)

Tabula 2-3 Poligonā "Ķīvītes" ievesto nešķiroto sadzīves atkritumu plūsmas morfoloģiskais sastāvs 2020., 2021. gads (masas %)

Atkritumu veids	Vidēji	Maks.	Min.	Vid. t
Papīrs un papīru saturoši atkritumi	9,48%	15,32%	5,36%	2 941,5
Plastmasa un plastmasu saturoši atkritumi	22,76%	29,03%	19,62%	7 064,4
Stikls un stiklu saturoši atkritumi	5,61%	9,04%	2,74%	1 742,0
Metālus saturoši atkritumi	2,16%	4,33%	1,17%	669,2
Būvniecības un ēku nojaukšanas atkritumi	2,54%	8,67%	0,00%	786,8
Elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumi	0,06%	0,28%	0,00%	17,8
Bateriju un akumulatoru atkritumi	0,00%	0,00%	0,00%	0,0
Tekstila atkritumi	5,54%	9,70%	1,42%	1 718,7
Liela izmēra atkritumi	0,50%	2,93%	0,00%	154,4
Smalkā frakcija	5,08%	7,22%	3,46%	1 576,7
Pārējie atkritumi	4,09%	5,77%	2,41%	1 269,4
Bioloģiski noārdāmie atkritumi un bioloģiskie atkritumi	42,20%	50,27%	36,92%	13 096,5
Kopā				**31 037,4**

[5] Ministru kabineta noteikumi Nr.1032 (Rīgā 2011.gada 27.decembrī (prot. Nr.76 50.§)) "Atkritumu poligonu noteikumi"

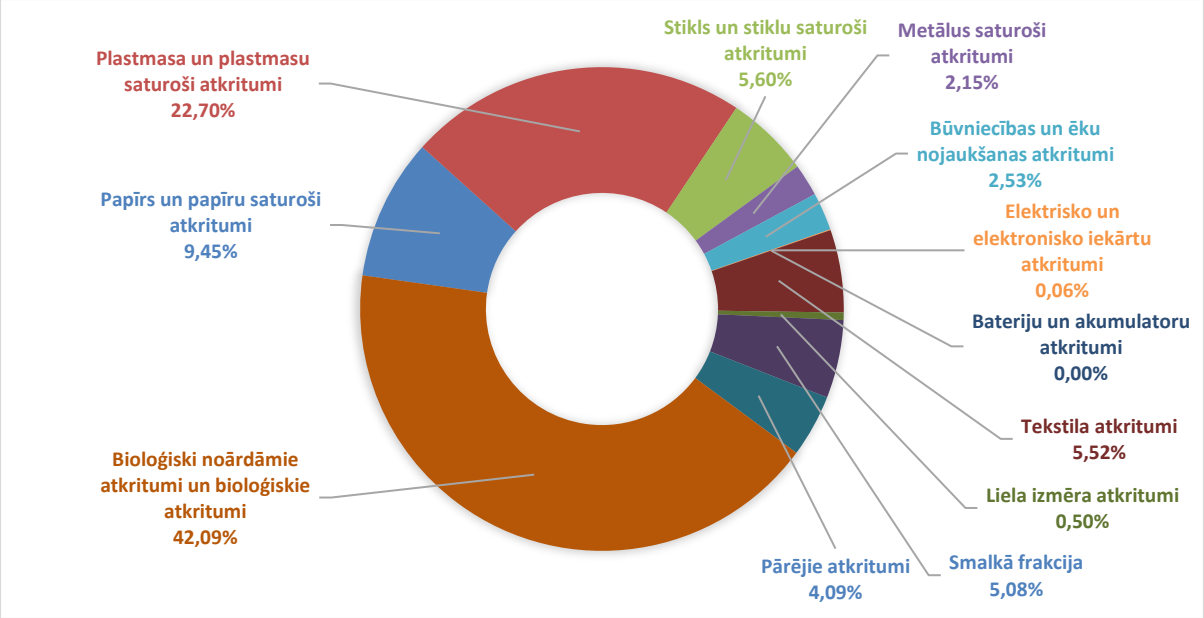

Attēls 2-3 Poligonā "Ķīvītes" ievesto nešķiroto sadzīves atkritumu plūsmas morfoloģiskais sastāvs 2020., 2021. gads (masas %)

Monitoringa rezultāti liecina, ka lielāko apjomu NSA plūsmā veido BNA – vidēji 42% no kopējā apjoma, jeb ~ 13,1 tūkstotis tonnu gadā. Nākamā lielākā plūsma ir plastmasas un plastmasu saturoši atkritumi – vidēji 22,7% jeb 7,1 tūkstotis tonnu gadā, jāatzīmē, ka plastmasa kopā ar citiem potenciāli pārstrādājamiem atkritumiem kopā veido vidēji 40% jeb 12,4 tūkstoši tonnu gadā.

Galvenie indikatori, kas raksturo savāktos atkritumu apjomus pašvaldību griezumā, ir apkopoti tabulā (Tabula 2-4). Aprēķins balstīts uz atkritumu apsaimniekošanas komersantu aptaujas rezultātiem un poligona "Ķīvītes" uzskaites datiem. Tabula ietver savāktos nešķiroto sadzīves atkritumu apjomus un dalīti savāktos sadzīves atkritumu (papīrs, kartons, plastmasa, metāls, stikls) apjomus. Tā kā tādu atkritumu plūsmu kā bioloģiski noārdāmi atkritumi, liela izmēra atkritumi, sadzīves bīstamie atkritumi, videi kaitīgas preces un citas atkritumu plūsmas raksturojošie dati atsevišķi pašvaldību griezumā nav pieejami, šīs atkritumu plūsmas tabulā nav iekļautas.

Tabula 2-4 Atkritumu apsaimniekošana pašvaldību griezumā, galvenie indikatori, 2021. gads

Pašvaldība	Nešķiroti sadzīves atkritumi	Dalīti savāktie sadzīves atkritumi t/gadā	Tonnas uz iedzīvotāju gadā	Nešķiroti	Šķiroti
Liepājas valstspilsēta	20 435	2 918	0,34	88%	12%
Dienvidkurzemes novads	5 173	801	0,18	87%	13%
Kuldīgas novads	614	126	0,14	83%	17%
Saldus novads	4 816	986	0,21	83%	17%
KOPĀ/VIDĒJI	31 038	4 831	0,21	85%	15%

Dati liecina, ka Liepājas valstspilsētā savāktais atkritumu apjoms uz vienu iedzīvotāju ir divas reizes lielāks, kā Dienvidkurzemes un Kuldīgas novados, vienlaicīgi, dalīti savākto atkritumu īpatsvars ir augstāks Kuldīgas un Saldus novados.

2.4 Poligonā "Ķīvītes" apsaimniekotie ražošanas atkritumi

Bez sadzīves atkritumiem poligonā "Ķīvītes" tiek pieņemti un apsaimniekoti arī ražošanas atkritumi, t.sk. būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi, transportlīdzekļu apkopes atkritumi un dažādi citi ražošanas atkritumu veidi, kas veido salīdzinoši mazus apjomus, skat. attēlu (Attēls 2-4).

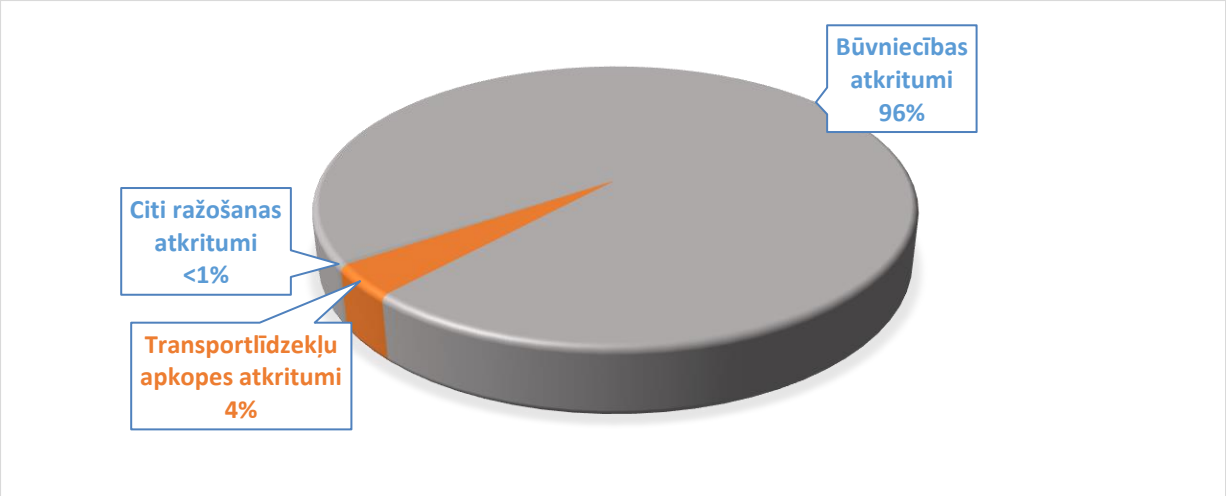

Attēls 2-4 Poligonā "Ķīvītes" apsaimniekotie ražošanas atkritumi

Kopējais 2021. gadā poligonā pieņemtais ražošanas atkritumu apjoms ir 4,59 tūkst. tonnu, no kurām būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi 4,4 tūkst. tonnu, transportlīdzekļu apkopes atkritumi 166 tonnas (galvenokārt nolietotas riepas) un 16,6 tonnas citu veidu ražošanas atkritumi (galvenokārt bīstamie). No kopējā ražošanas atkritumu apjoma pieņemtie bīstamie atkritumi (galvenokārt azbestu saturoši būvmateriāli) veido nepilnas 120 tonnas gadā. Nebīstamie būvniecības atkritumi 95% apmērā tiek pārstrādāti, izmantojot tos poligona ekspluatācijas inženiertehniskām vajadzībām, bīstamie būvniecības atkritumi (azbestu saturoši) tiek apglabāti speciālā krātuves nodalījumā, savukārt pārējie atdalītie bīstamie ražošanas atkritumi, kā arī nolietotās riepas tiek nodotas apsaimniekošanai specializētiem apsaimniekošanas uzņēmumiem.

2.5 Speciālo grupu atkritumu apsaimniekošana

Balstoties uz valsts statistikas pārskatā 3A-Atkritumi pieejamo informāciju apkopoti dati par dažādu ražošanas atkritumu plūsmu, videi kaitīgo preču, nolietotu transportlīdzekļu, u.c. plūsmu apsaimniekošanu Dienvidkurzemes AAR. Apkopojumā iekļauti dati par to komersantu apsaimniekotajiem atkritumu apjomiem, kas nav sadzīves atkritumu apsaimniekošanas pakalpojuma sniedzēji reģiona pašvaldībām – proti, šajā apkopojumā, lai nedublētu datus ar nodaļā 2.2. sniegto informāciju nav iekļauti SIA "Vides pakalpojumi Liepājai", SIA "Eco Baltia Vide" un SIA "Liepājas RAS" apsaimniekoto atkritumu apjomi.

2.5.1 Savākto atkritumu apjomu un komersantu raksturojums

Kopumā Dienvidkurzemes AAR atskaites par dažādu atkritumu plūsmu savākšanu no atkritumu radītājiem ir snieguši 23 atkritumu apsaimniekošanas komersanti. Kopējais 2021. gadā savākto atkritumu apjoms ir 68,4 tūkstoši tonnu skat. tabulu (Tabula 2-5)

Tabula 2-5 Komersantu, kas veic speciālo atkritumu grupu apsaimniekošanu raksturojums

Komersants	Darbības sfēra	Apsaimniekotais atkritumu apjoms t/gadā
SIA "Inerto materiālu serviss"	Būvniecības atkritumi	15261,70

Komersants	Darbības sfēra	Apsaimniekotais atkritumu apjoms t/gadā
SIA "Galaksis N"	Nolietotie transportlīdzekļi, metāllūžņi	15220,36
SIA "Tolmets Kurzeme"	Nolietotie transportlīdzekļi, metāllūžņi	14815,80
SIA "TM CAPITAL"	Nolietotie transportlīdzekļi	8094,27
SIA "EkoDeal"	Citi, dažādi	3748,46
SIA "eSYS PRO"	Bīstamie atkritumi, videi kaitīgas preces	2765,54
SIA "Marin bunker"	Bīstamie atkritumi	1984,69
SIA "FerroLat"	Citi, dažādi	1910,96
SIA "Tranzīts L"	Sadzīves atkritumi	668,89
SIA "Veronija"	Sadzīves atkritumi, Citi	624,34
SIA "2G projekts"	Nolietotie transportlīdzekļi	620,16
SIA "'E K L"	Būvniecības atkritumi	567,70
SIA "KG Metall"	Nolietotie transportlīdzekļi, Būvniecības atkritumi	554,31
SIA "SCHWENK Latvija"	Citi, dažādi	469,06
SIA "HIDROLATS ČL"	Metāllūžņi	369,10
SIA "Kurzemes eļļas"	Bīstamie atkritumi, videi kaitīgas preces	286,27
SIA "VIDUSKURZEMES AAO"	Dalīti savāktie sadzīves atkritumi pārstrādei	185,88
SIA "Anima L"	Sadzīves atkritumi	150,04
SIA "BPKS"	Bīstamie atkritumi	27,98
SIA "Lampu demerkurizācijas centrs"	Bīstamie atkritumi	17,03
Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvalde	Bīstamie atkritumi	10,90
SIA "Liepājas reģionālā slimnīca'"	Citi, dažādi	1,75
SIA "IK NIKO G"	Nolietotie transportlīdzekļi	0,15
KOPĀ		68,355

Lielākos darbības apjomus uzrāda SIA "Inerto materiālu serviss", kas veic būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu apsaimniekošanu, kam seko nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas uzņēmumi SIA "GALAKSIS N", SIA "TOLMETS KURZEME", SIA "TM CAPITAL". Šo četru komersantu apsaimniekotais atkritumu apjoms kopā veido 53,4 tūkst. tonnu gadā. Raksturojot uzņēmumu pēc to darbības jomas noteiktu atkritumu plūsmu apsaimniekošanā, 6 komersanti sniedz bīstamo atkritumu, t.sk. videi kaitīgu preču atkritumu apsaimniekošanu, 7 komersanti nolietotu transportlīdzekļu un metālu apsaimniekošanu, 4 komersanti veic dažādu specifisku atkritumu plūsmu apsaimniekošanu. Jāatzīmē, ka reģiona teritorijā 2021. gadā tikai divi komersanti ir snieguši atskaites par būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu savākšanu.

Analizējot savāktos atkritumu apjomus atkritumu klašu griezumā skat. tabulu (Tabula 2-6) redzams, ka būtiski lielāko īpatsvaru kopējā apjomā veido metālu atkritumi 47,8%, būvniecības atkritumu klases 170904 īpatsvars kopējā apjomā ir 21,8%, pārējās klases kopējā apjomā nepārsniedz 5%.

Tabula 2-6 Savākto atkritumu daudzumi atkritumu klašu griezumā, 2021. gads, tonnas

Atkritumu nosaukums	Atkritumu kods	Atkritumu daudzums t
Metāli	200140	32 667,3

Atkritumu nosaukums	Atkritumu kods	Atkritumu daudzums t
Būvniecības atkritumi, kuri neatbilst 170901, 170902 un 170903 klasei	170904	14 928,7
Jaukti atkritumi, kuri nesatur bīstamos atkritumus	190203	3 682,5
Citu navigācijas kuģu tilpņu naftas produkti	130403	3 519,6
Melnie metāli	160117	2 890,5
Izdedži un sārņi, kuri neatbilst 100810 klasei	100811	1 911,0
Nolietoti transportlīdzekļi	160104	1 036,5
Alumīnijs	170402	844,7
Naftas produktus saturoši atkritumi	160708	840,2
Melnie metāli	191202	701,8
Automašīnu vraki, kuri nesatur šķidrumus un citus bīstamus komponentus	160106	644,1
Bioloģiski noārdāmi atkritumi	200201	566,0
Betona, ķieģeļu, flīžu, dakstiņu, keramikas maisījumi, kuri neatbilst 170106 klasei	170107	521,2
Citi gāzu attīrīšanas cietie atkritumi, kuri neatbilst 101312 klasei	101313	469,1
Metāla iepakojums	150104	457,2
Atkritumu mehāniskās apstrādes atkritumi (arī materiālu maisījumi), kuri neatbilst 191211 klasei	191212	450,7
Svina akumulatori	160601	283,6
Nešķiroti sadzīves atkritumi	200301	276,4
Varš, bronza, misiņš	170401	238,5
Apstrādātu tekstilšķiedru atkritumi	40222	237,8
Azbestu saturoši būvmateriāli7	170605	205,9
Septisko tvertņu dūņas	200304	140,5
Citas motoreļļas, pārnesumu eļļas un smēreļļas	130208	122,3
Krāsainie metāli	160118	98,7
Liela izmēra atkritumi	200307	87,0
Citas emulsijas	130802	77,6
Citur neklasificēti sadzīves atkritumi	200399	70,5
Nehlorētas minerālās motoreļļas, pārnesumu eļļas un smēreļļas	130205	66,6
Atkritumu maisījumi no eļļas un ūdens atdalīšanas iekārtām	130508	51,5
Patērēšanai vai apstrādei nederīgi materiāli	20304	32,0
Absorbenti, filtru materiāli, slaucīšanas materiāls un aizsargtērpi, kuri neatbilst 150202 klasei	150203	27,4
Šķīdinātāji	200113	24,6
Papīra un kartona iepakojums	150101	21,3
Svins	170403	17,9
Luminiscentās spuldzes un citi dzīvsudrabu saturoši atkritumi	200121	17,2
Plastmasa	200139	17,1
Mājsaimniecību, restorānu, sabiedriskās ēdināšanas iestāžu un mazumtirdzniecības telpu pārtikas atkritumi un citi tiem pielīdzināmi pārtikas ražošanas atkritumi	200109	17,0
Eļļas filtri	160107	14,5
Skābie kodināšanas šķīdumu atlikumi	110105	11,5
Plastmasa	160119	11,1
Plastmasas iepakojums	150102	10,8

Atkritumu nosaukums	Atkritumu kods	Atkritumu daudzums t
Absorbenti, filtru materiāli (tai skaitā citur neminēti eļļu filtri), slaucīšanas materiāls un aizsargtērpi, kuri ir piesārņoti ar bīstamām vielām	150202	9,8
Organiskos šķīdinātājus vai citas bīstamas vielas saturošu krāsu un laku atkritumi	80111	8,1
No nederīgām iekārtām izņemti citi komponenti, kuri neatbilst 160215 klasei	160216	6,4
Cinks	170404	5,7
Stikla šķiedru atkritumi	101103	3,7
Citi šīs grupas atkritumi	200199	3,1
Iepakojums, kurš satur bīstamu vielu atlikumus vai ir ar tām piesārņots4	150110	2,5
Cilvēka ķermeņa anatomiskās daļas un orgāni, kā arī asinis, asins preparāti, asins komponenti un to iepakojums, kuri nav infekciozi un neatbilst 180103 klasei	180102	1,8
Izlietoti katalizatori, kuri satur zeltu, sudrabu, rēniju, rodiju, pallādiju, irīdiju vai platīnu (izņemot 160807 klasi)	160801	1,1
Antifrīza šķidrums, kurš satur bīstamas vielas	160114	0,7
Plastmasa un gumija	191204	0,5
Plastmasa	170203	0,4
Eļļas un ūdens atdalīšanas iekārtu nogulsnes	130502	0,4
Pārtikas eļļa un tauki	200125	0,3
Plastmasu virsmas apstrādes un formēšanas atkritumi	120105	0,3
Organiskie atkritumi, kuri satur bīstamas vielas	160305	0,2
Nolietotas riepas	160103	0,1
Nederīgas iekārtas, kuras neatbilst 160209, 160210, 160211, 160212 un 160213 klasei	160214	0,1
Nederīgas iekārtas, kuras satur citus bīstamus komponentus, nevis 160209, 160210, 160211 un 160212 klasē minētos5	160213	<0,1
Niķeļa un kadmija (Ni-Cd) baterijas un akumulatori	160602	<0,1
Atkritumi, kuru savākšanai un apglabāšanai nav nepieciešami infekcijas novēršanas pasākumi (piemēram, veļa, vienreizējas lietošanas apģērbs, autiņi, autiņbiksītes)	180104	<0,1
Kopā		68 355,3

2.5.2 Speciālo atkritumu grupu un sadzīves atkritumu pārstrāde un reģenerācija

Informācija par veiktajām sadzīves, speciālo atkritumu grupu un ražošanas atkritumu pārstrādes un reģenerācijas darbībām Dienvidkurzemes AAR balstīta uz valsts statistikas pārskatā 3A – Atkritumi pieejamo informāciju. Apkopojumā iekļauti tikai tādi dati, kas raksturo atkritumu galīgo pārstrādi, proti, darbības "Atkritumu šķirošana" (Kods R12B), "Atkritumu īpašību mainīšana, lai ar tiem veiktu jebkuras darbības, kas apzīmētas ar kodu R1, R2, R3, R4, R5, R6, R7, R8, R9, R10 un R11" (kods R12) vai "Atkritumu uzglabāšana" netiek attiecinātas uz atkritumu galīgo pārstrādi. Kopsavilkumu par komersantiem, kas veic atkritumu pārstrādes darbības, darbību klasifikāciju un pārstrādāto atkritumu apjomu raksturojumu skat. tabulā (Tabula 2-7).

Tabula 2-7 Atkritumu pārstrāde vai reģenerācija Dienvidkurzemes AAR, 2021. gads, tonnas

Komersants	Pārstrādes / reģenerācijas veids[6]	Tonnas gadā
SIA "SCHWENK Latvija"	R1, R5	191 166
ZS "Nodegi"	R3D	30 330
SIA "Liepājas RAS"	R10A, R3D	27 135
SIA "Inerto materiālu serviss"	R5	20 902
SIA "Eko Deal"	R10A, R3A, R10	3 361
SIA "Liepājas ūdens"	R10A, R12A	3 213
SIA "Technological Solutions"	R10	1 210
SIA "Hoppekids"	R1	489
SIA "Hidrolats ČL"	R4	393
SIA "2G projekts"	R10C	280
SIA "Saldus enerģija"	R10	278
SIA "Galaksis N"	R12C	230
SIA "eVan Group"	R4	229
SIA "Tolmets Kurzeme"	R12C	209
SIA "KG Metall"	R12C	138
Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvalde	R1	99
SIA "eSYS PRO""	R12C	40
SIA "Liepājas reģionālā slimnīca"	R1	2
SIA "Dzelzsbetons MB"	R5	0,3
AS "Kurzemes atslēga 1"	R1	0,1
Kopā		279 703

Kopējais pārstrādāto atkritumu apjoms reģionā 2021. gadā ir 279,7 tūkst. tonnu, no kurām nepilnus 70% nodrošina SIA "SCHWENK Latvija" cementa rūpnīca Brocēnos, nākamais lielākais pārstrādes/reģenerācijas veicējs ir ZS Nodegi, kas veic lauksaimniecības atkritumu pārstrādi – biogāzes ražošanu, SIA "Liepājas RAS" nodrošina sadzīves atkritumu pārstrādi/reģenerāciju, pārstrādāto atkritumu apjoms 2021. gadā ir 27,1 tūkst. tonnu. Būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu pārstrādi reģionā veic SIA "INERTO MATERIĀLU SERVISS".

Informācijas apkopojumu par reģionā pārstrādātajiem atkritumu apjomiem atkritumu klašu griezumā, skat. tabulu (Tabula 2-8). Būtiski lielāko īpatsvaru kopējā pārstrādāto atkritumu plūsmā veido "Sadedzināmi atkritumi (no atkritumiem iegūts kurināmais)" 139,2 tūkst. tonnu, nākamā lielākā plūsma ir "Atkritumu anaerobās pārstrādes atkritumi" 28,7 tūkst. tonnu un "Būvniecības atkritumi" 25,7 tūkst. tonnu gadā.

Tabula 2-8 Atkritumu pārstrāde reģenerācija atkritumu klašu griezumā, 2021.gads, tonnas

Atkritumu nosaukums	Kods	t/gadā
Sadedzināmi atkritumi (no atkritumiem iegūts kurināmais)	191210	139 213
Citi šīs grupas atkritumi	190699	28 751
Būvniecības atkritumi, kuri neatbilst 170901, 170902 un 170903 klasei	170904	25 711
Citi gāzu attīrīšanas cietie atkritumi, kuri neatbilst 101312 klasei	101313	16 998

[6] Ministru kabineta noteikumi Nr.319 (Rīgā 2011.gada 26.aprīlī (prot. Nr.27 18.§)) "Noteikumi par atkritumu reģenerācijas un apglabāšanas veidiem" https://likumi.lv/ta/id/229378-noteikumi-par-atkritumu-regeneracijas-un-apglabasanas-veidiem

Atkritumu nosaukums	Kods	t/gadā
Tekstila atkritumi	191208	15 668
Bioloģiski noārdāmi atkritumi, kas piemēroti kompostēšanai vai anaerobai pārstrādei	191213	12 954
Jaukti atkritumi, kuru sastāvā ir vismaz viens bīstamo atkritumu veids	190204	9 007
Plastmasa un gumija	191204	7 824
Dzīvnieku izkārnījumi, urīns un kūtsmēsli (arī ar salmiem), kā arī notekūdeņi, kuri tiek savākti atsevišķi un apstrādāti citur	020106	3 530
Nešķiroti sadzīves atkritumi	200301	2 882
Nolietotas riepas	160103	2 524
Bioloģiski noārdāmi atkritumi	200201	2 510
Betona, ķieģeļu, flīžu, dakstiņu, keramikas maisījumi, kuri neatbilst 170106 klasei	170107	2 080
Liela izmēra atkritumi	200307	1 946
Sadzīves notekūdeņu attīrīšanas dūņas	190805	1 926
Kurtuvju pelni	100101	1 722
Patērēšanai vai apstrādei nederīgi materiāli	20304	1 262
Citur neklasificēti sadzīves atkritumi	200399	913
Nolietoti transportlīdzekļi	160104	898
Zāģskaidas, koksnes atgriezumi, sabojāta koksne un koksnes daļiņas, kuras neatbilst 030104 klasei	030105	489
Melnie metāli	191202	393
Malšanas atlikumi	100210	211
Stikls	200102	99
Eļļas un ūdens atdalīšanas iekārtu naftas produkti	130506	99
Papīrs un kartons	200101	26
Atkritumi no smilšu uztvērējiem	190802	25
Alumīnijs	170402	12
Tekstilizstrādājumi	200111	12
Atkritumu mehāniskās apstrādes atkritumi (arī materiālu maisījumi), kuri neatbilst 191211 klasei	191212	7
Plastmasa	200139	5
Metāli	200140	2
Cilvēka ķermeņa anatomiskās daļas un orgāni, kā arī asinis, asins preparāti, asins komponenti un to iepakojums, kuri nav infekciozi un neatbilst 180103 klasei	180102	2
Citi dūmgāzu putekļi, kuri neatbilst 100815 klasei	100816	1
Krāsainie metāli	160118	1
Cietās daļiņas un putekļi	100804	1
Citas daļiņas un putekļi (izņemot 101312 un 101313 klasi)	101306	0,3
Plastmasas iepakojums	150102	0,3
Citas motoreļļas, pārnesumu eļļas un smēreļļas	130208	0,1

2.6 Atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras raksturojums

2.6.1 Sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punkti

Saskaņā ar atkritumu apsaimniekošanas komersantu sniegto informāciju DKAAR pašvaldībās dalītā vākšana tiek organizēta izmantojot divu konteineru sistēmu – viens konteiners kurā kopā tiek vākti dalīti savāktie sadzīves atkritumi - vieglā frakcija (papīrs, kartons, plastmasa, metāls) un atsevišķs konteiners stiklam. Kopā reģiona teritorijā izvietots 551 sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punkts (turpmāk SADSP), attiecīgi var aprēķināt, ka reģionā vidēji ir viens dalītās vākšanas punkts uz katriem ~240

iedzīvotājiem. Sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punktu pieejamība pašvaldību griezumā uz 2022. gada jūniju ir raksturota tabulā (Tabula 2-9).

Tabula 2-9 SADSP skaits un izvietojums DKAAR teritorijā

Pašvaldība	SADSP skaits kopā	Iedz. skaits uz vienu SADSP
Liepājas valstspilsēta	245	277
Dienvidkurzemes novads	178	187
Kuldīgas novads	22	248
Saldus novads	106	256
KOPĀ/VIDĒJI	551	242

Kopumā vērtējot SADSP infrastruktūras pieejamību, tā ir vairākkārt augstāka nekā valstī iepriekš noteiktās minimālās prasības - vismaz viens punkts uz 700 iedzīvotājiem valstspilsētās, uz 550 iedzīvotājiem novadu pilsētās un uz 450 iedzīvotājiem novadu pagastos[7].

2.6.2 Šķiroto atkritumu savākšanas laukumi

Dalīti savākto sadzīves atkritumu, speciālo atkritumu grupu, t.sk. videi kaitīgu preču atkritumu[8] savākšanai reģiona teritorijā ir izvietoti 6 normatīvo aktu prasībām[9] atbilstoši šķiroto atkritumu savākšanas laukumi (turpmāk ŠASL). Laukumos pieņemamo atkritumu veidi un laukumu izvietojums reģiona teritorijā ir raksturots tabulā (Tabula 2-10).

Tabula 2-10 ŠASL raksturojums un izvietojums DKAAR teritorijā

Operators	Adrese	Papīrs/ kartons	Plastmasa	Stikls	Metāls	Koksne	Tekstils	Liela izmēra atkritumi	Būvniecības atkritumi	Zaļie dārzu un parku atkritumi	Videi kaitīgas preces	Riepas	Stikla atkritumi	Metāla iepakojums
SIA "Liepājas RAS"	Poligons "Ķīvītes", Grobiņas pag.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
PS "Vides pakalpojumi Liepājai"	Kapsēdes iela 3f, Liepāja	+	+	+	+	+	+	-	-	-	+	+	+	-
PS "Vides pakalpojumi Liepājai"	Mehāniskās darbnīcas, Rucava	+	+	+	+	+	+	-	-	-	+	+	+	-
PS "Vides pakalpojumi Liepājai"	Vienības iela 6, Vaiņode	+	+	+	+	+	+	-	-	-	+	+	+	-

[7] Ministru kabineta noteikumi Nr. 328 (Rīgā 2017. gada 13. jūnijā (prot. Nr. 30 33. §)) "Kritēriji un kārtība, kādā novērtē atkritumu dalītās savākšanas pakalpojuma pieejamību iedzīvotājiem" https://likumi.lv/ta/id/291534-kriteriji-un-kartiba-kada-noverte-atkritumu-dalitas-savaksanas-pakalpojuma-pieejamibu-iedzivotajiem Zaudēja spēku: 11.04.2023.

[8] Atbilstoši MKN 788 "Noteikumi par atkritumu savākšanas un šķirošanas vietām" videi kaitīgas preces ir: smēreļļas, svinu saturoši elektriskie akumulatori, elektriskie akumulatori (niķeļa–kadmija, dzelzs–niķeļa), galvaniskie elementi, galvaniskās baterijas un citi elektriskie akumulatori, visu veidu riepas, eļļas filtri, elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumi, arī liela izmēra dzesēšanas iekārtas, saldētavas un ledusskapji, gāzizlādes spuldzes

[9] Ministru kabineta noteikumi Nr. 788 (Rīgā 2016. gada 13. decembrī (prot. Nr. 68 28. §)) "Noteikumi par atkritumu savākšanas un šķirošanas vietām" https://likumi.lv/ta/id/287396-noteikumi-par-atkritumu-savaksanas-un-skirosanas-vietam

SIA "Eco Baltia vide"	Ezermalas iela 11, Liepāja	+	+	+	+	-	+	-	-	+	+	+	-	+
SIA "Eco Baltia vide"	Dzirnavu iela 30, Saldus	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	-	-

Visos laukumos ir nodrošināta normatīvajos aktos noteikto atkritumu plūsmu pieņemšana, vienīgi, kā redzams, tad tikai trijos ŠASL tiek pieņemti zaļie dārzu un parku atkritumi, savukārt divos ŠASL ir nodrošināta tādu atkritumu plūsmu kā Liela izmēra atkritumi un Būvniecības atkritumi pieņemšana.

2.6.3 Sadzīves atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai infrastruktūra

Saskaņā ar veiktās izpētes rezultātiem DKAAR šobrīd tiek ekspluatētas divas iekārtas, kas paredzētas sadzīves atkritumu sagatavošanai pārstrādei un reģenerācijai, t.sk. dalīti savākto sadzīves atkritumu pāršķirošanai, sagatavošanai transportēšanai uz pārstrādes iekārtām un neškirotu sadzīves atkritumu mehāniskai šķirošanai – sagatavošanai apglabāšanai. Apkopojums par sadzīves atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai iekārtām sniegts sekojošajā tabulā (Tabula 2-11).

Tabula 2-11 Sadzīves atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai iekārtu raksturojums DKAAR, 2022. gads

Operators	Adrese	Apraksts	Jauda
SIA "Eco Baltia vide"	Ezermalas iela 11, Liepāja	Angārā ar platību 450 m2 tiek veikta dalīti vākto atkritumu – papīra, kartona, plastmasas un metāla iepakojuma atkritumu – šķirošana ar rokām, neizmantojot automātiskās atkritumu šķirošanas iekārtas. Tiek šķiroti šķirošanas laukumā savākto un SIA "Eco Baltia vide" šķiroto atkritumu dalītās savākšanas punktos savāktie atkritumi.	Ienākošā atkritumu plūsma līdz 1800 t/gadā
SIA "Eco Baltia vide"	„Ķīvītes" ("Skudras"), Grobiņas pag., Dienvidkurzemes nov.	Atkritumu priekšapstrādes nodrošināšanai ir uzstādīta lentas šķirošanas līnija jeb mehāniskā atkritumu priekšapstrādes iekārta, kas paredzēta neškirotu sadzīves atkritumu sagatavošanai apglabāšanai un dalīti vāktu materiālu pāršķirošanai, piemēram, dalītās vākšanas sistēmas ietvaros savāktie atkritumi, kā arī no kopējās ienākošo atkritumu plūsmas nodalītie pārstrādājamie materiāli. Dalīti savāktie atkritumi uz līnijas tiek atšķiroti manuāli un ievietoti pie līnijas klāt pievienotos konteineros. Papildus tam ir iegādāta mehāniskās priekšapstrādes iekārta – atkritumu smalcinātājs un sijātājs. Atkritumu priekšapstrādi nodrošina sekojoša tehnika: -materiālu saņemšanas sistēma ar vaļējo ķēžu konveijeru B1200 L25; -manuālās priekš šķirošanas stacijas (4 gab.) ar lentes konveijeru B1200 L15; -Tyrannosaurus 6603 priekš smalcinātājs; -vaļējs izlādes ķēžu konveijers B1200 L23; -pastāvīgs magnēts melnajiem metāliem, tostarp lūžņiem paredzētais mazais lentes konveijers; -disku sijātāja bloks ar konveijeri; -virpuļstrāva krāsainajiem metāliem, tostarp lūžņiem paredzētais mazais lentes konveijers; -Tyrannosaurus 2500-2 gaisa šķirotājs; -3 lentes konveijeri smagai frakcijai (garums – 7,5 m, 14,5 m un 4,5 m);	Ienākošā atkritumu plūsma plānota: - līdz 3500 t/gadā dalīti savākto sadzīves atkritumu; - līdz 35000 t/gadā mehāniskās priekšapstrādes iekārta neškirotiem sadzīves atkritumiem.

	-vieglās frakcijas optiskās šķirošanas bloks ar konveijeriem. Atkritumu šķirošanas rezultātā tiek iegūti tādi otrreizēji izmantojamie materiāli kā papīrs un kartons, plastmasa, melnie metāli, krāsainie metāli, minerāli inertie materiāli, RDF materiāli no atkritumiem atgūts NAIK u.c. Tie materiāli, kurus iespējams pārstrādāt, tiek nogādāti uz attiecīgajām otrreizējās pārstrādes rūpnīcām.		

Bez šīm iekārtām Saldus novada, Remtes pagasta teritorijā atrodas SIA "Viduskurzemes AAO" atkritumu šķirošanas stacija "Vibsteri", kas specializējas cietā reģenerētā kurināmā jeb no atkritumiem iegūta kurināmā (turpmāk NAIK) ražošanā. Atbilstoši uzņēmumam izsniegtās atļaujas B kategorijas piesārņojošu darbību veikšanai nosacījumiem atļautā ražošanas jauda ir līdz 40 tūkstošiem tonnu gadā, 2021. gadā saražotais NAIK daudzums ir 13,2 tūkstoši tonnu, NAIK ražošanā tiek izmantoti atkritumu mehāniskās apstrādes atkritumi, dažādi augstas kaloritātes ražošanas atkritumi, t.sk. importēti atkritumi. Plāna izstrādes brīdī šķirošanas stacija "Vibsteri" ir slēgta uz nenoteiktu laiku saistībā ar ugunsgrēka seku likvidāciju.

2.6.4 Poligona Ķīvītes infrastruktūras raksturojums

Poligonā "Ķīvītes" ir izvietota atkritumu apglabāšanas infrastruktūra, poligona teritorijā darbojas nešķirotu sadzīves atkritumu šķirošanas iekārta (iekārtas īpašnieks un operators ir SIA "Eco Baltia Vide", kas uz līguma pamata sniedz SIA "Liepājas RAS" atkritumu sagatavošanas apglabāšanai pakalpojumus. Līgums par pakalpojumu sniegšanu noslēgts līdz 2026. gada janvārim, aprakstu skat. punktā 2.3.3.), mehāniskas priekšapstrādes un šķirošanas iekārta poligonā pieņemto dalīti savākto atkritumu apstrādei, energošūna, kurā tiek apstrādāti bioloģiski noārdāmie atkritumi, poligona gāzes savākšanas un apsaimniekošanas sistēma un cita saistītā infrastruktūra, kas nepieciešama drošai un mūsdienīgai praksei atbilstošai poligona apsaimniekošanai (t.sk. kontroles, uzskaites un reģistrācijas sistēma, vides monitoringa sistēma u.c.).

Galveno infrastruktūras elementu raksturojums pa funkcionālajiem posmiem skat. tabulu (Tabula 2-12)

Tabula 2-12 Poligona Ķīvītes infrastruktūras raksturojums

Infrastruktūra	Tehnoloģijas apraksts		Ekspluatācijas uzsākšanas gads
Infrastruktūra atkritumu sagatavošanai reģenerācijai	Mehāniskās priekšapstrādes iekārta: - Lentas šķirošanas līnija Westeria BMF2 jeb mehāniskā atkritumu priekšapstrādes iekārta, kas paredzēta dalīti vāktu atkritumu pāršķirošanai un nešķirotu sadzīves atkritumu šķirošanai/ sagatavošanai apglabāšanai. Iespējams nodalīt 0-400 mm frakcijas: stiklu, plastmasu, PET. Materiāli uz līnijas tiek atšķiroti manuāli un ievietoti konteineros. Nešķirotu sadzīves atkritumu apstrādei iekārta tiek izmantota tikai tajos gadījumos, ja atkritumu sagatavošana nenotiek šķirošanas rūpnīcā. - Atkritumu smalcinātājs un sijātājs TANA Shark 220D tiek izmantots dažādu, no kopējās atkritumu plūsmas nodalītu, reģenerējamu atkritumu smalcināšanai (piem., automašīnu riepas, mēbeles, dažādi plastmasas izstrādājumi, ražošanas un būvniecības plastmasas atkritumi, celmi un zari, citi grūti sadalāmi atkritumi).	6 tūkst. t/gadā	2014. gads
Infrastruktūra bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrādei	Lai attīstītu BNA pārstrādi SIA "Liepājas RAS" ir uzsākusi BNA pārstrādes iekārtu izveidi poligona teritorijā. BNA pārstrādi paredzēts veikta ar divu fāzu sausās anaerobās fermentācijas tehnoloģiju.	21 tūkst. t/gadā	Plānots no 2024. gada

Infrastruktūra	Tehnoloģijas apraksts		Ekspluatācijas uzsākšanas gads
Energošūna	Energošūnas un noglabāšanas krātuves kopējā kapacitāte aptuveni 1 071 tūkst. tonnas. Energošūna paredzēta atkritumu šķirošanas iekārtā atšķirotās BNA frakcijas pārstrādei. Izvietojot atkritumus energošūnā, pa slāņiem tiek ierīkotas gāzes savākšanas sistēmas, un tiek iegūta (poligonu gāze) biogāze. Pēc energošūnas piepildīšanas ar bioloģiski noārdāmajiem atkritumiem, tā tiks nosegta ar pagaidu rekultivācijas slāni. Pēc biodegradācijas procesa beigām plānots šūnu pārrakt un reģenerēt pārstrādātos BNA, orientējoši sākot no 2030. gada. BNA atkritumu ievietošana energošūnā pēc BNA pārstrādes iekārtu izveides tiks pārtraukta.	170 tūkst. t (kopējā atlikusī ietilpība)	2016. gads
Atkritumu apglabāšanas infrastruktūra	Šobrīd reģenerācijai nederīgo atkritumu apglabāšana tiek veikta atsevišķā sektorā atkritumu krātuvē. Inerto atkritumu sektorā tiek novietoti reģenerācijai nederīgi materiāli. Atlikušais ekspluatācijas laiks nepārsniedz 3-4 gadus. Jaunas atkritumu apglabāšanas krātuves izbūve nepieciešama pietiekamu atkritumu apglabāšanas jaudu nodrošināšanai DKAAR, poligonā ir uzsākts darbs pie jaunas krātuves izbūves, 2022.- 2023. gadā norisinās IVN procedūra, būvdarbus plānots uzsākt 2024. gadā.	170 tūkst. t (kopējā atlikusī ietilpība) Plānotā ietilpība ≥500 tūkst. t	2004. gads Plānots no 2026. gada
Poligona gāzes apsaimniekošanas sistēma	Poligona gāzes savākšanas sistēma un energobloks – gāze tiek savākta energošūnās. Gāzes savākšanas sistēma ietver horizontālo gāzes savākšanas cauruļvadu tīklu un gāzes sūkņu un dedzināšanas staciju. Gāzes sadedzināšanai tiek izmantotas divas TEDOM koģenerācijas iekārtas Quanto D550 SP CON, elektriskā jauda 2x550 kW un HOFSTETTER lāpa HOFGAS– Efficiency 750. Koģenerācijas iekārtām ir veikts kapitālais remonts, tā rezultātā novērtētais gāzes savākšanas un sadedzināšanas iekārtu nolietojums samazināts līdz ~50% apjomam.	500 m^3/h ($1,1MW_{el}$)	2005. gads
Infiltrāta attīrīšanas iekārtas	Uzstādītas 2 savstarpēji saistītas reversās osmozes tipa attīrīšanas iekārtas: I iekārta: ROAW9144 DTGE34-7; II iekārta: ROAW9141 DTS24. Faktiskais nolietojums 75%. Atlikušais kalpošanas laiks – 5-6 gadi. Esošā jauda ir pietiekama tikai pie esošās krātuves platības.	$5m^3/h$	2006. gads, 2012. gads
Mantu apmaiņas centrs	Mantu apmaiņas centrā no iedzīvotājiem tiek pieņemti dažādi sadzīvē noderīgi priekšmeti – trauki, grozi, preces bērniem un dažādi instrumenti, kas ir labā, lietošanai derīgā stāvoklī.		2022. gads

2.6.5 Sadzīves atkritumu pārstrāde un reģenerācija

Analizējot valsts statistikas pārskata "3A-Atkritumi" datus par veiktajām sadzīves atkritumu pārstrādes un reģenerācijas darbībām 2020. un 2021. gadā konstatēts, ka DKAAR atkritumu pārstrāde tiek veikta ļoti ierobežotos apjomos – aplūkotajā periodā neviens atkritumu apsaimniekošanas komersants nav atskaitījies par plastmasu vai papīra materiālu pārstrādi, izņemot SIA "Liepājas RAS", kas papīru nelielos apjomos poligonā "Ķīvītes" ir pārstrādājusi energošūnā, klasificējot pārstrādes darbību ar kodu R3D "Biogāzes ieguve"[10]. Vēl poligonā "Ķīvītes" sadzīves atkritumu plūsmā tiek veikta liela izmēra atkritumu pārstrāde klasificējot pārstrādes darbību ar kodu R10A "Atkritumu izmantošana izrakto tilpju aizbēršanai vai inženiertehniskām vajadzībām ainavu veidošanā" un bioloģiski noārdāmu atkritumu, nešķirotu sadzīves atkritumu pārstrādi klasificējot pārstrādes darbību ar kodu R3D "Biogāzes ieguve". Ārpus poligona teritorijas par atkritumu pārstrādes darbību veikšanu ir ziņojusi tikai SIA "EkoDeal" – bioloģiski

[10] Ministru kabineta noteikumi Nr.319 (Rīgā 2011.gada 26.aprīlī (prot. Nr.27 18.§)) "Noteikumi par atkritumu reģenerācijas un apglabāšanas veidiem" https://likumi.lv/ta/id/229378-noteikumi-par-atkritumu-regeneracijas-un-apglabasanas-veidiem

noārdāmo atkritumu pārstrāde, klasificējot pārstrādes darbību ar kodu R3A "Bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšana".

Būtiskas sadzīves atkritumu reģenerācijas jaudas reģionā nodrošina SIA "SCHWENK Latvija", Brocēnu cementa rūpnīca, kur kā energoresurss tiek izmantots NAIK, nolietotas riepas, tekstila atkritumi, plastmasa un gumija – kopējais reģenerētais apjoms, reģenerācijas darbību klasificējot ar kodu R1 "Atkritumu izmantošana galvenokārt par degvielu vai citā veidā, lai ražotu enerģiju", 2021. gadā veido 165,2 tūkst. tonnu. Vienlaicīgi jāatzīmē, ka neviens no reģionā strādājošajiem sadzīves atkritumu apsaimniekošanas komersantiem, nav sniedzis atskaiti par NAIK ražošanu un nodošanu reģenerācijai SIA "SCHWENK Latvija", kas norāda, ka joprojām nav atrisināta ilgi pastāvošā problēma ar atkritumu apsaimniekošanas komersantu kapacitāti sagatavot NAIK, kas atbilstu augstajām cementa rūpnīcas prasībām attiecībā uz kurināmā kvalitāti.

3 Stratēģiskie mērķi un uzdevumi

3.1 Atkritumu apsaimniekošanas sektora stratēģiskie mērķi

Atkritumu apsaimniekošanas sistēmas mērķi ir noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/98/EK (2008. gada 19. novembris) par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu[11] jeb "Atkritumu ietvardirektīvā". Direktīvā ir noteikta atkritumu apsaimniekošanas darbību hierarhija, kas prioritārā secībā ir sekojoša:

- atkritumu rašanās novēršana;
- atkritumu sagatavošana atkārtotai izmantošanai;
- atkritumu pārstrāde;
- atkritumu cita tipa reģenerācija, piemēram, enerģijas reģenerācija;
- atkritumu apglabāšana.

Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā 2021. – 2028. gadam noteiktie stratēģiskie virsmērķi, kas sasniedzami atkritumu apsaimniekošanas sektorā ir sekojoši[12]:

1. Mērķis (M1) Novērst atkritumu rašanos un nodrošināt kopējā radīto atkritumu daudzuma ievērojamu samazināšanu, izmantojot maksimāli visas labākās pieejamās atkritumu rašanās novēršanas iespējas un labākos pieejamos tehniskos paņēmienus, palielinot resursu izmantošanas efektivitāti un veicinot ilgtspējīgākas patērētāju uzvedības modeļa attīstību;
2. Mērķis (M2) Nodrošināt atkritumu kā resursu racionālu izmantošanu, balstoties uz aprites ekonomikas pamatprincipiem un veicinot, ka resursi pēc iespējas tiek atgriezti atpakaļ ekonomiskajā apritē tautsaimniecībai noderīgā veidā;
3. Mērķis (M3) Nodrošināt, ka radītie atkritumi nav bīstami vai arī tie rada nelielu risku videi un cilvēku veselībai, veicinot attiecīgu produktu politiku, bīstamo un videi kaitīgo vielu ierobežojumus un pilnveidojot patērētāju informētību;
4. Mērķis (M4) Nodrošināt apglabājamo atkritumu daudzuma samazināšanu un atkritumu apglabāšanu cilvēku veselībai un videi drošā veidā.

[11] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/98/EK (2008. gada 19. novembris) par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A32008L0098

[12] Ministru kabineta rīkojums Nr. 45 (Rīgā 2021. gada 22. janvārī (prot. Nr. 8 20. §)) Par Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2021.-2028. gadam https://likumi.lv/ta/id/320476-par-atkritumu-apsaimniekosanas-valsts-planu-20212028-gadam

3.2 Sasniedzamie kvalitatīvie rādītāji

Noteiktie sasniedzamie kvantitatīvie un kvalitatīvie rādītāji atkritumos esošu pārstrādei derīgu materiālu pārstrādes apjomiem un dalītajai vākšanai, speciālo atkritumu grupu apsaimniekošanai, kā arī ierobežojumi attiecībā uz atkritumu apglabāšanu ir sekojoši:

- nodrošināt, ka līdz 2023. gada 31. decembrim bioloģiskie atkritumi ir vai nu atdalīti un pārstrādāti rašanās vietā, vai savākti dalīti un nav sajaukti ar citiem atkritumu veidiem[13];
- līdz 2025. gadam atkārtotai izmantošanai sagatavoto un pārstrādāto sadzīves atkritumu apjomu palielināt vismaz līdz 55 % pēc masas[14];
- līdz 2030. gadam atkārtotai izmantošanai sagatavoto un pārstrādāto sadzīves atkritumu apjomu palielināt vismaz līdz 60 % pēc masas[11];
- līdz 2035. gadam atkārtotai izmantošanai sagatavoto un pārstrādāto sadzīves atkritumu apjomu palielināt vismaz līdz 65 % pēc masas[11];
- izveidot dalītas savākšanas sistēmas vismaz papīram, metālam, plastmasai un stiklam un līdz 2023. gada 1. janvārim – tekstilmateriāliem[11];
- no 2020. gada, vismaz 70 % pēc svara nebīstami būvniecības un ēku nojaukšanas atkritumi, sagatavoti atkārtotai izmantošanai, pārstrādei un citai materiāla reģenerācijai, tostarp aizbēršanai[11];
- līdz 2025.gada 1. janvārim izveidota dalītas savākšanas sistēma sadzīves bīstamajiem atkritumiem[11];
- nodrošināt, ka līdz 2035. gadam poligonos apglabāto sadzīves atkritumu īpatsvars ir samazinājies līdz 10 % no kopējā radīto sadzīves atkritumu daudzuma (pēc svara) vai ir vēl mazāks[15].
- Nodrošina, ka ne vēlāk kā līdz 2025. gada 31. decembrim pārstrādā mazākais 65 svara % no visa izlietotā iepakojuma, mērķrādītāji atsevišķām materiālu plūsmām[16]:
    - plastmasa - 50 %;
    - koksne – 25%;
    - melnie metāli - 70 %;
    - alumīnijs - 50 %;
    - stikls - 70 %;
    - papīrs un kartons - 75 %;
- Nodrošina, ka ne vēlāk kā līdz 2030. gada 31. decembrim pārstrādā mazākais 70 svara % no visa izlietotā iepakojuma, mērķrādītāji atsevišķām materiālu plūsmām[13]:
    - plastmasa - 55%;
    - koksne – 30%;
    - melnie metāli - 80 %;
    - alumīnijs - 60 %;
    - stikls - 75 %;

[13] Ministru kabineta noteikumi Nr. 712 (Rīgā 2021. gada 26. oktobrī (prot. Nr. 72 23. §)) "Atkritumu dalītas savākšanas, sagatavošanas atkārtotai izmantošanai, pārstrādes un materiālu reģenerācijas noteikumi" https://likumi.lv/ta/id/327220-atkritumu-dalitas-savaksanas-sagatavosanas-atkartotai-izmantosanai-parstrades-un-materialu-regeneracijas-noteikumi

[14] Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 30. maija Direktīva 2018/851/ES, ar ko groza Direktīvu 2008/98 par atkritumiem https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A32018L0851

[15] Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 30. maija Direktīva 2018/850/ES, ar ko groza Direktīvu 1999/31/EK par atkritumu poligoniem https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=celex:32018L0850

[16] Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 30. maija Direktīva 2018/852/ES, ar ko groza Direktīvu 94/62/EK par iepakojumu un izlietoto iepakojumu https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A32018L0852

  - papīrs un kartons - 85 %.
- Nodrošina ka no 2021.gada 14.augusta ir palielināts EEIA atkritumu savākšanas apjoms līdz 65 % no to EEI vidējā svara, kuras ir laistas Latvijas tirgū trīs iepriekšējos gados[17].

3.3 Reģionālā līmenī sasniedzamie mērķi

Papildu atkritumu apsaimniekošanas sektorā noteiktajiem stratēģiskajiem mērķiem un normatīvajos aktos noteiktajiem sasniedzamajiem rādītājiem DKAAR tiek noteikti sekojoši mērķi un principi, kas ievērojami plāna īstenošanā, t.sk. pasākumi, kas vērsti uz atkritumu apsaimniekošanas pakalpojuma kvalitātes un pieejamības uzlabošanu:

RM 1 - atkritumu apsaimniekošana tiek veikta, ievērojot aprites ekonomikas principus, plānojot un īstenojot atkritumu apsaimniekošanas sektora pasākumus, tiek ievērota atkritumu apsaimniekošanas darbību hierarhija;
RM 2 - atkritumu radītāji ir nodrošināti ar kvalitatīvu, savlaicīgi sniegtu, vides aizsardzības prasībām atbilstošu atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu, tiek nodrošināta pilna spektra pakalpojumu sniegšana;
RM 3 - atkritumu apsaimniekošanas sektora darbību reģionālā līmenī, kā arī sadarbību ar blakus esošajiem atkritumu apsaimniekošanas reģioniem centralizēti koordinē un kontrolē atkritumu apsaimniekošanas reģionālais centrs (turpmāk AARC). AARC uzņemas atbildību par atkritumu apsaimniekošanas sektorā noteikto mērķus sasniegšanu reģiona līmenī, šo saistību izpildei AARC tiek nodrošināts ar nepieciešamajiem resursiem, t.sk. reģiona līmenī saistošu lēmumu pieņemšanas tiesībām;
RM 4 - īstenojot reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu, tiek ievērotas normatīvo aktu prasības, tajā skaitā Eiropas Savienības noteiktie mērķi attiecībā uz atkritumu apsaimniekošanas sistēmas darbības efektivitāti un kvalitāti, tiek īstenoti valsts, reģionālā un vietējā līmeņa plānošanas dokumentos paredzētie pasākumi attiecībā uz atkritumu apsaimniekošanu;
RM 5 - tiek veicināta atkritumu radītāju un citu iesaistīto pušu vides apziņas paaugstināšana un izpratnes veidošana par atkritumu apsaimniekošanas radīto ietekmi uz vidi un šīs ietekmes samazināšanas iespējām;
RM 6 - atkritumu apsaimniekošanas sektorā iesaistītie pakalpojuma sniedzēji strādā, izmantojot ilgtspējīgus risinājumus un labākās pieejamās tehnoloģijas visos atkritumu apsaimniekošanas posmos;
RM 7 – tiek nodrošināta informācijas apkopošana, uzskaite un aprite starp iesaistītajām pusēm, t.sk. uzraugošajām un kontrolējošajām institūcijām.

[17] Padomes 2012. gada 4.jūlija Direktīva 2012/19/ES par elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:32012L0019&from=LV

4 Atkritumu ražošanas prognoze un sasniedzamie kvantitatīvie rādītāji

Atkritumu ražošanas prognoze Dienvidkurzemes AAR laika periodam no 2023.-2027. gadam sagatavota balstoties uz SIA "Liepājas RAS" un atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu sniedzēju SIA "Vides pakalpojumi Liepājai" un SIA "Eco Baltia Vide" datiem par faktiskajiem apsaimniekoto atkritumu apjomiem 2021. gadā un pieņēmumiem par atkritumu ražošanas apjomu attīstības tendencēm plāna pārskata periodā, t.sk. Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā ietverto novērtējumu. Prognozes sagatavošanā un plānotajās atkritumu apsaimniekošanas darbībās tiek pieņemts, ka radītais nešķiroto sadzīves atkritumu apjoms ir vienlīdzīgs ar savākto atkritumu apjomu.

4.1 Lietotie pieņēmumi

Vispārējā pieeja atkritumu ražošanas prognožu sagatavošanā balstās uz pieņēmumu, ka ekonomiskā attīstība un labklājības līmeņa paaugstināšanās veicina radīto atkritumu apjomu pieaugumu, kā arī summāri radītais atkritumu apjoms ir atkarīgs no demogrāfijas tendencēm.

Attiecībā uz reģiona demogrāfiskajiem rādītājiem Liepājas valstspilsētā un Dienvidkurzemes novadā, prognozē tiek izmantota "Liepājas valstspilsētas un Dienvidkurzemes novada attīstības programmā 2022.–2027. gadam"[18] prognozētā demogrāfisko rādītāju dinamika, kas laika periodā līdz 2027. gadam neparedz iedzīvotāju skaita izmaiņas, t.i. tiek pieņemts, ka iedzīvotāju skaits saglabāsies pašreizējā līmenī. Saldus novada teritorijā saskaņā ar "Saldus novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2022. – 2038. gadam"[19], tiek izmantots līdzīgs pieņēmums, proti, ka pašvaldības stratēģijā paredzēto pasākumu īstenošanas rezultātā, iedzīvotāju skaits pārskata periodā nemainīsies. Kuldīgas novada daļā, kas ir iekļauta Dienvidkurzemes AAR (bijušais Skrundas novads) demogrāfiskās attīstības tendences stratēģiskās plānošanas dokumentos prognozē negatīvu iedzīvotāja skaita dinamiku, "Kuldīgas novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022.–2046. gadam"[20] iekļautā demogrāfiskā prognoze ieskicē scenāriju, kur iedzīvotāju skaits laika posmā no 2020. gada līdz 2030. gadam samazinās par 10% jeb par vidēji 1% gadā. Aprēķinu rezultātus par iedzīvotāju skaita izmaiņām Dienvidkurzemes AAR plāna pārskata periodā skat. tabulu (Tabula 4-1).

Tabula 4-1 Iedzīvotāju skaita izmaiņas Dienvidkurzemes AAR 2021.-2027. gads

Pašvaldība	2022	2022	2024	2025	2026	2027
Liepājas valstspilsēta	67 964	67 964	67 964	67 964	67 964	67 964
Dienvidkurzemes nov.	33 364	33 364	33 364	33 364	33 364	33 364
Kuldīgas nov.	5 408	5 354	5 301	5 248	5 195	5 143
Saldus nov.	27 110	27 110	27 110	27 110	27 110	27 110
Kopā	133 846	133 792	133 739	133 686	133 633	133 581

Kopumā var secināt, ka gadījumā, ja īstenojas pašvaldību plānotie demogrāfiskās situācijas stabilizēšanas pasākumi, iedzīvotāju skaits reģionā pārskata periodā samazināsies par 320 iedz. jeb 0,2%, kas nav vērā ņemams faktors, kas varētu atstāt ietekmi uz radītajiem atkritumu apjomiem reģionā, tādā apjomā, kas liek koriģēt atkritumu apsaimniekošanas sistēmas jaudas un izmantotos risinājumus.

[18] "Liepājas valstspilsētas un Dienvidkurzemes novada attīstības programma 2022.–2027. gadam", Gala redakcija, Stratēģiskā daļa, Liepāja 2022. gads

[19] "Saldus novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022.-2038.gadam", Saldus nov. 2022. gads

[20] "Kuldīgas novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022.–2046. gadam", Kuldīga 2021. gads (1. redakcija)

Vērtējot iespējamās radīto sadzīves atkritumu apjomu izmaiņu tendences Latvijā, balstoties uz pēdējo gadu datiem[21], jāsecina, ka radīto sadzīves atkritumu apjoms ir svārstīgs, nav vērojamas ne stabilas pieauguma, ne samazinājuma tendences skat. tabulu (Tabula 4-2).

Tabula 4-2 Radītā sadzīves atkritumu apjoma izmaiņas Latvijā 2017.-2021. gads

	2017	2018	2019	2020	2021
Iedzīvotāju skaits gada sākumā	1 950 116	1 934 379	1 919 968	1 907 675	1 893 223
Radītais sadzīves atkritumu apjoms tonnas	850 677	785 074	840 942	908 961	869 285
t./iedz./gadā	0,44	0,41	0,44	0,48	0,46

Kopumā, no gada uz gadu ir vērojamas svārstības vidēji 4-5% robežās. 2020. un 2021. gada datu interpretācijā nenoteiktību ievieš arī COVID -19 pandēmijas ietekme, savukārt, vērtējot 2022. gada un turpmākās attīstības tendences jāņem vērā kara Ukrainā izraisītā ietekme uz mājsaimniecību labklājību un attiecīgi radīto sadzīves atkritumu apjomu.

Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā 2021.-2028. gadam[22] sadzīves atkritumu ražošanas prognozē ir paredzēta pastāvīga pieauguma tendence – vidēji 2% gadā. Neskatoties uz šā brīža notikumiem pasaulē, LR Finanšu ministrijas sagatavotās makroekonomiskās prognozes[23] Latvijai laika posmam līdz 2025. gadam paredz pozitīvu IKP dinamiku visā periodā.

4.2 Atkritumu ražošanas prognoze

Izvērtējot šos aspektus un vienlaicīgi ņemot vērā vēsturiskos datus par radītajiem atkritumu apjomiem Latvijā, atkritumu ražošanas prognozē tiks ierēķināts piesardzīgs radīto sadzīves atkritumu pieauguma temps 0,5% gadā laika periodā 2023.-2024.gads un 1% gadā, laika periodā no 2025.-2027.gadam. Iedzīvotāju skaits prognozē visā pārskata periodā saglabājas nemainīgs. Bāzes gads prognozes sagatavošanā – 2021. gada dati par apsaimniekoto sadzīves atkritumu apjomu reģionā. Sadzīves atkritumu ražošanas prognozi Dienvidkurzemes AAR, laika periodam no 2023.-2027. gadam, kā arī sasniedzamo atkritumu pārstrādes un reģenerācijas rādītāju skat. attēlā (Attēls 4-1).

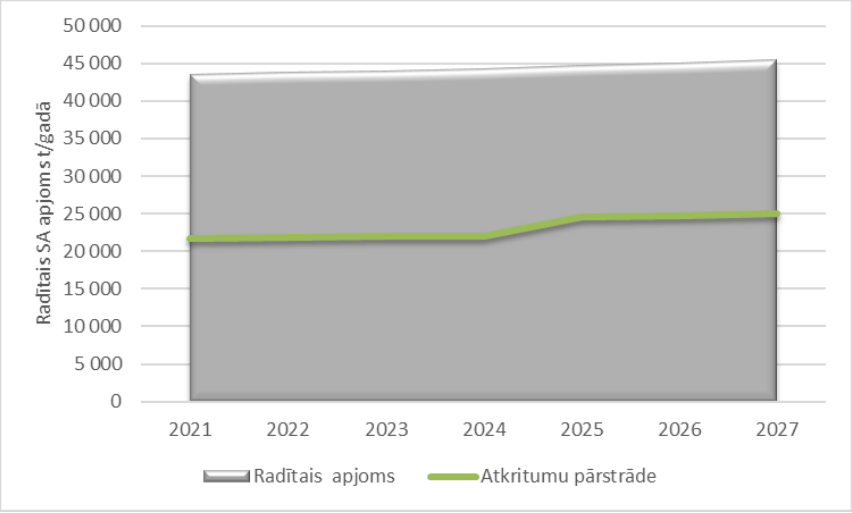

Attēls 4-1 Sadzīves atkritumu ražošanas prognoze Dienvidkurzemes AAR 2023.-2027.gads, tonnas

[21] Valsts statistiskas pārskata "Nr.3-Atkritumi – pārskats par atkritumiem" datu apkopojumi 2017-2021. gads, Latvijas vides ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs

[22] Ministru kabineta rīkojums Nr. 45 (Rīgā 2021. gada 22. janvārī (prot. Nr. 8 20. §)) Par Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2021.-2028. gadam

[23] Makroekonomisko rādītāju prognozes 2022.-2025.gadam, LR Finanšu ministrija, augusts, 2022.

Aprēķinu rezultāti liecina, ka pie dotajiem pieņēmumiem Dienvidkurzemes AAR radītais sadzīves atkritumu apjoms, salīdzinot ar bāzes gadu (2021.gads), palielinās par 2,0 tūkst tonnu jeb 5%. Plāna pārskata periodā minimālais sadzīves atkritumu pārstrādes un atkārtotas izmantošanas apjoms ir jānodrošina vismaz no 22,0 tūkst. tonnu 2023.gadā līdz 25,0 tūkst. tonnu 2027. gadā[24]. Jāņem vērā, ka no 2025. gada sadzīves atkritumu minimālais pārstrādes īpatsvars ir 55% no radītā sadzīves atkritumu apjoma. Aprēķinu rezultātus skat. tabulu (Tabula 4-3).

Tabula 4-3 Radītais sadzīves atkritumu apjoms un sasniedzamie pārstrādes rādītāji

Rādītājs	Gads				
	2023	2024	2025	2026	2027
Atkritumu apjoma izmaiņas %	+0,5%	+0,5%	+1,0%	+1,0%	+1,0%
Radītais apjoms t/gadā	43 920	44 139	44 581	45 026	45 477
Atkritumu pārstrāde ≥ t/gadā	21 960	22 070	24 519	24 765	25 012

4.3 Pārstrādes mērķu sasniegšana

Risinājumi, kas vērsti uz reģionā noteikto sadzīves atkritumu pārstrādes un atkārtotas izmantošanas mērķu sasniegšanu, ir bioloģisko atkritumu pārstrāde, t.sk. mājkompostēšana, sadzīves atkritumu dalītā vākšana, izlietotā iepakojuma atkritumu apsaimniekošana depozīta sistēmā un preču sagatavošanas atkārtotai izmantošanai sistēmas ieviešana. Balstoties uz līdzšinējās pieredzes analīzes un prognozējamām sistēmas attīstības tendencēm, tiek pieņemts, ka lielāko ieguldījumu pārstrādes apjomu sasniegšanā sniegs bioloģisko atkritumu pārstrāde, kam seko sadzīves atkritumu dalītā vākšana, depozīta sistēmas darbība, nešķirotu sadzīves atkritumu sagatavošanas apglabāšanai laikā atgūtie materiāli. Prognozējami vismazāko ieguldījumu varētu sniegt preču atkārtotas izmantošanas sistēma, kas (neskaitot esošo apmaiņas punktu poligonā "Ķīvītes") faktiski būs jauns atkritumu apsaimniekošanas sistēmas elements.

Jāatzīmē, ka pārstrādes un atkārtotas izmantošanas mērķos ir ieskaitāms tikai tas atkritumu apjoms, kas tiek nodots materiālu pārstrādei vai atkārtoti izmantots, tas attiecas arī uz dalīti savāktajiem sadzīves atkritumiem – dalīti savākto sadzīves atkritumu daudzums, kas nav izmantojams pārstrādei un tiek nodots reģenerācijai vai apglabāšanai, pārstrādes un reģenerācijas mērķos nevar tikt ieskaitīts.

Prognozējamie sadzīves atkritumu pārstrādes un atkārtotas izmantošanas mērķu sasniegšanas rādītāji un pieņēmumi šo rādītāju noteikšanai atkritumu plūsmām un apsaimniekošanas sistēmām:

- Bioloģiskie atkritumi – bioloģisko atkritumu pārstrādi nodrošinās poligonā "Ķīvītes" izbūvētās bioloģisko atkritumu pārstrādes iekārtas, kā arī bioloģisko atkritumu mājkompostēšanas sistēmas attīstība, dārzu un parku atkritumu kompostēšanas vietu ierīkošana. Ieguldījumu bioloģisko atkritumu pārstrādes rezultātā iegūto galaproduktu kvalitātes paaugstināšanā un attiecīgi, izmantošanas iespēju paplašināšanā, sniegs bioloģisko atkritumu dalītā vākšana. Summāri pārstrādātais bioloģisko atkritumu apjoms, neietverot tādus atkritumus, kas bioloģisko atkritumu pēcapstrādē tiek atdalīti un nodoti apglabāšanai, tiek lēsts ap 40% no kopējā reģionā radītā sadzīves atkritumu apjoma.
- Sadzīves atkritumu dalītā vākšana – sadzīves atkritumu dalītās vākšanas sistēmā ietvertās atkritumu plūsmas ir papīra, plastmasas, stikla, metāla izlietotais iepakojumus un citi šo materiālu veidu dalīti savāktie atkritumi, uz sadzīves atkritumu dalīto vākšanu ir attiecināmi arī mājsaimniecību tekstila

[24] Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 30. maija Direktīva 2018/851/ES, ar ko groza Direktīvu 2008/98 par atkritumiem https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A32018L0851

atkritumi un videi kaitīgās preces (bioloģisko atkritumu dalītā vākšana šeit netiek ietverta, jo ir izdalīta kā atsevišķa kategorija). Vērtējot sadzīves atkritumu dalītās vākšanas apjomus un ietekmi uz pārstrādes un atkārtotas izmantošanas mērķu sasniegšanu jāatzīmē, ka 2021. gadā dalīti savāktais apjoms kopā reģionā bija ~ 11,0% no kopējā savāktā sadzīves atkritumu apjoma, salīdzinot operatīvos datus par 2022. gadu ir vērojams apjoma kritums par ~0,5% punktiem, kas ir skaidrojams ar izlietotā iepakojuma depozīta sistēmas ieviešanu. Prognozējot dalītās vākšanas apjomu izmaiņas, nākamajos gados tiek prognozēts, ka paplašinot dalītās vākšanas infrastruktūru un veicot sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumus, pārstrādei nodoto dalīti savākto atkritumu apjoms varētu pieaugt par ~ 1% gadā, tādejādi 2027. gadā kopējā pārstrādāto atkritumu īpatsvarā sasniedzot līdz 15%.

- Izlietotā iepakojuma depozīta sistēma – depozīta sistēma darbību uzsāka 2022. gadā, aptuvenais dažādu iepakojuma veidu apjoms, kas tika savākts uz vienu iedzīvotāju, veidoja 12,6 kg, kas attiecinot uz Dienvidkurzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionu ir ~1,7 tūkstoši tonnu gadā jeb aptuveni 3,8% no kopējā sadzīves atkritumu apjoma. Tā kā 2022. gadā depozīta sistēma nedarbojās pilnu gadu un apritē bija arī tāds iepakojums, uz kuru neattiecās depozīta sistēmas nosacījumi, kā arī no 2023. gada sistēmā ir iekļautas atsevišķas jaunas iepakojuma kategorijas, tiek pieņemts, ka plāna pārskata periodā pārstrādei un atkārtotai izmantošanai nodotais depozīta sistēmā apsaimniekotais iepakojums var sasniegt līdz 4,5% no kopējā sadzīves atkritumu apjoma.
- No nešķirotiem sadzīves atkritumiem atgūtie materiāli – nešķirotu sadzīves atkritumu sagatavošanas apglabāšanai procesā no apglabājamo atkritumu plūsmas tiek atdalīti bioloģiskie atkritumi, atkritumi, kas izmantojami no atkritumiem iegūta kurināmā ražošanā, kā arī neliels daudzums tādu atkritumu, ko iespējams nodot pārstrādei. Kopējā apjomā šis daudzums veido nelielu īpatsvaru, kas šobrīd nepārsniedz 1,0% no kopējā sadzīves atkritumu daudzuma, tomēr attīstot atkritumu sagatavošanas apglabāšanai tehnoloģiskās iekārtas tiek prognozēts, ka atgūto pārstrādājamo atkritumu daudzums plāna pārskata periodā var palielināties par 0,5% gadā, pārskata perioda beigās sasniedzot aptuveni 3% no kopējā sadzīves atkritumu apjoma.
- Preču atkārtotas izmantošanas sistēma – lietotu preču savākšana, labošana un atkārtota izmantošana ir jauna plānota atkritumu apsaimniekošanas prakse reģionā. Līdz šim poligonā "Ķīvītes" darbojas preču apmaiņas punkts "Krāmu kambars", kur iedzīvotājiem iespējams atstāt sev nevajadzīgās, bet vēl lietojamās atsevišķu veidu preces. Plāna pārskata periodā paredzēta šādu aktivitāšu paplašināšana, ieviešot arī preču labošanas funkciju. Jāatzīmē, ka šīs aktivitātes īstenošanas rezultātā netiek plānots tāds kvantitatīvais ieguldījums atkārtotas izmantošanas un pārstrādes mērķu sasniegšanā, kas atstātu iespaidu uz noteikto mērķrādītāju sasniegšanu, tomēr šīs aktivitātes īstenošana ir būtiska, raugoties no atkritumu hierarhijas un aprites ekonomikas principu ieviešanas viedokļa un kalpos par pamatu sistēmas plašākai attīstībai un darbības apjomu palielināšanai nākotnē. Plāna pārskata periodā tiek prognozēts, ka maksimālais atkārtotai izmantošanai nodoto preču apjoms nepārsniegs dažus desmitus tonnu gadā.

Kopsavilkums par atkritumu plūsmu un atsevišķu atkritumu apsaimniekošanas sistēmu ieguldījumu pārstrādes mērķu sasniegšanā atspoguļots tabulā, skat. tabulu (Tabula 4-4).

Tabula 4-4 Sasniedzamie pārstrādes rādītāji plāna pārskata periodā, tonnas gadā

Apsaimniekošanas sistēma	Gads				
	2023	2024	2025	2026	2027
Bioloģisko atkritumu pārstrāde	17 568	17 656	17 832	18 010	18 191
Sadzīves atkritumu dalītā vākšana	4 831	5 297	5 796	6 304	6 822
Depozīta sistēma	1 757	1 986	2 006	2 026	2 046
Atšķirotie pārstrādājamie atkritumi	439	662	892	1 126	1 364

Kopā	24 595	25 601	26 526	27 466	28 423

5 Priekšlikumi par plānā ietveramajiem pasākumiem

5.1 Rekomendācijas atkritumu apsaimniekošanas sistēmas pilnveidošanai

Nodaļā apkopotas rekomendācijas pasākumiem, kas īstenojami atkritumu apsaimniekošanas sektorā noteikto mērķu sasniegšanai un atkritumu apsaimniekošanas pakalpojuma kvalitātes / pieejamības uzlabošanai, skat. tabulu (Tabula 5-1). Tabulā apkopota informācija gan par infrastruktūras attīstības jautājumiem, gan īstenojamajiem organizatoriskajiem jautājumiem.

Tabula 5-1 DKRAAP rekomendētie pasākumi

Nr.p.k.	Funkcionālais posms	Rekomendētie pasākumi
1.	Dalīti savākto sadzīves atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras paplašināšana – sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punkti	Dalītās vākšanas intensitāti pamatā ietekmē divi faktori – sabiedrības vides apziņa, informācijas pieejamība par atkritumu šķirošanas iespējām un sistēmas lietošanas ērtums (infrastruktūras/ pakalpojuma pieejamība). Attiecībā uz pakalpojuma pieejamību plānā tiek rekomendēts iekļaut sekojošus pasākumus: – dalītās vākšanas konteineru nodrošināšanā orientēties uz principu, kur konteineri tiek nodrošināti vadoties no radītā atkritumu apjoma – proti, ieviest principu, ka pie noteikta saražotā atkritumu apjoma sasniegšanas dalītās vākšanas konteinera novietošana attiecīgajā adresē ir obligāta vai arī konteiners atkritumu radītājam tiek nodrošināts pēc pieprasījuma, ja tas ir tehniski un ekonomiski pamatoti; – maksimāli izmantot visus pieejamos dalītās vākšanas risinājumus, t.sk. savākšanas maršrutus (bezkonteineru sistēma), savākšana šķiroto atkritumu savākšanas laukumos, regulāras dalīti savākto sadzīves atkritumu savākšanas akcijas un "bonusu" sistēmas izveide; – nodrošināt dalītās vākšanas punktus visos pagastu centros un blīvāk apdzīvotās vietās; – katram punktam nodrošināt atbildīgo personu; – priekšlikums konteinerus marķēt ar QR kodu, kuru izmantojot, viegli piekļūt papildu informācijai un ziņot par problēmu.
2.	Dalīti savākto sadzīves atkritumu un speciālo atkritumu grupu dalītās vākšanas infrastruktūras paplašināšana – šķiroto atkritumu savākšanas laukumi	Šķiroto atkritumu savākšanas laukumu tīkla paplašināšanā jāvadās no principa, ka laukumā ir jāpieņem tādi atkritumu veidi, kuru regulāra savākšana no atkritumu radītājiem nav pamatota dēļ relatīvi nelielajiem radītajiem apjomiem, bet kuri tajā paša laikā ir jānodala no citām atkritumu plūsmām to īpašību dēļ vai arī nolūkā veicināt to pārstrādi un atkārtotu izmantošanu. Rekomendētie pasākumi: - vismaz 11 šķiroto atkritumu savākšanas laukumu ierīkošana reģionā – Liepājā (2 laukumi), Aizputē, Saldū, Brocēnos, Pāvilostā, Skrundā, Priekulē, Vaiņodē, Nīcā un Rucavā. Pašvaldībām jāierāda laukumiem pieejamās teritorijas, jānodrošina izbūve. Apsaimniekos un nodrošinās konteinerus – atkritumu apsaimniekotājs; – laukumos pieņemamo atkritumu veidu saraksta paplašināšana, iekļaujot papildus kā minimums, bioloģiskos atkritumus, liela izmēra atkritumus, mājsaimniecību būvniecības un remonta darbu atkritumus, sadzīvē radušos bīstamos atkritumus.
3.	Bioloģisko atkritumu dalītās vākšanas sistēmas un infrastruktūras izveide	Ieviešot bioloģiski noārdāmo atkritumu dalītās savākšanas sistēmu ir nepieciešama: – savākšanas konteineru iegāde uzstādīšanai atkritumu rašanās vietās, t.sk. specializēto konteineru iegāde, kas ļauj samazināt izvešanas biežumu; – izstrādājot bioloģisko atkritumu šķirošanas nosacījumus, paredzēt iespēju atkritumus uzkrāt un izmest konteinerā, izmantojot speciālus bioloģiski noārdāmus atkritumu maisus.
4.	Tekstila atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras Izveide	– rekomendējama tekstila atkritumu savākšanas konteineru uzstādīšana esošajos un jaunveidojamos šķiroto atkritumu savākšanas laukumos, kā arī speciālu konteineru uzstādīšanu publiski

Nr.p.k.	Funkcionālais posms	Rekomendētie pasākumi
		pieejamās vietās - pie lielveikaliem, pašvaldību iestādēm u.c. ērti sasniedzamās vietās.
5.	Sadzīves bīstamo atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras paplašināšana	– rekomendējama sadzīves bīstamo atkritumu savākšanas konteineru uzstādīšana esošajos un jaunveidojamos šķiroto atkritumu savākšanas laukumos. Konteineram jābūt aprīkotam ar nepieciešamajam tvertnēm atsevišķu plūsmu sadzīves bīstamo atkritumu uzkrāšanai. – normatīvā regulējuma ietvaros nodrošināt sadzīves bīstamo atkritumu pieņemšanu preču tirdzniecības vietās, ja tas nav iespējams, kā minimums tirdzniecības vietās izvietot informāciju par tuvāko pieejamo sadzīves bīstamo atkritumu nodošanas vietu.
6.	Liela izmēra atkritumu savākšanas sistēmas pilnveidošana	Liela izmēra atkritumu apsaimniekošanas pilnveidošanai rekomendēts paredzēt sekojošus pasākumus: – daudzdzīvokļu namu kvartālos ar kopējiem sadzīves konteineru laukumiem izveidot šīs atkritumu plūsmas uzkrāšanai paredzētas atsevišķas novietnes vai lielizmēra konteinerus, novietņu ierīkošanu un uzturēšanu apmaksā atkritumu radītāji; – liela izmēra atkritumus noteikt kā obligāto šķiroto atkritumu savākšanas laukumos pieņemamo atkritumu plūsmu. Par šādu atkritumu pieņemšanu laukuma apsaimniekotājs ir tiesīgs iekasēt maksu; – izvēloties atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu sniedzēju, darba uzdevumā iekļaut prasību par liela izmēra atkritumu izvešanas pakalpojumu nodrošināšanu, nosacījumos nosakot zemāko slieksni izvedamajam atkritumu apjomam; – mēbeļu tirdzniecības vietās izvietot informāciju par tuvāko pieejamo nolietotu mēbeļu nodošanas vietu un atkritumu apsaimniekošanas komersantiem, kas sniedz nolietotu mēbeļu izvešanas pakalpojumus
7.	Mājsaimniecībā radīto būvniecības atkritumu apsaimniekošana	Mājsaimniecībā radīto būvniecības atkritumu apsaimniekošanas pilnveidošanai rekomendēts paredzēt sekojošus pasākumus: – mājsaimniecībā radītos būvniecības atkritumus noteikt kā obligāto šķiroto atkritumu savākšanas laukumos pieņemamo atkritumu plūsmu; – izvēloties atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu sniedzēju, darba uzdevumā iekļaut prasību par mājsaimniecībā radīto būvniecības atkritumu izvešanas pakalpojumu nodrošināšanu, nosacījumos nosakot zemāko slieksni izvedamajam atkritumu apjomam.
8.	Zaļo dārzu un parku atkritumu apsaimniekošana	– dārzu un parku atkritumu, kapsētu bioloģisko atkritumu (nodalot sadzīves atkritumus) kompostēšanas vietu ierīkošana pašvaldību teritorijās, ja tas ir ekonomiski pamatoti atkritumu apsaimniekošanas izmaksu samazināšanas nolūkā.
9.	Atkritumu atkārtotas izmantošanas un sagatavošanas atkārtotai izmantošanai sistēmas attīstība	Atkritumu atkārtotas izmantošanas un sagatavošanas atkārtotai izmantošanai sistēmas attīstības veicināšanai tiek rekomendēta sekojošu aktivitāšu īstenošana: – preču savākšanas infrastruktūras izveide, kas pamatā ietver šim nolūkam paredzētu konteineru izvietošanu šķiroto atkritumu savākšanas laukumos; - papildus savākšanas laukumiem būtu organizējamas kampaņveida savākšanas akcijas atkārtotai izmantošanai derīgu preču savākšanai tieši no mājsaimniecībām; – preču labošanas un sagatavošanas atkārtotai izmantošanai centra izveide – centra funkcijās būtu jāietver savākto preču pārbaude un, ja nepieciešams, labošana/ sagatavošana atkārtotai izmantošanai, atkārtotai izmantošanai sagatavoto preču uzglabāšana un nodošana jaunajiem lietotājiem; – mantu apmaiņas centru izveidi organizēt pašvaldībām, sadarbībā ar atkritumu apsaimniekotājiem un NVO.
10.	Atkritumu apsaimniekošanas datu bāzes veidošana	Datu apstrādi un atkritumu apsaimniekošanas sistēmas rezultātu novērtēšanu īsteno AARC, rekomendējams šādu datu iesniegšana:

Nr.p.k.	Funkcionālais posms	Rekomendētie pasākumi
		– atkritumu apsaimniekotājs pašvaldībai (vai AARC) sniedz informāciju par adresēm, ar kurām noslēgts atkritumu apsaimniekošanas līgums, konteineru izvešanas biežums, lai pašvaldībai, sadarbībā ar pašvaldības policiju, būtu iespējams kontrolēt atkritumu radītājus, kuriem nav noslēgti atkritumu savākšanas līgumi; – atkritumu apsaimniekotājs sniedz visu nepieciešamo informāciju AARC, kas nepieciešama darbības rezultātu raksturojošo datu apkopošanai un rezultātu novērtēšanai attiecībā uz sektorā noteikto mērķu sasniegšanu; - AARC izveido un uztur vienotu datu bāzi, kas ietver informāciju par atkritumu radītājiem, pakalpojumu sniedzējiem, pieejamo infrastruktūru, atkritumu apriti.
11.	Poligona "Ķīvītes" infrastruktūras attīstība	Rekomendētie poligona infrastruktūras attīstības pasākumi plāna pārskata periodā: – Bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrādes iekārtu izveide (izpildē); – jaunas atkritumu krātuves izbūve pietiekamu atkritumu apglabāšanas jaudu nodrošināšanai (izpildē – norisinās IVN procedūra); – saistīto sistēmu: infiltrāta apsaimniekošanas, gāzes apsaimniekošanas, telpu un aprīkojuma uzturēšana un attīstība; - Liela izmēra atkritumu, ražošanas atkritumu, būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras attīstība; - no atkritumiem iegūta kurināmā ražošanas jaudu attīstība; – poligona ēku energoefektivitātes paaugstināšana un ražošanas procesu izraisītās ietekmes uz vidi ierobežošana, CO2 emisiju uzskaites un samazināšanas pasākumi klimatneitralitātes nolūkā.
12.	Bioloģisko atkritumu pārstrāde mājsaimniecībās (mājkompostēšana)	Mājkompostēšanas veicināšanai reģionā rekomendējams īstenot sekojošus pasākumus: – izmantošanai privātmājās, piemājas dārzos piemērota kompostēšanas aprīkojuma centralizēta iegāde un nodošana mājsaimniecībām (īpaši attiecībā uz teritorijām, kur bioloģisko atkritumu dalītā vākšana tehniski – ekonomisku apsvērumu dēļ nav pieejama), ja ir pieejams finanšu instrumentu atbalsts; – atskaitīšanās sistēmas par mājsaimniecībās radītajiem un pārstrādātajiem bioloģiskajiem atkritumiem izveide, reģistrējot kompostēšanas vietu un iekļaujot atbilstošu atzīmi līgumā par atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu sniegšanu, nolūkā šos datus izmantot aprēķinos par atkritumu pārstrādes mērķu izpildi reģionā.
13.	No atkritumiem iegūta kurināmā reģenerācijas jaudu nodrošinājums	– specializēšanās uz Schwenk Latvija kvalitātes prasībām atbilstoša NAIK ražošanu; – diversificēt saražoto NAIK pa kvalitātes klasēm – augstākās klases NAIK nodot reģenerācijai Schwenk Latvija, zemākas kvalitātes klases NAIK meklēt reģenerācijas iespējas citos AAR.

5.2 Pašvaldību plānotās aktivitātes

Tālāk sniegtajā tabulā ir identificēti pasākumi, ko Pašvaldības ir iekļāvušas savos plānošanas dokumentos. Aktivitātes tiek vērstas uz atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstību un pilnveidošanu. Liepājas valstspilsētas pašvaldības un Dienvidkurzemes novada pašvaldības pasākumi galvenokārt tiek koncentrēti uz atkritumu poligona "Ķīvītes" attīstību, paredzot izbūvēt bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrādes kompleksu, atkritumu apstrādes kompleksu un tekstila atkritumu apstrādes cehu. Tiek iekļautas aktivitātes, kas paredz iedzīvotāju informācijas un izglītošanas pasākumus, kad tiek īstenoti 2-3 pasākumi gadā vides apziņas veicināšanai. Visas pašvaldības ir iekļāvušas aktivitāti - dalīto atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstību, tiek paredzēts izveidot

jaunus dalītās atkritumu savākšanas laukumus un punktus, kā arī ir iekļāvušas aktivitāti bioloģiski noārdāmo atkritumu laukuma izveidei katrā novada teritorijā skat. tabulu (Tabula 5-2).

Tabula 5-2 Pašvaldību plānotie pasākumi

Projekta Nr.	Projekta nosaukums / Plānotā aktivitāte	Rezultāts	Vieta
Liepājas valstspilsētas pašvaldības un Dienvidkurzemes novada pašvaldības rīcības un investīciju plāns 2022.–2027. gadam			
LP-DKP-VPr_1	Bioloģiski noārdāmo atkritumu anaerobās pārstrādes kompleksa izveide atkritumu poligonā „Ķīvītes”	Izbūvēts 1 bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrādes komplekss	Poligons “Ķīvītes”, Grobiņas pag.
LP-DKP SD_1.3.1	No atkritumiem iegūta kurināmā sagatavošana	Izbūvēts 1 atkritumu apstrādes komplekss	poligons “Ķīvītes”, Grobiņas pag.
LP-DKP D_1.3.2.	Atkritumu šķirošanas punktu izveides aktivizēšana mikrorajonos	Izveidotas ~5 vietas gadā	pilsētvide
LP-DKP JPr_10	Tekstila atkritumu apstrādes ceha izbūve	Izveidots 1 tekstila atkritumu apstrādes cehs	poligons “Ķīvītes”, Grobiņas pag.
LP-DKP JPr_11	Atkritumu apglabāšanas krātuves II kārtas izbūve	Izbūvēta atkritumu krātuve 4,8 ha ar kopējo ietilpību līdz 500 000 t	poligons “Ķīvītes”, Grobiņas pag.
LP-DKP JPr_12	Komposta stabilizēšanas kompleksa izveide	Izbūvēts 1 komposta stabilizēšanas komplekss	poligons “Ķīvītes”, Grobiņas pag.
LP-DKP SD_1.3.3.	Jūras piesārņojošo atkritumu apjoma samazināšana	Izstrādāts 1 jūras piesārņojošo atkritumu apsaimniekošanas plāns	Liepājas valstspilsēta un Dienvidkurzemes novads
LP-DKP JPr_13	Plastmasas atkritumu piesārņojuma izvērtēšana, monitorings un samazināšana Latvijas-Lietuvas piekrastē, izmantojot inovācijas un sabiedrības vides apziņas celšanu	Izstrādātas plastmasas atkritumu piesārņojuma monitoringa un apsaimniekošanas vadlīnijas	Liepājas pilsētas un Dienvidkurzemes novada jūras piekraste
LP-DKP SD_1.3.4.	Alternatīvās enerģijas ieguve un efektīva izmantošana atkritumu poligona "Ķīvītes" teritorijā	Izbūvētas iekārtas alternatīvās enerģijas ieguvei	poligons “Ķīvītes”, Grobiņas pag.
LP-DKP JPr_14	Poligona gāzes pārstrādes iekārtas pilnveidošana un efektivitātes uzlabošana	Uzstādīta ~300kW koģenerācijas iekārta	poligons “Ķīvītes”, Grobiņas pag.
LP-JPr_136	Atkritumu šķirošanas laukumu izveide	Izbūvēti 2 atkritumu šķirošanas laukumi ~ 1000m2 platībā katrs	Ziemupes ielā 44, Ulmales ielā 2, Liepāja
LP-DKP _1.8.1.	Veicināt regulārus informācijas, izglītošanas un līdzdalības pasākumus vides jomā	Īstenoti 3 pasākumi gadā	Liepājas valstspilsēta un Dienvidkurzemes novads
DKP-1.3.11.	Izveidot dalītās atkritumu vākšanas infrastruktūru	Izveidots 1 dalīto atkritumu savākšanas laukums 315 m² platībā	Galvenā iela 6, Priekule
DKP-1.3.12.	Izveidot dalītās atkritumu vākšanas infrastruktūru	Izveidots 1 lielgabarīta atkritumu savākšanas laukums	Aizpute
DKP-1.3.13.	Izveidot dalītās atkritumu vākšanas infrastruktūru	Izveidots 1 lielgabarīta atkritumu savākšanas laukums	Pāvilosta
DKP-1.3.14.	Izveidot dalītās atkritumu vākšanas infrastruktūru	Izveidots 1 lielgabarīta atkritumu savākšanas laukums	Dienvidkurzemes novads
DKP-1.3.15.	Izveidot dalītās atkritumu vākšanas infrastruktūru	Izveidots 1 lielgabarīta atkritumu savākšanas laukums	Grobiņa, Grobiņas pag., "Ļļģi", "Āres"
DKP-1.3.16.	Uzraudzīt atkritumu izvešanu un pielāgoties pieprasījumam, uzkrāt informāciju par saražoto atkritumu apjomu	Uzlabots atkritumu izvešanas pakalpojums	Dienvidkurzemes novads
DKP-1.3.17.	Izvērtēt nepieciešamību turpināt izveidot jaunus dalītās atkritumu vākšanas laukumus	Optimāls atkritumu vākšanas laukumu skaits novadā	Dienvidkurzemes novads
DKP-1.3.18.	Esošu sadzīves atkritumu konteineru novietņu labiekārtošanā mazinot vai novēršot atkritumu izplatību vidē	Labiekārtotas ~ 3 vietas gadā	Dienvidkurzemes novads

Projekta Nr.	Projekta nosaukums / Plānotā aktivitāte	Rezultāts	Vieta
DKP- 1.8.2.	Veicināt iedzīvotāju informācijas un izglītošanas pasākumus par klimata pārmaiņu ietekmi un aprites ekonomikas principiem	Īstenoti ~2 pasākumi gadā	Dienvidkurzemes novads
Saldus novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022 - 2028			
SNP-1	Šķiroto atkritumu punktu izveide	Nodrošinātas ērtas un efektīva dalīto atkritumu šķirošanas iespējas visa novada teritorijā	Saldus, Brocēni, Ezere
SNP-3	Uzlabot atkritumu apsaimniekošanas sistēmu un attīstīt dalītās atkritumu savākšanas sistēmas	Nodrošinātas ērtas un efektīvas dalīto atkritumu šķirošanas iespējas visa novada teritorijā	Saldus novads
SNP-4	Azbesta saturošo atkritumu noglabāšanas poligona darbība		Saldus novads
Saldus novada attīstības programma 2022. – 2028. gadam Rīcības plāns un Investīciju plāns 2022.-2024. gadam			
SNP- R38.1.	Palielināt dalīto atkritumu savākšanas laukumu skaitu un esošo laukumu pilnveidošana	Nodrošinātas ērtas un efektīvas dalīto atkritumu šķirošanas iespējas visa novada teritorijā (attīstības centros)	Saldus novads
SNP-R38.2.	Īstenot iedzīvotāju izglītošanas pasākumus sadzīves atkritumu apsaimniekošanā	Īstenota informatīvā kampaņa visa novada teritorijā par sadzīves atkritumu šķirošanas iespējām un pareizu atkritumu šķirošanu, kā arī atkritumu šķirošanas nozīmi	Saldus novads
SNP-R38.3.	Palielināt lielgabarītu atkritumu un būvgružu nodošanas iespējas	Regulāri nodrošinātas lielgabarītu atkritumu un būvgružu nodošanas iespējas visā novada teritorijā (vismaz 2x gadā pilsētās un pagastu centros)	Saldus novads
SNP-R38.4.	Veicināt bioloģiski noārdāmo atkritumu šķirošanu	Nodrošinātas ērtas un efektīvas bioloģiski noārdāmo atkritumu šķirošanas iespējas visa novada teritorijā (attīstības centros)	Saldus novads
SNP-12-2	Bioloģiski noārdāmo atkritumu novietošana/ kompostēšana/ pārstrāde	Veicināt lapu kompostēšanas laukumu izveidi Saldū un Brocēnos	Saldus un Brocēni
Kuldīgas novada attīstības programma 2022. -2028. gadam Rīcību un investīciju plāns			
KN-R.6.2.4.	Atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstība un aprites ekonomikas veicināšanas pasākumi	Uzlabota atkritumu apsaimniekošanas sistēma atbilstoši reģionālajam atkritumu apsaimniekošanas plānam (izstrādes stadijā), ietverot dalīto atkritumu apsaimniekošanu, bioloģiski noārdāmo atkritumu savākšanu un utilizāciju u.c. Veicināta aprites ekonomikas attīstība	Kuldīgas novads
KN-R.6.2.4.P.1.	Dalīto atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstība	Paredzēts izbūvēt 19 sadzīves atkritumu savākšanas laukumus atkritumi dalītai savākšana	Kuldīgas novads
KN-R.6.2.4.P.3.	Esošo sadzīves atkritumu savākšanas laukumu aprīkojuma atjaunošana	Paredzēta sadzīves atkritumu savākšanas laukumu aprīkojuma atjaunošana	Kuldīgas novads

5.3 Prioritāri īstenojamie pasākumi - kopsavilkums

Kopsavilkums par prioritāri Dienvidkurzemes AAR laika posmā no 2023.-2027. gadam īstenojamiem atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstības pasākumiem sagatavots, ņemot vērā normatīvajos aktos noteiktās prasības attiecībā uz atsevišķu atkritumu grupu apsaimniekošanu, sasniedzamos atkritumu pārstrādes un reģenerācijas mērķus, kā arī apsvērumus par nepieciešamajiem uzlabojumiem esošajā atkritumu apsaimniekošanas sistēmā pakalpojumu kvalitātes uzlabošanas nolūkā. Galvenie prioritārie attīstības virzieni ir:

- Atkritumu dalītās vākšanas pakalpojumu / infrastruktūras attīstība;
- AARC "Liepājas RAS" infrastruktūras attīstība;
- Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumu īstenošana, vides apziņas paaugstināšana;
- Atkritumu atkārtotas izmantošanas un sagatavošanas atkārtotai izmantošanai pasākumu īstenošana;
- Atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai infrastruktūras attīstība, citu atkritumu plūsmu apsaimniekošana;
- Atkritumu pārstrādes infrastruktūras attīstība;
- Pētījumu un plānu izstrāde.

5.3.1 Atkritumu dalītās vākšanas sistēmas attīstība

Atkritumu dalītās vākšanas sistēmas attīstība ir kritiski svarīga atkritumu pārstrādes apjomu palielināšanai, jo, galvenokārt, tikai izņemot tādas atkritumu plūsmas kā melnie un krāsainie metāli, kvalitatīvus pārstrādei nododamus materiālus ir iespējams iegūt, šķirojot atkritumus to rašanās vietās.

Līdzšinējā pieredze liecina, ka atkritumu radītāju iesaisti dalītās vākšanas sistēmā ietekmē gan dalītās vākšanas infrastruktūras pieejamība, gan atkritumu radītāju vides apziņas veidošana. Attiecībā par sadzīves atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras pieejamības nodrošinājumu iepriekšējo gadu laikā ir vērojams būtisks progress un reģionā dalītās vākšanas infrastruktūras pieejamība pārsniedz iepriekš normatīvajos aktos noteiktās minimālās prasības.

Vienlaicīgi, lai turpinātu sistēmas attīstību, ir rekomendējama pieejas maiņa – proti – ņemot vērā, ka dalītās vākšanas infrastruktūras izveidē vairumā AAR ir sasniegti noteiktie minimālie standarti, būtu rekomendējama dalītās vākšanas integrēšana kopējā atkritumu sistēmā, nosakot, ka atsevišķs konteiners pārstrādei derīgu materiālu uzkrāšanai ir jānodrošina noteiktā daļā vietu, kur ir izvietoti konteineri sadzīves atkritumu uzkrāšanai. Šāda pieeja pēc būtības jau tiek īstenota šobrīd, jo daļā no konteineru laukumiem, kas izvietoti daudzdzīvokļu masīvos, vienuviet ir uzstādīti konteineri, gan nešķirotu sadzīves atkritumu savākšanai, gan pārstrādei derīgu materiālu savākšanai – šādas prakses paplašināšana ir rekomendējama, ciktāl tas ir iespējams, ņemot vērā izmaksu un ieguvumu attiecību.

Otrs virziens sistēmas attīstībā ir normatīvajos aktos noteiktās prasības jaunu atkritumu plūsmu iekļaušanai dalītās vākšanas sistēmā, t.i. bioloģiski noārdāmo atkritumu dalītā vākšana, tekstila atkritumu dalītā vākšana, sadzīves bīstamo atkritumu dalītā vākšana.

Kopumā atkritumu dalītās vākšanas sistēmas attīstības programmas ietvaros ir rekomendējama sekojošu aktivitāšu īstenošana:

- Sadzīves atkritumu dalītās savākšanas infrastruktūras pārklājuma paplašināšana – esošo publiski pieejamo sadzīves atkritumu dalītās vākšanas punktu pilnveidošana, individuālu dalītās vākšanas konteineru nodošana klientiem.
- Šķiroto atkritumu savākšanas laukumu infrastruktūras paplašināšana – esošo šķiroto atkritumu savākšanas laukumu pilnveidošana, jaunu laukumu ierīkošana.
- Bioloģiski noārdāmo atkritumu dalītā vākšana – ieviešot bioloģiski noārdāmo atkritumu dalītās savākšanas sistēmu, ir nepieciešama savākšanas konteineru iegāde, uzstādīšana atkritumu rašanās vietās, t.sk. specializēto konteineru iegāde, kas ļauj samazināt izvešanas biežumu līdz divām nedēļām.
- Tekstila atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras izveide – ietver tekstila atkritumu savākšanas konteineru uzstādīšanu esošajos un jaunveidojamos šķiroto atkritumu savākšanas laukumos, kā arī speciālu konteineru uzstādīšanu publiski pieejamās vietās - pie lielveikaliem, pašvaldību iestādēm u.c. ērti sasniedzamās vietās.

- Sadzīves bīstamo atkritumu apsaimniekošana – tā kā joprojām atkritumu radītājiem ir ierobežotas iespējas videi drošā veidā atbrīvoties no sadzīves bīstamajiem atkritumiem, piemēram, sadzīves ķīmijas, piesārņota iepakojuma, medikamentiem ar beigušos lietošanas termiņu u.c., tiek rekomendēta sadzīves bīstamo atkritumu savākšanas konteineru (eko tvertņu) izvietošana visos šķiroto atkritumu savākšanas laukumos.

5.3.2 AARC "Liepājas RAS" infrastruktūras attīstība

Poligons "Ķīvītes" ir vienojošais atkritumu saimniekošanas infrastruktūras elements Dienvidkurzemes AAR teritorijā. Poligonā tiek nodrošināta pārstrādei nederīgo atkritumu apglabāšana, līdz ar bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrādes anaerobās fermentācijas iekārtu nodošanai ekspluatācijā - bioloģisko atkritumu pārstrāde, ražošanas atkritumu sagatavošana pārstrādei un reģenerācijai, iegūto materiālu reģenerācija. Poligona apsaimniekotājs organizē nešķirotu sadzīves atkritumu sagatavošanu apglabāšanai. Plāna pārskata periodā poligonā "Ķīvītes" prioritāri ir īstenojami sekojoši pasākumi:

- Bioloģisko atkritumu anaerobās fermentācijas iekārtu izbūve un nodošana ekspluatācijā – nepieciešama reģionā radīto bioloģisko atkritumu centralizētas pārstrādes nodrošināšanai (izpilde ir uzsākta – plāna sagatavošanas laikā norisinās būvniecības darbi);
- Jaunas atkritumu krātuves izbūve pietiekamai pārstrādei un reģenerācijai nederīgu atkritumu apglabāšanas jaudu nodrošināšanai (izpilde ir uzsākta – plāna projekta sagatavošanas laikā norisinās ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra);
- Alternatīvās enerģijas ieguve un efektīva izmantošana atkritumu poligona "Ķīvītes" teritorijā, energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi – ēku energoefektivitāte, pāreja uz bezemisiju transportu un tehniku, lai virzītos uz klimatneitralitāti;
- Infiltrāta attīrīšanas iekārtu jaudas palielināšana – pietiekamu infiltrāta attīrīšanas jaudu nodrošināšana, t.sk. infiltrāta attīrīšanai no jaunās atkritumu krātuves;
- Papildus infrastruktūras izbūve, poligona teritorijas labiekārtošana – jaunu telpu izbūve poligona personālam, papildus ceļu un laukumu izbūve;
- Būvniecības un būvju nojaukšanas, ražošanas, liela izmēra atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai infrastruktūras pilnveidošana – papildus jaudu attīstīšana pārstrādei un reģenerācijai nododamo atkritumu apjomu palielināšanai;
- No atkritumiem iegūta kurināmā sagatavošanas iekārtas – iekārtas pārstrādei nederīgu, bet augstas kaloritātes materiālu žāvēšanai, smalcināšanai un sagatavošanai, transportēšanai uz reģenerācijas iekārtām;
- Atkritumu apsaimniekošanas uzskaites, kontroles un reģistrācijas sistēmas attīstība, mājkompostēšanas reģistra izveide – integrētas uzskaites sistēmas izveide ienākošās – izejošās atkritumu un pārstrādājamo / reģenerējamo atkritumu uzskaites sistēma, sistēmas savietošana ar atkritumu apsaimniekošanas komersantu datu bāzēm, t.sk. mājkompostēšanas reģistra un uzskaites sistēmas izveidošana;
- Atkritumu gāzes apsaimniekošanas sistēmas attīstība – koģenerācijas iekārtas jaudas palielināšana, alternatīvu atkritumu gāzes izmantošanas veidu attīstība;
- Bioloģisko atkritumu pārstrādes rezultātā iegūtā komposta apstrādes sistēmas pilnveidošana – papildus iekārtu un aprīkojuma iegāde, laukumu izbūve bioloģisko atkritumu pārstrādes rezultātā iegūta komposta kvalitātes paaugstināšanai;
- Vides izglītības centra izveide – centra izveide reģionāla mēroga sistemātisku vides izglītības pasākumu īstenošanai, t.sk. telpu izveide, nepieciešamā aprīkojuma iegāde, izglītības programmu sagatavošana un īstenošana.

5.3.3 Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi

Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumu mērķis galvenokārt ir atkritumu radītāju iesaistīšana atkritumu dalītās vākšanas sistēmā, jo faktiski dalītās vākšanas sistēmas efektivitāte ir atkarīga ne tikai no pakalpojuma pieejamības, bet arī no atkritumu radītāja vēlmes piedalīties atkritumu šķirošanā. Ņemot vērā jaunās iniciatīvas attiecībā uz jaunu atkritumu plūsmu dalītās vākšanas ieviešanu, t.sk. bioloģiski noārdāmo atkritumu dalītā vākšana un tekstila atkritumu dalītā vākšana, kā arī preču sagatavošanas atkārtotai izmantošanai sistēmas attīstību, sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumu īstenošana ir neatņemama paredzēto pasākumu ieviešanas sastāvdaļa. Informēšanas pasākumi būtu atbalstāmi ne tikai kā infrastruktūras izveides projektu informatīvā sastāvdaļa, bet arī kā atsevišķas patstāvīgas aktivitātes. Paralēli infrastruktūras attīstības pasākumiem ir rekomendējams īstenot sabiedrības informēšanu un izglītošanu sekojošos virzienos:

- Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi, kas vērsti uz atkritumu rašanās novēršanu – ievērojot atkritumu rašanās novēršanas valsts programmu, reģionā ir īstenojami sabiedrības informēšanas pasākumi, kuru tiešais mērķis ir iedzīvotāju paradumu maiņa, nolūkā mazināt radīto atkritumu apjomu, īpaši attiecībā uz pārtikas atkritumiem un izlietoto iepakojumu. Tā kā reģiona līmenī iespējas īstenot atkritumu rašanās novēršanu, izmantojot tādus instrumentus kā ekodizains, noteiktu materiālu veidu izmantošanas aizliegums preču ražošanā u.c., ir ierobežotas, tieši sabiedrības izglītošanas pasākumi ir uzskatāmi par galveno ieguldījumu valstī noteikto atkritumu rašanās novēršanas mērķu sasniegšanā;
- Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi, kas vērsti uz atkritumu ražotāju iesaisti atkritumu dalītās vākšanas sistēmā, informēšana par atkritumu dalītās vākšanas sistēmas attīstību, jauniem sistēmas elementiem, t.sk. par jaunajām atkritumu plūsmām (bioloģiskie atkritumi, tekstila atkritumi, sadzīves bīstamie atkritumi), kuru savākšana dalītā veidā ir jāuzsāk plāna pārskata periodā;
- Informācijas pieejamības nodrošinājums – paralēli izglītojoša rakstura un vides apziņas veidošanas informācijas aprites aktivitātēm, ir būtiski nodrošināt ikdienā nepieciešamās informācijas pieejamību, t.sk. par atkritumu radītāju tiesībām un pienākumiem atkritumu apsaimniekošanā (sadzīves atkritumu apsaimniekošanas kārtība, līgumu nosacījumi, atkritumu apsaimniekošanas saistošo noteikumu prasības), kā arī informācija par specifisku veidu atkritumu apsaimniekošanu, t.sk. liela izmēra atkritumu, būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu sniedzēji, neizlietotu medikamentu nodošanas iespējas, videi kaitīgu preču nodošanas iespējas;
- Izglītības kompetences centra darbības nodrošināšana - vismaz viena kompetences centra kā reģionālā atkritumu apsaimniekošanas centra struktūrvienības darbības nodrošināšana, kas pastāvīgi nodarbojas ar izglītības aktivitāšu plānošanu un īstenošanu, kā arī koordinē atkritumu apsaimniekošanas komersantu un pašvaldību plānoto aktivitāšu īstenošanu.

5.3.4 Atkritumu sagatavošanas atkārtotai izmantošanai infrastruktūra

Atkritumu sagatavošanas atkārtotai izmantošanai veicināšanai rekomendēts uzsākt organizētas lietotu preču aprites sistēmas izveidi, kas ietver preču savākšanas un sagatavošanas atkārtotai izmantošanai infrastruktūru. Tā kā līdzšinējā pieredze ar šādas sistēmas darbību ir ierobežota, sākotnēji rekomendēts tās izveidi uzsākt pilotprojekta veidā, kas ļautu iegūt informāciju par atkārtotai lietošanai sagatavojamu preču daudzumiem, veidiem, iedzīvotāju iesaistes rādītājiem. Sākotnējai sistēmas infrastruktūrai būtu jāietver:

- Preču savākšanas infrastruktūras izveide - kas pamatā ietver šim nolūkam paredzētu konteineru izvietošanu šķiroto atkritumu savākšanas laukumos, papildus savākšanas laukumiem būtu

organizējamas kampaņveida savākšanas akcijas atkārtotai izmantošanai derīgu preču savākšanai tieši no mājsaimniecībām.
- Preču labošanas un sagatavošanas atkārtotai izmantošanai punkta izveide - preču labošanas un sagatavošana atkārtotai izmantošanai punkta funkcijās būtu jāietver savākto preču pārbaude un, ja nepieciešams, labošana / sagatavošana atkārtotai izmantošanai, atkārtotai izmantošanai sagatavoto preču uzglabāšana un nodošana jaunajiem lietotājiem.

5.3.5 Atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai infrastruktūras attīstība, citu atkritumu plūsmu apsaimniekošana

Plāna pārskata periodā jānodrošina apsaimniekojamo atkritumu apjomam atbilstoša atkritumu sagatavošanas reģenerācijai un pārstrādei infrastruktūras kapacitāte, t.sk. šķirošanas iekārtas dalīti savākto sadzīves atkritumu apstrādei, iekārtas nešķirotu sadzīves atkritumu plūsmas apstrādei. Papildus esošās infrastruktūras darbības nodrošināšanai, plāna pārskata periodā nepieciešams nodrošināt sekojošu ārpus poligona "Ķīvītes" esošu infrastruktūras elementu darbību:

- Atkritumu apsaimniekošanas komersantu dalīti savākto sadzīves atkritumu šķirošanas līniju darbības pilnveidošana;
- Aktualizējoties azbestu saturošu atkritumu apsaimniekošanas jautājumiem, izskatīt iespēju tehniski un ekonomiski pamatotā veidā atjaunot azbestu saturošu atkritumu poligona darbību Saldus novadā;
- Saldus novada teritorijā plāna pārskata periodā plānota šķirotu inerto būvniecības atkritumu apstrādes - drupināšanas iekārtas izveide un darbības uzsākšana. Iekārtas darbības rezultātā tiks veikta šķembu materiāla sagatavošana, kas izmantojams būvdarbos.

5.3.6 Atkritumu pārstrādes infrastruktūras attīstība

Attiecībā uz decentralizētās atkritumu pārstrādes infrastruktūru, plāna prioritāro pasākumu sarakstā rekomendējams iekļaut:

- zaļo dārzu un parku kompostēšanas vietu izbūvi pašvaldību (teritoriju uzkopšanas darbu atkritumi, kapsētu atkritumi, bioloģiski noārdāmie pludmales atkritumi) un arī iedzīvotāju radīto zaļo atkritumu pārstrādei;
- bioloģisko atkritumu mājkompostēšanas sistēmas izveidi – teritorijās, kur bioloģisko atkritumu dalītā vākšana nav tehniski un ekonomiski pamatota, veicināt bioloģisko atkritumu mājkompostēšanu, ietverot vismaz iedzīvotāju izglītošanu un apmācīšanu, mājkompostēšanai nepieciešamā aprīkojuma nodrošināšanu.

Attiecībā uz citu atkritumu plūsmu pārstrādes jaudu attīstīšanu – tā netiek izslēgta, bet arī netiek iekļauta prioritāro pasākumu sarakstā, jo tiek pieņemts, ka priekšnoteikums dalīti savākto sadzīves atkritumu, specifisku ražošanas atkritumu u.c. plūsmu pārstrādes attīstībai ir ekonomiskos apsvērumos par pieprasījumu un piedāvājumu balstīts lēmums.

5.3.7 Pētījumu un plānu izstrāde

Atbilstoši pašvaldību attīstības plānos paredzētajam un ņemot vērā aprites ekonomikas principu ieviešanas nepieciešamību, pasākumu kopumā tiek iekļauti vismaz sekojoši darbības virzieni:

- izstrādāt jūru piesārņojošo atkritumu apsaimniekošanas plānu;
- izstrādāt plastmasas atkritumu piesārņojuma monitoringa un apsaimniekošanas vadlīnijas;
- izstrādāt pētījumu aprites ekonomikas principu ieviešanas veicināšanai atkritumu apsaimniekošanas reģionā.

6 Plānā paredzēto pasākumu īstenošanas finansēšana

6.1 Finansējuma avotu vispārējs raksturojums

Kopumā vērtējot plānoto investīciju finansēšanas potenciālos avotus, var nošķirt atkritumu apsaimniekošanas komersantu pašu ieņēmumus, ko veido atkritumu apsaimniekošanas maksa, sadzīves atkritumu poligoniem – sabiedrisko pakalpojumu tarifs, kā arī citi pašu ieņēmumi un dotācijas, t.sk. ienākumi:

- ko veido ienākums, atbilstoši noteiktajiem atkritumu apsaimniekošanas tarifiem (atkritumu apsaimniekošanas maksai);
- ienākums no pārstrādei nododamo atkritumu realizācijas (plastmasa, papīrs, stikls, komposts, metāls, u.c.);
- ienākums no atkritumu apsaimniekošanas procesā radītajiem blakusproduktiem: gāze, siltumenerģija, elektroenerģija u.c.;
- citi ienākumi (papildus saistītie pakalpojumi un/vai produkti – piemēram, transports, konteineru noma, teritorijas noma, paplašināto ražotāja atbildības sistēmu maksājumi).

Jāatzīmē, ka no uzskaitītajiem ienākumu avotiem līdz ar depozīta sistēmas ieviešanu samazinās ieņēmumi no pārstrādei nodoto atkritumu realizācijas, jo tieši materiālu veidi ar augstāko likviditāti un realizācijas cenu (PET un alumīnija iepakojums) ir izņemti no sadzīves atkritumu plūsmas. Šo materiālu apjomu samazināšanās proporcionāli samazina arī RAS maksājumus par iepakojuma apsaimniekošanu. Rezultātā negūtos ieņēmumus nākas kompensēt no citiem ieņēmumu avotiem – pamatā paaugstinot atkritumu apsaimniekošanas maksu.

Otra potenciālā finansējuma avotu grupa ir ārējais finansējums, t.sk.

- kredītresursi;
- publiskais finansējums deleģējuma ietvaros;
- privātais finansējums Publiskās Privātās partnerības projekta ietvaros;
- ES fondu un citu finanšu instrumentu finansējums.

Attiecībā uz šiem finansējuma avotiem jāatzīmē, ka ietekmi uz atkritumu apsaimniekošanas pakalpojuma maksu neatstāj tikai ES fondu un citu finanšu instrumentu finansējums, kā arī publiskā finansējuma piesaiste. Attiecīgi šie resursi, pirmkārt, būtu izmantojami tādu pasākumu finansēšanā, kuru īstenošana bez ārējā finansējuma būtiski palielinātu atkritumu apsaimniekošanas maksu, tādejādi radot riskus attiecībā uz atkritumu radītāju maksātspēju.

6.2 Plānotās infrastruktūras uzturēšanas un citu pasākumu īstenošanas izmaksas

Ar atkritumu apsaimniekošanu saistīto izmaksu segšanā ir piemērojams princips "piesārņotājs – maksā". Šis princips tiek īstenots, sadzīves atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumiem piemērojot atkritumu apsaimniekošanas maksu, kas izteikta kā EUR/m^3 vai EUR/t. Atkritumu radītājs apmaksā pakalpojumu proporcionāli izvestajam radīto atkritumu apjomam saskaņā ar atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu sniedzēja izsniegto rēķinu. Atkritumu apsaimniekošanas maksā atkritumu apsaimniekošanas komersants iekļauj visas ar pakalpojumu sniegšanu saistītās izmaksas, t.sk. maksu par sadzīves atkritumu un dalīti savākto sadzīves atkritumu savākšanu, transportēšanu, sagatavošanu reģenerācijai/pārstrādei (gadījumos, kad komersants veic šādas darbības), šo darbību veikšanai nepieciešamā aprīkojuma, specializēto transportlīdzekļu izmaksas, atkritumu apglabāšanas izmaksas un dabas resursu nodokli par sadzīves atkritumu apglabāšanu. Kopumā vērtējot, īpaši, ja pakalpojumu sniedzējs ir izvēlēts Atkritumu apsaimniekošanas likuma 18. pantā noteiktajā kārtībā (ar maksimālo

līguma darbības termiņu 7 gadi), korektam pienākumu un atbildības sadalījumam investīciju finansēšanā jāparedz, ka attiecīgais komersants finansē tikai tādas infrastruktūras, iekārtu un aprīkojuma iegādi, kuras normālais kalpošanas laiks nepārsniedz līguma darbības termiņu vai arī izmantotās iekārtas un aprīkojums (piemēram: specializētie transportlīdzekļi, konteineri) ir pārvietojams. Tādejādi tiek nodrošināts, ka investīciju atmaksāšanās periods un attiecīgi tā ietekme uz atkritumu apsaimniekošanas maksu ir sabalansēta.

Kas attiecas uz tādas infrastruktūras elementu izveidi, kuru normālais atmaksāšanās laiks pārsniedz atkritumu apsaimniekošanas pakalpojuma sniegšanas laiku, sākotnēji ir identificējams, ka daļā iecerēto pasākumu atbildīgais par pasākuma īstenošanu varētu būt publiskais sektors jeb tieši pašvaldības, tomēr, ņemot vērā plašās pašvaldību atbildības sfēras un izdevumu bāzi dažādām sociālajām funkcijām, pašvaldību finansēšanas iespējas no pašu resursiem ir ierobežotas. Kā arī ņemot vērā, ka pašvaldībām nav līgumisku attiecību ar atkritumu radītājiem, šajā gadījumā ir apgrūtināta principa "piesārņotājs – maksā" piemērošana, jo nepastāv mehānisms, kā pašvaldība tiešā veidā ieguldītos līdzekļus atgūst no atkritumu radītājiem. Šajā scenārijā faktiski vienīgais risinājums ir izveidotās infrastruktūras iznomāšana atkritumu apsaimniekošanas komersantam, kas savas izmaksas iekļauj atkritumu apsaimniekošanas maksā, kuru, savukārt, proporcionāli sevis radītajam atkritumu apjomam maksās atkritumu radītājs.

Kā risinājums situācijai, lai pašvaldībai nebūtu jāiegulda budžeta līdzekļi atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras izveidē, ir funkciju deleģēšana pašvaldības kapitālsabiedrībai, kas sniedz sadzīves atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus un / vai veic AARC funkcijas. Pašvaldību kapitālsabiedrībai / AARC deleģējot pienākumu izveidot, piemēram, šķiroto atkritumu savākšanas laukumu, tiek nodrošināts, ka investīciju atmaksāšanās laiks ir atbilstošs infrastruktūras kalpošanas laikam, un infrastruktūra ir pašvaldības rīcībā neatkarīgi no komersanta, kas sniedz sadzīves atkritumu savākšanas pakalpojumu. Gadījumā, ja atkritumu apsaimniekošanas komersants nav pašvaldības kapitālsabiedrība, pēc atkritumu apsaimniekošanas līguma darbības beigām, infrastruktūra joprojām paliek pašvaldības rīcībā un var tikt nodota apsaimniekošanā nākamajam komersantam, kas konkursa kārtībā iegūst tiesības sniegt atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu attiecīgās pašvaldības teritorijā vai atkritumu apsaimniekošanas zonā. Šis pats princips ir attiecināms arī uz pārējo sadzīves atkritumu apsaimniekošanai nepieciešamo infrastruktūru – atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai iekārtām, pārstrādes iekārtām, piemēram, bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšanas vietām. Tāpat pašvaldību kapitālsabiedrības, t.sk. finansiāli ietilpīgāku projektu īstenošanai, var piesaistīt ārējos finansējuma avotus – kredītresursus, kā arī ES fondu un citu finanšu instrumentu resursus.

6.3 Eiropas Savienības fondu un citu finanšu instrumentu finansējums

ES fondu 2021. – 2027. gada plānošanas perioda ietvaros atkritumu apsaimniekošanas sektora projektu atbalsts ir paredzēts specifiskā atbalsta mērķa (turpmāk SAM) 2.2.2. "Pārejas uz aprites ekonomiku veicināšana" ietvaros. Apkopotā informācija ir balstīta uz plāna projekta sagatavošanas brīdī Vides aizsardzības un reģionālās attīstības mājaslapā atspoguļoto informāciju[25]. SAM ietvaros ir paredzētas sekojošas aktivitātes un atbalstāmās darbības (atbilstoši VARAM paustajai informācijai SAM pasākumi tiks koriģēti):

- pasākums 2.2.2.1. Atkritumu šķirošana, pārstrāde un reģenerācija – atbalstāmās darbības - 1. kārtā: atkritumu pārstrādes iekārtu izveide, atbalsts pārstrādes iekārtu izveidei, projektu iesniedzēji – komersanti; 2. kārtā: sadzīves atkritumu apsaimniekošanas poligonu

[25] https://www.varam.gov.lv/lv/2021-2027-gada-eiropas-savienibas-finansu-planosanas-periods (apmeklēts 27.06.2023.)

pārkvalifikācija (atkritumu pārstrādes jaudu palielināšana, vides izglītības centru izveide vai paplašināšana, aprites ekonomikas centru izveide (lietu labošana, atgriešana apritē, maiņa), dalīti vāktu atkritumu šķirošanas līniju modernizācija, IT risinājumi atkritumu uzskaitei un monitoringam, speciālu iekārtu, aprīkojuma iegāde pārstrādes veicināšanai, nešķirotu sadzīves atkritumu sagatavošana pārstrādei un reģenerācijai, projektu iesniedzēji atkritumu apsaimniekošanas reģionālie centri. Atbalsta likme – 1. kārtā – komerclikme atkarībā no izvēlētā valsts atbalsta regulējuma, 2. kārtā - līdz 85% sabiedriskā pakalpojuma darbībām, pārējām darbībām komerclikme atkarībā no izvēlētā valsts atbalsta regulējuma;

- pasākums 2.2.2.2. Atkritumu dalītā vākšana: 1.kārta atbalsts atkritumu apsaimniekošanas komersantiem atkritumu dalītās vākšanas dažādu specializēto konteineru iegādei pakalpojuma pārklājuma paplašināšanai un jaunu atkritumu plūsmu savākšanai (bioloģiskie atkritumi, tekstils, videi kaitīgas preces, sadzīves bīstamie atkritumi, būvniecības atkritumi, lielgabarīta atkritumi u.c.); 2.kārtā , dalītās vākšanas laukumu, viedo un pazemes sistēmu izbūve, atbalsta saņēmēji - pašvaldības, to kapitālsabiedrības un iestādes. Atbalsta likme 1.kārtā 85%, 2.kārtā – komerclikme atkarībā no izvēlētā valsts atbalsta regulējuma;
- pasākums 2.2.2.3. Notekūdeņu dūņu pārstrāde – atbalstāmās darbības - notekūdeņu dūņu pārstrādescentru izveide. Atbalsta likme sabiedriskā pakalpojuma sniedzējiem- līdz 85%, lielajiem komersantiem komerclikme atkarībā no izvēlētā valsts atbalsta regulējuma;
- pasākums 2.2.2.4. Aprites ekonomikas principu ieviešana - atbalstāmās darbības - Aprites ekonomikas principu ieviešana ražošanā un pakalpojumos: attīstot otrreizēju un slēgtu materiālu ciklu tehnoloģiju un racionālu izejvielu un resursu izmantošanu; veicinot pāreju uz otrreizēji izmantojamu un videi nekaitīgu izejvielu izmantošanu ražošanas tehnoloģiskajos risinājumos (“safe by design”); ieviešot ekodizaina principus preču ražošanā un materiālu un iepakojuma izmantošanā; samazinot iepakojuma materiālu ietilpību un palielinot pārstrādājamību un ilglietojamību (atkārtotu lietošanu, preču labošanas pakalpojumu attīstība); inovatīvu aprites uzņēmējdarbības modeļu izstrāde, izmantojot ekoefektīvu tehnoloģiju un ekoinovāciju ieviešanu un industriālās simbiozes veicināšanu. Atbalsta likme - līdz 50%.

Vērtējot plāna pārskata periodā paredzētos ES fondu atbalsta pasākumus un plānotās atbalsta likmes, var secināt, ka atbalstāmo aktivitāšu loks zināmā mērā ir plašs un atbilstošs sektora attīstības vajadzībām, vienlaikus, atbalsta likmes tādiem pasākumiem, kas nav attiecināmi uz sabiedriskā pakalpojuma sniegšanu visticamāk nepārsniegs 40% no attiecināmajām izmaksām. Bažas rada arī kopējais pieejamais finansējuma apjoms - piemēram pasākumā 2.2.2.2. “Atkritumu dalītā vākšana”, neskatoties uz virkni jaunām dalīti savācamo atkritumu plūsmām, kopējais finansējuma apjoms Latvijai ir 4,0 milj. EUR, kas pirmšķietami būs nepietiekams visu nepieciešamo pasākumu finansēšanai. Tāpat jāatzīmē, ka pasākumos 2.2.2.3. “Notekūdeņu dūņu pārstrāde” finansējums ir pieejams tikai notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņu pārstrādei, savukārt pasākuma 2.2.2.4. “Aprites ekonomikas principu ieviešana” finanšu atbalsta saņemšanai atkritumu apsaimniekošanas sektora projekti faktiski nekvalificējās nevienai no atbalstāmajām darbībām.

6.4 Plānā paredzēto pasākumu investīciju izmaksu novērtējums

Plānā paredzēto pasākumu īstenošanas investīciju izmaksu novērtējums sagatavots indikatīvi novērtējot potenciālās izmaksas. Investīciju programmā iekļauti nodaļā 5.3. raksturotie prioritāri īstenojamie pasākumi, plāna īstenošanas laikā precīzas pasākumu izmaksas nosakāmas atbilstoši īstenošanas brīža situācijai, sagatavojot projektu tehniskos pamatojumus un veicot izmaksu un ieguvumu analīzi. Investīciju izmaksu novērtējumā ietverts provizoriskais izmaksu sadalījums starp finansējuma avotiem, t.sk. atkritumu apsaimniekošanas reģionālais centrs, atkritumu apsaimniekošanas komersanti, pašvaldību līdzekļi, ES fondu finansējums specifiskā atbalsta mērķa 2.2.2. “Pārejas uz aprites ekonomiku

veicināšana" ietvaros, vienlaicīgi netiek izslēgta iespēja, ka pasākumiem, kas netiek finansēti no šīs programmas, plāna pārskata periodā ir pieejams finansējums no citiem finanšu instrumentiem. Jāatzīmē, ka tā kā plāna sagatavošanas laikā nav izstrādāti dokumenti, kas regulē ES fondu finansējuma piešķiršanu ES fondu 2021. – 2027. gada plānošanas perioda ietvaros, pieejamā finansējuma apmērs, atbalstāmās darbības un līdzfinansējuma likmes var mainīties. Kopsavilkumu par plāna pārskata periodā īstenojamām aktivitātēm un investīciju izmaksām skat. tabulā (Tabula 6-1).

Kopējais plānā paredzēto pasākumu īstenošanai nepieciešamo investīciju maksimālais apjoms tiek lēsts ~44,6 milj. EUR apmērā (neskaitot izmaksas bioloģisko atkritumu pārstrādes rūpnīcas izveidei, kas tiek finansētas no iepriekšējā ES fondu plānošanas perioda līdzekļiem), no kuriem ~30,0 milj. EUR atkritumu apsaimniekošanas reģionālā centra finansējums, ~2,5 milj. EUR atkritumu apsaimniekošanas komersantu finansējums, ~2,5 milj. pašvaldību finansējums, ~9,6 milj. EUR ES fondu finansējums. Precīzs finansējuma sadalījums pa finansējuma avotiem būs zināms pēc ES fondu pasākumu īstenošanas nosacījumu apstiprināšanas. Nepieciešamo investīciju apjoms pa pasākumu grupām ir sekojošs:

- Atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras attīstība – 4,3 milj. EUR;
- AARC "Liepājas RAS" infrastruktūras attīstība – 34,7 milj. EUR;
- Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi – 3,0 milj. EUR;
- Atkritumu sagatavošanas atkārtotai izmantošanai infrastruktūra – 0,65 milj. EUR;
- Atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai infrastruktūras attīstība, citu atkritumu apsaimniekošana – 0,5 milj. EUR;
- Atkritumu pārstrādes infrastruktūras attīstība – 0,75 milj. EUR;
- Pētījumu un plānu izstrāde – 0,65 milj. EUR.

Tabula 6-1 Plāna pārskata periodā īstenojamo pasākumu investīciju izmaksu novērtējums

Nr.	Aktivitāte / funkcija	Summa kopā tūkst. EUR	Potenciālais finansēšanas avots			
			AARC finansējums	Atkritumu apsaimniekošanas komersantu finansējums	Pašvaldību finansējums	ES fondi u.c. finanšu instrumenti
1.	**Atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras attīstība**					
1.1.	Sadzīves atkritumu dalītās savākšanas infrastruktūras pārklājuma paplašināšana	750,00		x		x
1.2.	Šķiroto atkritumu savākšanas laukumu infrastruktūras paplašināšana	3 000,00			x	x
1.3.	Bioloģiski noārdāmo atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras izveide	250,00		x		x
1.4.	Tekstila atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras izveide	150,00		x		x
1.5.	Sadzīves bīstamo atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras izveide	150,00		x		x
2	**AARC "Liepājas RAS" infrastruktūras attīstība**					
2.1.	Bioloģisko atkritumu anaerobās fermentācijas iekārtu izbūve un nodošana ekspluatācijā	10 000,00*	x			
2.2.	Atkritumu krātuves II kārtas izbūve	4 000,00	x			
2.3.	Alternatīvās enerģijas ieguve un efektīva izmantošana atkritumu poligona "Ķīvītes" teritorijā, energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi	8 800,00	x			
2.4.	Infiltrāta attīrīšanas iekārtu jaudas palielināšana	1 500,00	x			
2.5.	Papildus infrastruktūras izbūve, poligona teritorijas labiekārtošana	3 000,00	x			
2.6.	Būvniecības un būvju nojaukšanas, ražošanas, liela izmēra atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai infrastruktūras pilnveidošana	3 000,00	x	x		x
2.7.	No atkritumiem iegūta kurināmā sagatavošanas iekārtas	5 000,00	x			

Nr.	Aktivitāte / funkcija	Summa kopā tūkst. EUR	Potenciālais finansēšanas avots			
			AARC finansējums	Atkritumu apsaimniekošanas komersantu finansējums	Pašvaldību finansējums	ES fondi u.c. finanšu instrumenti
2.8.	Atkritumu apsaimniekošanas uzskaites, kontroles un reģistrācijas sistēmas attīstība, mājkompostēšanas reģistra izveide	2 500,00	x			x
2.9.	Atkritumu gāzes apsaimniekošanas sistēmas attīstība	2 000,00	x			
2.10.	Bioloģisko atkritumu pārstrādes rezultātā iegūtā komposta apstrādes sistēmas pilnveidošana	2 000,00	x			x
2.11.	Vides izglītības centra izveide	2 900,00	x			x
3.	**Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi**					
3.1.	Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi, kas vērsti uz atkritumu rašanās novēršanu, atkritumu ražotāju iesaisti atkritumu dalītās vākšanas sistēmā	900,00	x			x
3.2.	Sistēmas / rīka izveide atkritumu radītāju nodrošināšanai ar nepieciešamo informāciju par atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu, t.sk. dažādu atkritumu plūsmu dalītās vākšanas iespējām, atkritumu izvešanas pakalpojumiem, grafikiem u.c.	900,00	x			x
3.3.	Vides izglītības centra īstenotas aktivitātes, t.sk. mācību programmu sagatavošana	1 200,00	x			x
4.	**Atkritumu sagatavošanas atkārtotai izmantošanai infrastruktūra**					
4.1.	Atkārtotai izmantošanai piemērotu preču savākšanas sistēmas izveide	150,00	x	x		x
4.2.	Atkārtotai izmantošanai derīgu preču loģistikas sistēmas, pārbaudes un labošanas centra izveide	500,00	x	x		x
5.	**Atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai infrastruktūras attīstība, citu atkritumu apsaimniekošana**					
5.1.	Lokālo atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai iekārtu darbības pilnveidošana	500,00		x		x

Nr.	Aktivitāte / funkcija	Summa kopā tūkst. EUR	Potenciālais finansēšanas avots			
			AARC finansējums	Atkritumu apsaimniekošanas komersantu finansējums	Pašvaldību finansējums	ES fondi u.c. finanšu instrumenti
6.	**Atkritumu pārstrādes infrastruktūras attīstība**					
6.1.	Zaļo dārzu un parku kompostēšanas vietu izbūve	500,00			x	x
6.2.	Bioloģisko atkritumu mājkompostēšanas sistēmas izveide	250,00	x	x		x
7.	**AARC izveide un darbība**					
7.1.	Visu pašvaldību dalība LRAS	n/a				
7.2.	Deleģēšanas līguma sastādīšana	n/a				
7.3.	Pašvaldību deleģēto uzdevumu izpilde	n/a				
8	**Pētījumu un plānu izstrāde**					
8.1.	Jūru piesārņojošo atkritumu apsaimniekošanas plāns	50,00			x	
8.2.	Plastmasas atkritumu piesārņojuma monitoringa un apsaimniekošanas vadlīnijas	500,00			x	
8.3.	Pētījumu izstrāde aprites ekonomikas principu ieviešanas veicināšanai atkritumu apsaimniekošanas reģionā	100,00	x			
	KOPĀ	**54 600,00**				

*ES KF 2014-2020

7 Reģiona zonējums un AARC izveide

7.1 Reģiona dalījums atkritumu apsaimniekošanas zonās

Atbilstoši atkritumu apsaimniekošanas likuma regulējumam, pašvaldības var noteikt pašvaldības administratīvās teritorijas dalījumu vairākās atkritumu apsaimniekošanas zonās, katrā no kurām atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu sniedz cits atkritumu apsaimniekošanas komersants, kā arī pašvaldības, savstarpēji vienojoties, var noteikt kopīgu sadzīves atkritumu apsaimniekošanas zonu, kurā ietilpst vairākas viena atkritumu apsaimniekošanas reģiona pašvaldību administratīvās teritorijas[26]. Atkritumu apsaimniekošanas zonu noteikšanas mērķis pamatā ir ekonomiski apsvērumi t.i. pieeja īstenojot tā saukto "apjoma ekonomijas" principu, kad vairākas pašvaldības ar relatīvi nelielu atkritumu apjomu tiek apvienotas vienā zonā, tādejādi nodrošinot atkritumu apsaimniekošanas komersantam, kas sniedz pakalpojumu, lielāku apsaimniekojamo atkritumu apjomu un savākšanas maršrutu optimizēšanu, kā rezultātā var samazināt izmaksas un resursu patēriņu. Otrs apsvērums par labu atkritumu apsaimniekošanas zonu ieviešanai ir konkurences saglabāšana tirgū, kā tas šobrīd ir Liepājas valstspilsētā.

Izskatot iespējas atkritumu apsaimniekošanas zonu noteikšanai DKAAR, kopumā izskatīti 4 atšķirīgi scenāriji, no kuriem kā reģiona situācijai atbilstošākais pieņemts scenārijs, nosakot reģiona sadalīšanu divās atkritumu apsaimniekošanas zonās pēc ģeogrāfiskā principa, t.i. robežšķirtne ir valsts autoceļš A9 Liepājā – Skulte. Saskaņā ar šo pieeju katrai zonai piekritīgo pašvaldību administratīvo teritoriju sadalījums ir sekojošs (zonējuma karti skatīt Attēls 7-1):

1. Zona:
   a) Liepājas valstspilsētas administratīvā teritorijā no Tirdzniecības kanāla līdz pilsētas ziemeļu robežai;
   b) Dienvidkurzemes novada administratīvā teritorija no valsts autoceļa A9 Rīga (Skulte) – Liepāja līdz novada ziemeļu robežai;
   c) Kuldīgas novada Raņķu pagasta administratīvā teritorija un Kuldīgas novada Rudbāržu un Skrundas pagastu un Skrundas pilsētas administratīvās teritorijas no valsts autoceļa A9 Rīga (Skulte) – Liepāja līdz administratīvās teritorijas ziemeļu robežai;
   d) Saldus novada pašvaldības administratīvā teritorija no valsts autoceļa A9 Rīga (Skulte) – Liepāja, reģionālā autoceļa P105 Butnāri – Ezere (Brīvības iela Saldus pilsētas teritorijā), reģionālā autoceļa P108 (Kuldīgas iela Saldus pilsētas teritorijā), reģionālā autoceļa P109 Kandava – Saldus (Jelgavas iela Saldus pilsētas teritorijā), valsts autoceļa A9 Rīga (Skulte) – Liepāja līdz novada ziemeļu robežai.
2. Zona:
   a) Liepājas valstspilsētas administratīvā teritorija no pilsētas dienvidu robežas līdz Tirdzniecības kanālam;
   b) Dienvidkurzemes novada administratīvā teritorija no valsts autoceļa A9 Rīga (Skulte) – Liepāja līdz novada dienvidu robežai;
   c) Kuldīgas novada Nīkrāces pagasta administratīvā teritorija un Kuldīgas novada Rudbāržu un Skrundas pagastu un Skrundas pilsētas administratīvās teritorijas no valsts autoceļa A9 Rīga (Skulte) – Liepāja līdz administratīvās teritorijas dienvidu robežai. Plāna izpildes laikā ir pieļaujama šīs teritorijas pievienošana 1. zonas "c" apakšpunktā apzīmētajai teritorijai;

[26] Atkritumu apsaimniekošanas likums, Latvijas Vēstnesis, 183, 17.11.2010. https://likumi.lv/ta/id/221378-atkritumu-apsaimniekosanas-likums

d) Saldus novada pašvaldības administratīvā teritorija no valsts autoceļa A9 Rīga (Skulte) – Liepāja, reģionālā autoceļa P105 Butnāri – Ezere (Brīvības iela Saldus pilsētas teritorijā), reģionālā autoceļa P108 (Kuldīgas iela Saldus pilsētas teritorijā), reģionālā autoceļa P109 Kandava – Saldus (Jelgavas iela Saldus pilsētas teritorijā), valsts autoceļa A9 Rīga (Skulte) – Liepāja līdz novada dienvidu robežai.

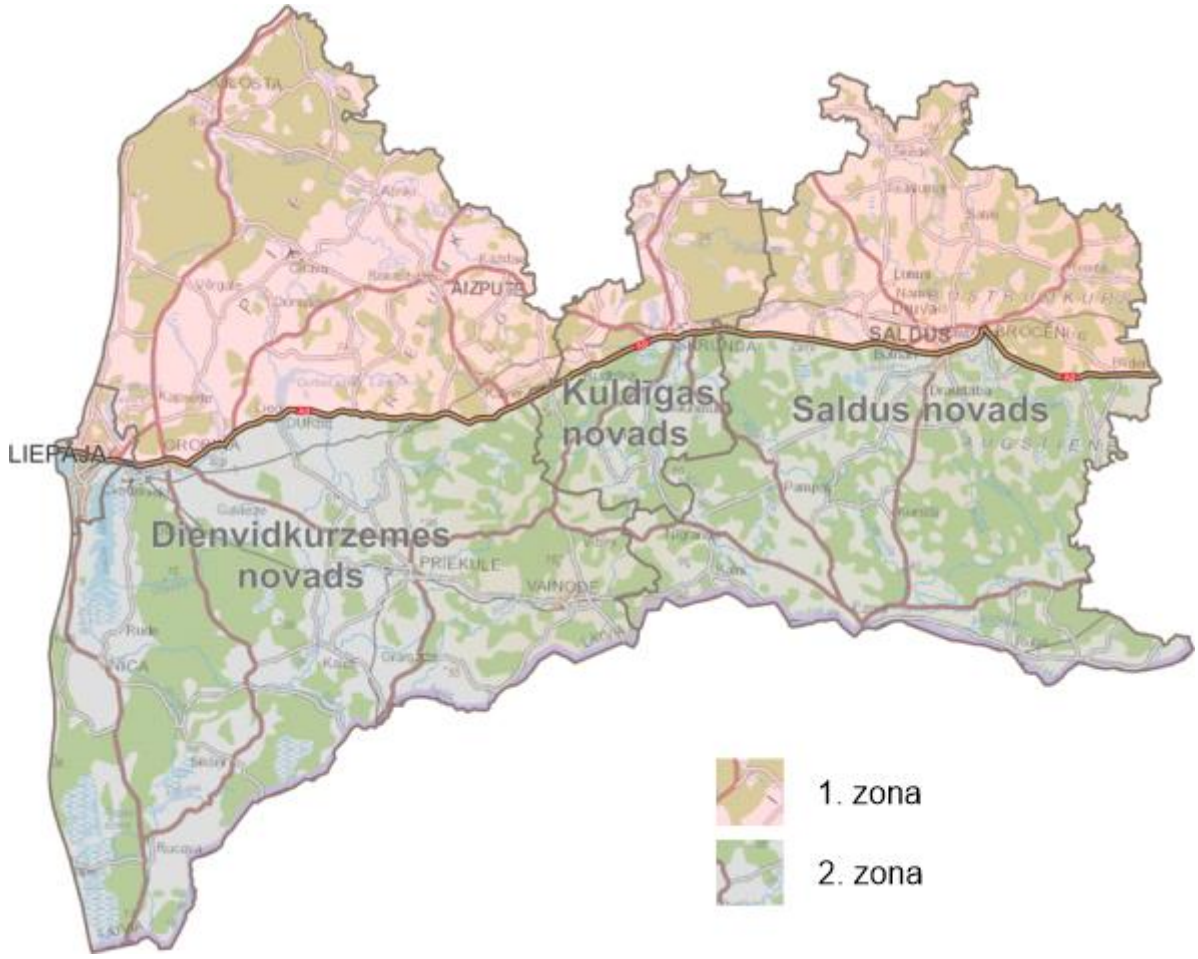

Attēls 7-1 DKAAR dalījums atkritumu apsaimniekošanas zonās

Šādā scenārijā abās zonās ir aptuveni līdzvērtīgs iedzīvotāju skaits un radītais atkritumu apjoms. Iekļaujot daļu Liepājas valstspilsētas vienā zonā kopā ar novadu pašvaldībām, tiek veicināta iespēja panākt līdzīgus pakalpojuma tarifus visiem AAR atkritumu radītājiem, tāpat šis scenārijs nodrošina atkritumu apjomu konsolidāciju, vienlaicīgi saglabājot vismaz divus pakalpojumu sniedzējus reģionā, kā arī nodrošina saprotamu un vienkāršu zonējumu.

7.2 AARC izveides Iespējamie modeļi

Saskaņā ar Atkritumu apsaimniekošanas likumu, līdz 2024. gada 30. jūnijam pašvaldības izveido atkritumu apsaimniekošanas reģionālos centrus. Likumā AARC ir definēts kā - publiskas personas, publiski privāta vai privāta kapitālsabiedrība, kas veic attiecīgā atkritumu apsaimniekošanas reģiona pašvaldību deleģētos pārvaldes uzdevumus, īstenojot atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā un atkritumu apsaimniekošanas reģionālajā plānā noteiktos atkritumu apsaimniekošanas mērķus.

Saskaņā ar AAVP noteikto, AARC komersantus pašvaldības veido atbilstoši AAR ietilpstošo pašvaldību lēmumam vienā no šādiem veidiem:

- esošā sadzīves atkritumu poligona operatora pamatkapitāla palielināšana, iesaistoties AAR zonā ietilpstošajām pašvaldībām;
- jauna komersanta (piemēram, reorganizācijas ceļā) dibināšana;
- AARC komersants var palikt esošais sadzīves atkritumu poligona operators, nemainoties īpašnieku sastāvam.

Vērtējot AARC izveides iespējamos modeļus jāsecina, ka, lai pilnībā īstenotu AARC funkcijas un nodrošinātu reģionālā atkritumu apsaimniekošanas plāna ieviešanas pārraudzību, atkritumu apsaimniekošanas koordinēšanu reģiona zonas līmenī, ir nepieciešama visu pašvaldību iesaiste. Detalizētāk analizējot iespējamos scenārijus, secināts, ka tā kā reģiona daļā ir tikai viens sadzīves atkritumu poligons, nav rekomendējams izskatīt jauna komersanta dibināšanas scenāriju, kā tas būtu gadījumā, ja būtu nepieciešams apvienot vairākus komersantus, kas sniedz sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojumus. Attiecībā uz diviem atlikušajiem scenārijiem ir identificētas šādas priekšrocības un trūkumi:

- no administratīvo procedūru viedokļa vienkāršākais scenārijs ir SIA "Liepājas RAS" kā AARC funkciju īstenojošās kapitālsabiedrības statusa nostiprināšana reģionālajā atkritumu plānā. SIA "Liepājas RAS" jau šobrīd apsaimnieko reģionālo sadzīves atkritumu poligonu "Ķīvītes", uzņēmumam ir nepieciešamās atļaujas piesārņojošu darbību, atkritumu apsaimniekošanas darbību veikšanai, licence atkritumu apglabāšanas sabiedriskā pakalpojuma sniegšanai, līdz ar to nav pamata izskatīt jauna komersanta dibināšanas scenāriju. Vienlaikus jāatzīmē, ka šajā scenārijā, ņemot vērā, ka no reģiona zonas pašvaldībām, tikai Liepājas valstspilsētas un Dienvidkurzemes novada pašvaldībai pieder SIA "Liepājas RAS" kapitāldaļas, Saldus un Kuldīgas novadu pašvaldību iespējas deleģēt funkcijas nav īstenojamas, kas savukārt negatīvi ietekmē AARC tiesības un pienākumus īstenot AARC funkcijas visas reģiona zonas teritorijā;
- kā optimālais AARC izveides scenārijs šajā situācijā tiek piedāvāts esošā sadzīves atkritumu poligona operatora - SIA "Liepājas RAS" pamatkapitāla palielināšana, kapitālsabiedrībā iesaistoties Saldus un Kuldīgas novadu pašvaldībām. Šādā scenārijā visām reģiona zonas pašvaldībām tiek nodrošinātas iespējas deleģēt uzdevumus AARC, savukārt AARC īstenot uzdevumus visā reģiona zonas teritorijā. Gadījumā, ja Saldus un Kuldīgas novada pašvaldības neiesaistās SIA "Liepājas RAS" kā kapitāldaļu īpašnieki, pašvaldībām ir jādeleģē funkcijas slēdzot deleģējuma līgumu ar AARC kapitālsabiedrību.

7.3 AARC funkcijas

Saskaņā ar AAVP, AARC komersants nodrošina atkritumu apstrādi, sagatavošanu pārstrādei, reģenerācijai, apglabāšanai un apglabāšanu. Saskaņā ar Atkritumu apsaimniekošanas likumā ietverto regulējumu: Pašvaldība, ievērojot normatīvo aktu par pašvaldībām un Valsts pārvaldes iekārtas likuma noteikumus, var deleģēt reģionālajam atkritumu apsaimniekošanas centram šādus pārvaldes uzdevumus:

- nodrošināt atkritumu apsaimniekošanas reģionālā plāna ieviešanu, ņemot vērā likumā noteikto pašvaldību kompetenci atkritumu apsaimniekošanas jomā;
- patstāvīgi vai sadarbībā ar attiecīgā atkritumu apsaimniekošanas reģiona pašvaldībām un likuma 18. pantā noteiktajā kārtībā izraudzīto atkritumu apsaimniekotāju veicināt iedzīvotāju aktīvu iesaisti atkritumu šķirošanā, to rašanās novēršanā un samazināšanā, rīkojot izglītošanas pasākumus un atkritumu šķirošanu, to rašanās novēršanu un samazināšanu veicinošas kampaņas, kā arī atbalstot iedzīvotāju iniciatīvas;
- apkopot un pēc pieprasījuma sniegt valsts un pašvaldību institūcijām informāciju par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu attiecīgajā atkritumu apsaimniekošanas reģionā un katrā attiecīgajā

atkritumu apsaimniekošanas reģionālajā centrā ietilpstošajā pašvaldībā, lai izvērtētu atkritumu pārstrādes un atkritumu apglabāšanas samazināšanas mērķu izpildi.

Ņemot vērā esošo situāciju reģionā, t.sk. pienākumu un atbildības sadalījumu kā arī esošo un turpmāko reģiona funkcionālo zonējumu, detalizējot AARC funkcijas tiek rekomendēts noteikt sekojošu atbildības sadalījumu:

1. Funkcijas attiecībā uz sadzīves atkritumu apglabāšanas poligona infrastruktūras apsaimniekošanu:
   1.1. Atkritumu veidu apsaimniekošanas pārraudzība un koordinēšana, tajā skaitā atkritumu sagatavošanu pārstrādei un reģenerācijai;
   1.2. Bioloģisko atkritumu pārstrādes nodrošināšana poligonā "Ķīvītes";
   1.3. Atkritumu apglabāšanas pakalpojuma nodrošināšana poligonā "Ķīvītes", kas ietver poligona apsaimniekošanu, pietiekamu atkritumu apglabāšanas jaudu un saistīto procesu nodrošināšanu reģionā;
   1.4. Būvniecības un būvju nojaukšanas, liela izmēra atkritumu, ražošanas atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai pārstrādes iekārtu apsaimniekošana.

2. Funkcijas attiecībā uz atkritumu apsaimniekošanas un saistīto aktivitāšu īstenošanu:
   2.1. Atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras attīstības koordinēšana reģionā;
   2.2. Atkritumu apsaimniekošanas reģionālā plāna ieviešanas nodrošināšana;
   2.3. Ar atkritumu apsaimniekošanu saistītu pētniecības un attīstības projektu īstenošanas veicināšana, tajā skaitā, kas vērstas uz apglabājamo atkritumu daudzuma samazināšanu;
   2.4. Ar reģionā radīto atkritumu apsaimniekošanu saistīto darbību raksturojošo datu apkopošana un rezultātu novērtēšana attiecībā uz sektorā noteikto mērķu sasniegšanu, kā arī apkopotās informācijas sniegšana valsts un pašvaldību institūcijām;
   2.5. Reģiona pašvaldību koordinēšana un konsultēšana saistošo normatīvo aktu izstrādē un piemērošanā;
   2.6. Atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu līgumu uzraudzība un kontrole, tajā skaitā tilpuma un masas koeficientu piemērošanas kontrole, rekomendācijas atkritumu apsaimniekošanas maksas regulārai izvērtēšanai;
   2.7. Pastāvīga sadarbība ar pašvaldībām atkritumu apsaimniekošanas jautājumos, tajā skaitā regulārās darba grupās ar iesaistītajām ietekmes pusēm;
   2.8. Sadarbība ar valsts iestādēm, tajā skaitā atbildīgajām ministrijām, aģentūrām, dienestiem;
   2.9. Pašvaldību līgumu uzraudzība attiecībā uz ražotāja paplašinātās atbildības sistēmas piemērošanu izlietotajam iepakojumam, videi kaitīgām precēm, cigarešu izsmēķiem un citiem atkritumiem, ja tādiem ražotāju atbildības sistēma tiks piemērota;
   2.10. Sadarbības veicināšana ar citiem atkritumu apsaimniekošanas reģioniem;
   2.11. Vienotas un skaidri saprotamas ārējās komunikācijas īstenošana, tajā skaitā AARC identitātes veidošana un vadīšana;
   2.12. Komunikācijas veicināšana ar visām būtiskākajām ietekmes pusēm, tai skaitā, ar sabiedrību, atkritumu apsaimniekotājiem, pašvaldībām, nodrošinot ne tikai aktuālas informācijas pieejamību pašvaldību vienotajos klientu apkalpošanas centros, bet arī AARC speciālistu izbraukuma konsultācijas, informācijas pieejamību un rezultātus, nodrošinot daudzveidīgu komunikācijas rīku un instrumentu izmantošanu, tai skaitā, digitālo komunikāciju;
   2.13. Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumu koordinēšana un organizēšana, lai veicinātu iedzīvotāju aktīvu iesaisti atkritumu rašanās novēršanā un atkritumu šķirošanā, tajā skaitā rīkojot kampaņas, akcijas, atbalstot iedzīvotāju iniciatīvas, īstenojot un attīstot Vides skolas programmu;

2.14. Atkritumu dalītās vākšanas sistēmas organizēšana un uzraudzība, tajā skaitā tekstila un bioloģisko atkritumu savākšanas veicināšana;
2.15. Preču atkārtotas lietošanas veicināšana, tajā skaitā preču maiņas, labošanas, pārveidošanas sistēmas veicināšana;
2.16. Ar bioatkritumu mājkompostēšanu saistīto reģistru izveide un uzturēšana;
2.17. Pārstrādei sagatavoto materiālu /pārstrādes galaproduktu realizācijas un izmantošanas organizēšana, īpaši attiecībā uz bioloģisko atkritumu pārstrādes galaproduktu un NAIK;
2.18. Reģionālā vides izglītības un kompetences centra darbības nodrošināšana.

8 Plānotie pasākumi – prioritārais saraksts, īstenošanas laika grafiks

Dienvidkurzemes RAAP iekļauto prioritāri īstenojamo pasākumu ieviešanas kopsavilkums un laika grafiks atspoguļots tabulā, skat. tabulu (Tabula 8-1). Laika grafiks sagatavots vadoties no normatīvajos aktos noteiktajiem termiņiem atsevišķu aktivitāšu īstenošanai, kā arī ņemot vērā atkritumu apsaimniekošanas sektora attīstībai un pakalpojuma sniegšanas kvalitātes uzlabošanai nepieciešamos pasākumus.

Tabula 8-1 Plānā paredzēto pasākumu īstenošanas laika grafiks un prioritārais saraksts

Nr.p.k.	Aktivitāte / funkcija	Piezīmes / Īstenošanas vieta	Atbildīgais par izpildi	Ieviešanas laika grafiks					Prioritāte (1-3)
				2023	2024	2025	2026	2027	
1.	**Atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras attīstība**								
1.1.	Sadzīves atkritumu dalītās savākšanas infrastruktūras pārklājuma paplašināšana - publiski pieejamo šķirošanas punktu pilnveidošana, konteineru iegāde un uzstādīšana	DKAAR	AAK	x	x	x	x	x	1
1.2.	Šķiroto atkritumu savākšanas laukumu infrastruktūras paplašināšana - reģionā izbūvēti 11 laukumi (ietver seguma, notekūdeņu savākšanas, elektroenerģijas pieslēguma, žoga u.c. infrastruktūras objektu izbūvi), neieskaitot konteinerus	Liepāja; Liepāja; Skrunda; Brocēni; Saldus; Vaiņode; Priekule; Rucava; Nīca; Grobiņa (poligons "Ķīvītes"); Aizpute; Pāvilosta	PV	x	x	x	x	x	1
1.3.	Bioloģiski noārdāmo atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras izveide - individuāli lietojamo konteineru iegāde un uzstādīšana bioloģisko atkritumu dalītai vākšanai	DKAAR	AAK	x	x	x	x	x	1
1.4.	Tekstila atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras izveide - konteineru un savākšanas transporta iegāde	DKAAR	AAK + RAS	x	x				1
1.5.	Sadzīves bīstamo atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras izveide - savākšanas konteineru iegāde un uzstādīšana atkritumu šķirošanas laukumos	DKAAR	AAK / PV / AARC		x	x	x	x	1
2	**AARC "Liepājas RAS" infrastruktūras attīstība**								
2.1.	Bioloģisko atkritumu anaerobās fermentācijas iekārtu izbūve un nodošana ekspluatācijā	poligons "Ķīvītes", Grobiņas pag.	AARC	x					1
2.2.	Atkritumu krātuves II kārtas izbūve	poligons "Ķīvītes", Grobiņas pag.	AARC			x	x		1
2.3.	Alternatīvās enerģijas ieguve un efektīva izmantošana atkritumu poligona "Ķīvītes" teritorijā, energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi (t.sk. ēku energoefektivitāte, bezemisiju autoparka	poligons "Ķīvītes", Grobiņas pag.	AARC		x	x	x	x	2

Nr.p.k.	Aktivitāte / funkcija	Piezīmes / Īstenošanas vieta	Atbildīgais par izpildi	Ieviešanas laika grafiks					Prioritāte (1-3)
				2023	2024	2025	2026	2027	
	attīstīšana, CO2 emisiju uzskaite, auditi), lai virzītos uz klimatneitralitāti								
2.4.	Infiltrāta attīrīšanas iekārtu jaudas palielināšana	poligons "Ķīvītes", Grobiņas pag.	AARC		x	x			1
2.5.	Papildus infrastruktūras izbūve, poligona teritorijas labiekārtošana - rekonstrukcija AARC atkritumu pieņemšanas punktam, plūsmu kustības reorganizācija, ceļu pārbūve, jaunu svaru iegāde, svēršanas operatoru telpu izbūve	poligons "Ķīvītes", Grobiņas pag.	AARC		x	x	x		1
2.6.	Būvniecības un būvju nojaukšanas, ražošanas, liela izmēra atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai infrastruktūras pilnveidošana - šķirošanas līniju un iekārtu iegāde, angāru un novietņu izbūve	poligons "Ķīvītes", Grobiņas pag.	AARC			x	x		3
2.7.	No atkritumiem iegūta kurināmā sagatavošanas iekārtas - iekārtas NAIK sagatavošanai, smalcināšanai; apstrādes angāru un novietņu izbūve	poligons "Ķīvītes", Grobiņas pag.	AARC				x	x	1
2.8.	Atkritumu apsaimniekošanas uzskaites, kontroles un reģistrācijas sistēmas attīstība, mājkompostēšanas reģistra izveide - izveidota digitāla atkritumu kontroles un reģistrācijas sistēma, kas ļauj kontrolēt visā reģionā radīto, apsaimniekoto, pārstrādāto atkritumu apjomu, lai novērtētu reģiona mērķu izpildi (e-poligona digitālā sistēma)	poligons "Ķīvītes", Grobiņas pag.	AARC		x	x	x		1
2.9.	Atkritumu gāzes apsaimniekošanas sistēmas attīstība - iegādāta mazākas jaudas gāzes pārstrādes (piem., koģenerācijas iekārta vai cita tehnoloģija) efektīgai atkritumu gāzes pārstrādei	poligons "Ķīvītes", Grobiņas pag.	AARC				x	x	3
2.10.	Bioloģisko atkritumu pārstrādes rezultātā iegūtā komposta apstrādes sistēmas pilnveidošana - iekārtas komposta kvalitātes uzlabošanai, tajā skaitā sijāšana, maisīšana, bagātināšana, iepakošana	poligons "Ķīvītes", Grobiņas pag.	AARC			x	x	x	1
2.11.	Vides izglītības centra izveide - ēkas projektēšana, būvniecība, aprīkošana	poligons "Ķīvītes", Grobiņas pag.	AARC			x	x		1
3.	**Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi**								
3.1.	Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi, kas vērsti uz atkritumu rašanās novēršanu, atkritumu ražotāju iesaisti atkritumu dalītās vākšanas sistēmā	DKAAR	AARC / AAK / RAS	x	x	x	x	x	1
3.2.	Sistēmas / rīka izveide atkritumu radītāju nodrošināšanai ar nepieciešamo informāciju par atkritumu apsaimniekošanas	DKAAR	AARC / AAK / RAS		x	x	x		2

Nr.p.k.	Aktivitāte / funkcija	Piezīmes / Īstenošanas vieta	Atbildīgais par izpildi	Ieviešanas laika grafiks					Prioritāte (1-3)
				2023	2024	2025	2026	2027	
	pakalpojumu, t.sk. dažādu atkritumu plūsmu dalītās vākšanas iespējām, atkritumu izvešanas pakalpojumiem, grafikiem u.c.- digitāla risinājuma (piem. telefona aplikācijas izveide) reģiona iedzīvotājiem								
3.3.	Vides izglītības centra īstenotas aktivitātes, t.sk. mācību programmu sagatavošana un īstenošana, tajā skaitā transportlīdzekļa iegāde, lai nodrošinātu vides izglītības pieejamību ārpus AARC	DKAAR	AARC / AAK / RAS		x	x	x	x	1
4.	**Atkritumu sagatavošanas atkārtotai izmantošanai infrastruktūra**								
4.1.	Atkārtotai izmantošanai piemērotu preču savākšanas sistēmas izveide - tajā skaitā lielizmēra konteineru (jūras tipa) iegāde un uzstādīšana atkritumu šķirošanas laukumos, lai nodrošinātu atkārtoti izmantojamu preču savākšanu	DKAAR	AARC / AAK		x	x			2
4.2.	Atkārtotai izmantošanai derīgu preču loģistikas sistēmas, pārbaudes un labošanas centra izveide (loģistiku koordinē AARC, bet komersanti, NVO veic pārējās darbības)	DKAAR	PV / AARC			x	x		3
5.	**Atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai infrastruktūras attīstība, citu atkritumu apsaimniekošana**								
5.1.	Lokālo atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai iekārtu darbības pilnveidošana - atkritumu apsaimniekotāju (neskaitot AARC) šķirošanas līniju izbūve dažādu atkritumu šķirošanai	DKAAR	AAK	x	x				3
6.	**Atkritumu pārstrādes infrastruktūras attīstība**								
6.1.	Zaļo dārzu un parku kompostēšanas vietu izbūve parkos, pie kapsētām u.c. līdzvērtīgās vietās, lai veicinātu dārzu un parku atkritumu kompostēšanu to rašanās vietā	Pilsētas, aglomerācija	PV			x	x		2
6.2.	Bioloģisko atkritumu mājkompostēšanas sistēmas izveide - kompostēšanas kastu/ konteineru iegāde	DKAAR	AARC		x				1
7.	**AARC izveide un darbība**								
7.1.	Visu pašvaldību iesaiste AARC	DKAAR	PV / AARC		x	x	x		1
7.2.	Deleģēšanas līguma sastādīšana	DKAAR	PV / AARC	x	x	x	x		1
7.3.	Pašvaldību deleģēto uzdevumu izpilde	DKAAR	PV / AARC		x	x	x		1
8	**Pētījumu un plānu izstrāde**								

Nr.p.k.	Aktivitāte / funkcija	Piezīmes / Īstenošanas vieta	Atbildīgais par izpildi	Ieviešanas laika grafiks					Prioritāte (1-3)
				2023	2024	2025	2026	2027	
8.1.	Izstrādāts jūras piesārņojošo atkritumu apsaimniekošanas plāns	Liepājas valstspilsēta, Dienvidkurzemes novads.	PV			x	x	x	3
8.2.	Plastmasas atkritumu piesārņojuma monitoringa un apsaimniekošanas vadlīnijas	Liepājas valstspilsēta, Dienvidkurzemes novads.	PV		x	x	x	x	1
8.3.	Pētījumu izstrāde aprites ekonomikas principu ieviešanas veicināšanu atkritumu apsaimniekošanas reģionā	DKAAR	AARC			x	x	x	3

9 Atbilstība normatīvajiem aktiem atkritumu apsaimniekošanas jomā

Zemāk sniegtajā tabulā ir norādīti 8.1. tabulā apkopoto pasākumu atbilstība AAVP 2021. – 2028. gadam noteiktajiem stratēģiskie virsmērķiem, 3.3. nodaļā izvirzītajiem Reģionālā līmenī sasniedzamajiem mērķiem, kas vērsti uz atkritumu apsaimniekošanas pakalpojuma kvalitātes un pieejamības uzlabošanu un atbilstību pasākumiem, ko ir iekļāvušas Pašvaldības savos plānošanas dokumentos. Plāna noteiktie pasākumi nodrošina gan AAVP, gan Reģiona līmeņa izvirzīto mērķu sasniegšanu, kā arī atbilst Pašvaldības noteiktajiem pasākumiem skat. Tabulu (9-2 tabula).

9-1 tabula atbilstība AAVP, Plāna mērķiem un pašvaldību noteiktajiem pasākumiem

Nr.	Aktivitāte / funkcija	Atbilstība AAVP mērķiem [27]	Atbilstība Plāna mērķiem [28]	Atbilstība pašvaldības noteiktajiem pasākumiem[29]
1.1.	Sadzīves atkritumu dalītās savākšanas infrastruktūras pārklājuma paplašināšana	M1, M2, M3, M4	RM 1, RM 2, RM 6	LP-DKP D_1.3.2., DKP- 1.3.11., DKP-1.3.18., SN-1, KN-R.6.2.4., KN-R.6.2.4.P.1.
1.2.	Šķiroto atkritumu savākšanas laukumu infrastruktūras paplašināšana	M1, M2, M3, M4	RM 1, RM 2, RM 6	LP-DKP D_1.3.2., LP-JPr_136, DKP-1.3.11.,DKP- 1.3.12., DKP-1.3.13., DKP-1.3.14., DKP-1.3.15., DKP-1.3.17., SN- R38.1., SNP-R38.3., KN-R.6.2.4., KN-R.6.2.4.P.1., KN-R.6.2.4.P.3.
1.3.	Bioloģiski noārdāmo atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras izveide	M1, M2, M3	RM 1, RM 2, RM 6	LP-DKP-VPr_1, LP-JPr_136, SN-3, SNP-12-2, KN-R.6.2.4., KN-R.6.2.4.P.1.
1.4.	Tekstila atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras izveide	M1, M2, M3, M4,	RM 1, RM 2, RM 6	LP-DKP JPr_10, LP-JPr_136, DKP- 1.3.11., KN-R.6.2.4.P.1.
1.5.	Sadzīves bīstamo atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras izveide	M1, M2, M3	RM 1, RM 2, RM 6	LP-DKP JPr_10, LP-JPr_136, DKP- 1.3.11., SN-3, KN-R.6.2.4., KN-R.6.2.4.P.1.
2.1.	Bioloģisko atkritumu anaerobās fermentācijas iekārtu izbūve un nodošana ekspluatācijā	M1, M3, M4	RM 1, RM 2 ,RM 6	LP-DKP-VPr_1, LP-DKP JPr_12
2.2.	Atkritumu krātuves II kārtas izbūve	M1, M4	RM 1, RM 2, RM 6	LP-DKP JPr_11
2.3.	Alternatīvās enerģijas ieguve un efektīva izmantošana atkritumu poligona "Ķīvītes" teritorijā, energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi	M1, M4	RM 1, RM 2, RM 6	LP-DKP SD_1.3.4.
2.4.	Infiltrāta attīrīšanas iekārtu jaudas palielināšana	M1, M4	RM 1, RM 2, RM 6	LP-DKP JPr_14
2.5.	Papildus infrastruktūras izbūve, poligona teritorijas labiekārtošana	M1, M4	RM 1, RM 2, RM 6	

[27] Atbilstoši kodiem Plāna 3.1. nodaļā
[28] Atbilstoši kodiem Plāna 3.3. nodaļā
[29] Atbilstoši kodiem Plāna 5.3. nodaļā

Nr.	Aktivitāte / funkcija	Atbilstība AAVP mērķiem [27]	Atbilstība Plāna mērķiem [28]	Atbilstība pašvaldības noteiktajiem pasākumiem[29]
2.6.	Būvniecības un būvju nojaukšanas, ražošanas, liela izmēra atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai infrastruktūras pilnveidošana	M1, M4	RM 1, RM 2, RM 6	
2.7.	No atkritumiem iegūta kurināmā sagatavošanas iekārtas	M1, M4	RM 1, RM 2, RM 6	
2.8.	Atkritumu apsaimniekošanas uzskaites, kontroles un reģistrācijas sistēmas attīstība, mājkompostēšanas reģistra izveide	M1, M4	RM 1, RM 2, RM 6	
2.9.	Atkritumu gāzes apsaimniekošanas sistēmas attīstība	M1, M4	RM 1, RM 2, RM 6	
2.10.	Bioloģisko atkritumu pārstrādes rezultātā iegūtā komposta apstrādes sistēmas pilnveidošana	M1, M4	RM 1, RM 2, RM 6	
2.11.	Vides izglītības centra izveide	M1, M4	RM 1, RM 2, RM 6	
3.1.	Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi, kas vērsti uz atkritumu rašanās novēršanu, atkritumu ražotāju iesaisti atkritumu dalītās vākšanas sistēmā	M1, M3	RM 5, RM 2	LP-DKP _1.8.1., DKP- 1.8.2., SNP-R38.2.
3.2.	Sistēmas / rīka izveide atkritumu radītāju nodrošināšanai ar nepieciešamo informāciju par atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu, t.sk. dažādu atkritumu plūsmu dalītās vākšanas iespējām, atkritumu izvešanas pakalpojumiem, grafikiem u.c.	M1,M3	RM 2, RM 5	LP-DKP _1.8.1., DKP- 1.8.2., SNP-R38.2.
3.3.	Vides izglītības centra īstenotas aktivitātes, t.sk. mācību programmu sagatavošana	M1,M3	RM 2 , RM 5, RM 7	DKP-1.3.16.,
4.1.	Atkārtotai izmantošanai piemērotu preču savākšanas sistēmas izveide	M1, M2, M4	RM 1,RM 6	KN-R.6.2.4.
4.2.	Atkārtotai izmantošanai derīgu preču loģistikas sistēmas, pārbaudes un labošanas centra izveide	M1, M2, M4	RM 1, RM 6	KN-R.6.2.4.
5.1.	Lokālo atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai iekārtu darbības pilnveidošana	M1, M4, M4	RM 1,RM 6	LP-DKP-VPr_1
5.2.	Azbestu saturošu atkritumu apsaimniekošana	M1, M4	RM 1	LP-DKP SD_1.3.1,
6.1.	Zaļo dārzu un parku kompostēšanas laukumu izbūve	M1, M2, M4	RM 1,RM 6	SNP-12-2
6.2.	Bioloģisko atkritumu mājkompostēšanas sistēmas izveide	M1, M2, M3	RM 1, RM 2, RM 6	
7.1.	Visu pašvaldību dalība LRAS	M1,M3	RM 3	
7.2.	Deleģēšanas līguma sastādīšana	M1,M3	RM 3	
7.3.	Pašvaldību deleģēto uzdevumu izpilde	M1, M3	RM 3	
8.1.	Izstrādāts jūras piesārņojošo atkritumu apsaimniekošanas plāns	M1,M3	RM 5	LP-DKP SD_1.3.3.
8.2.	Plastmasas atkritumu piesārņojuma monitoringa un apsaimniekošanas vadlīnijas	M1,M3	RM 5	LP-DKP JPr_13

Nr.	Aktivitāte / funkcija	Atbilstība AAVP mērķiem [27]	Atbilstība Plāna mērķiem [28]	Atbilstība pašvaldības noteiktajiem pasākumiem[29]
8.3.	Pētījumu izstrāde aprites ekonomikas principu ieviešanas veicināšanu atkritumu apsaimniekošanas reģionā	M1,M3	RM 5	

Zemāk sniegtajā tabulā ir identificēti sasniedzamie mērķi un rezultāti attiecībā uz atkritumu dalīto savākšanu un sagatavošanu atkārtotai izmantošanai, un pārstrādei būtiskākajiem atkritumu veidiem un plūsmām, kas izriet ES direktīvu prasībām un, kas ir noteiktas MK 2021. gada 26. oktobra noteikumos Nr. 712 "Atkritumu dalītas savākšanas, sagatavošanas atkārtotai izmantošanai, pārstrādes un materiālu reģenerācijas noteikumi". Plāna noteiktie pasākumi nodrošina atkritumu dalītai savākšanai un sagatavošanai atkārtotai izmantošanai un pārstrādei rādītāju sasniegšanu, kas prasīs ievērojamu resursu ieguldījumu. skat. Tabulu (9-2 tabula).

9-2 tabula Sasniedzamie rādītāji

Nr.p.k.	Sasniedzamie rādītāji	Plāna pasākumi, kas nodrošina rādītāju sasniegšanu
1	līdz 2023. gada 1. janvārim izveidota dalītas savākšanas sistēma tekstilmateriāliem	1.4.
2	nodrošināt, ka līdz 2023. gada 31. decembrim bioloģiskie atkritumi ir vai nu atdalīti un pārstrādāti rašanās vietā, vai savākti dalīti un nav sajaukti ar citiem atkritumu veidiem	1.3., 6.2.
3	līdz 2025. gadam atkārtotai izmantošanai sagatavoto un pārstrādāto sadzīves atkritumu apjomu palielināt vismaz līdz 55 % pēc masas	1.1., 1.2., 2.1., 2.2., 2.3., 2.4., 2.5., 2.6., 2.7., 2.8., 2.9., 2.10., 2.11., 3.1., 3.2., 3.3., 4.1., 4.2., 5.1.,5.2., 6.1., 6.2.
4	līdz 2030. gadam atkārtotai izmantošanai sagatavoto un pārstrādāto sadzīves atkritumu apjomu palielināt vismaz līdz 60 % pēc masas	1.1., 1.2., 2.1., 2.2., 2.3., 2.4., 2.5., 2.6., 2.7., 2.8., 2.9., 2.10., 2.11., 3.1., 3.2., 3.3., 4.1., 4.2., 5.1.,5.2., 6.1., 6.2.
5	līdz 2035. gadam atkārtotai izmantošanai sagatavoto un pārstrādāto sadzīves atkritumu apjomu palielināt vismaz līdz 65 % pēc masas	1.1., 1.2., 2.1., 2.2., 2.3., 2.4., 2.5., 2.6., 2.7., 2.8., 2.9., 2.10., 2.11., 3.1., 3.2., 3.3., 4.1., 4.2., 5.1.,5.2., 6.1., 6.2.
6	no 2020. gada, vismaz 70 % pēc svara nebīstamie būvniecības un ēku nojaukšanas atkritumi, sagatavoti atkārtotai izmantošanai, pārstrādei un citai materiāla reģenerācijai, tostarp aizbēršanai	2.6., 4.1. 4.2.
7	līdz 2025.gada 1. janvārim izveidota dalītas savākšanas sistēma sadzīves bīstamajiem atkritumiem	1.2., 1.5.
8	nodrošināt, ka līdz 2035. gadam poligonos apglabāto sadzīves atkritumu īpatsvars ir samazinājies līdz 10 % no kopējā radīto sadzīves atkritumu daudzuma (pēc svara) vai ir vēl mazāks	1.1., 1.2., 2.1., 2.2., 2.3., 2.4., 2.5., 2.6., 2.7., 2.8., 2.9., 2.10., 2.11., 3.1., 3.2., 3.3., 4.1., 4.2., 5.1.,5.2., 6.1., 6.2.
9	Nodrošina, ka ne vēlāk kā līdz 2025. gada 31. decembrim pārstrādā mazākais 65 svara % no visa izlietotā iepakojuma	1.1., 1.2., 2.1., 2.2., 2.3., 2.4., 2.5., 2.6., 2.7., 2.8., 2.9., 2.10., 2.11., 3.1., 3.2., 3.3., 4.1., 4.2., 5.1.,5.2., 6.1., 6.2.
10	Nodrošina, ka ne vēlāk kā līdz 2030. gada 31. decembrim pārstrādā mazākais 70 svara % no visa izlietotā iepakojuma	1.1., 1.2., 2.1., 2.2., 2.3., 2.4., 2.5., 2.6., 2.7., 2.8., 2.9., 2.10., 2.11., 3.1., 3.2., 3.3., 4.1., 4.2., 5.1.,5.2., 6.1., 6.2.
11	Nodrošina ka no 2021.gada 14.augusta ir palielināts EEIA atkritumu savākšanas apjoms līdz 65 % no to EEI vidējā svara, kuras ir laistas Latvijas tirgū trīs iepriekšējos gados	1.1., 1.2., 2.1., 2.2., 2.3., 2.4., 2.5., 2.6., 2.7., 2.8., 2.9., 2.10., 2.11., 3.1., 3.2., 3.3., 4.1., 4.2., 5.1.,5.2., 6.1., 6.2.

	Apstiprināts:
Liepājas valstspilsētas pašvaldības dome	2023. gada 16. novembra lēmums Nr. 402/12
Dienvidkurzemes novada pašvaldības dome	2023. gada 30. novembra lēmums Nr. 1073
Saldus novada pašvaldības dome	2023. gada 23. novembra lēmums Nr. 13
Kuldīgas novada pašvaldības dome	2023. gada 30. novembra lēmums Nr. 15

Pasūtītājs:	SIA “Liepājas RAS”
Izstrādātājs:	SIA “Geo Consultants”
Dienvidkurzemes novads, 2023. gads	